

ՄԻՋՈՒԿԱՅԻՆ ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԱՐԳԵԼՄԱՆ
ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ
(1-ին մաս)

Նախաբան

Սույն Պայմանագրի Մասնակից պետությունները (այսուհետ՝ Մասնակից պետություններ),

ողջունելով միջազգային համաձայնագրերը եւ վերջին տարիների դրական այլ միջոցառումները միջուկային զինաթափման բնագավառում, ներառյալ միջուկային զենքերի զինապահեստների կրճատումները, ինչպես նաեւ՝ միջուկային տարածման կանխարգելման ոլորտում դրա բոլոր դրսեւորումներում,

ընդգծելով այդպիսի պայմանագրերի եւ միջոցառումների լիակատար եւ արագ իրագործման կարեւորությունը,

համոզված լինելով, որ ներկայիս միջազգային իրավիճակը հնարավորություն է ընձեռում ձեռնարկելու հետագա արդյունավետ միջոցներ միջուկային զինաթափման ուղղությամբ եւ միջուկային զենքի տարածման դեմ՝ դրա բոլոր դրսեւորումներով, եւ հայտարարելով այդպիսի միջոցներ ձեռնարկելու իրենց մտադրության մասին,

շեշտելով, հետեւաբար, միջուկային զենքերի գլոբալ կրճատման ուղղությամբ համակարգված եւ առաջադեմ շարունակական ջանքերի անհրաժեշտությունը՝ վերջնական նպատակ ունենալով ոչնչացնել այդ զենքերը եւ հասնել ընդհանուր ու լիակատար զինաթափման խիստ եւ արդյունավետ միջազգային հսկողության ներքո,

ընդունելով, որ միջուկային զենքի զարգացման եւ որակական բարելավման սահմանափակման եւ միջուկային զենքի կատարելագործված նոր տեսակների զարգացման

դադարեցման միջոցով միջուկային զենքի բոլոր փորձարկումային պայթյունների եւ մյուս բոլոր միջուկային պայթյունների դադարեցումն իրենից ներկայացնում է միջուկային զինաթափման եւ իր բոլոր դրսեւորումներով չտարածման արդյունավետ միջոց,

ընդունելով նաեւ, որ բոլոր այդպիսի միջուկային պայթյունների դադարեցումը, այսպիսով, կհանդիսանա միջուկային զինաթափման հասնելու համակարգված գործընթացի

իրականացման էական քայլ,

համոզված լինելով, որ միջուկային փորձարկումների դադարեցման հասնելու ամենաարդյունավետ ուղին համընդհանուր եւ միջազգայնորեն ու արդյունավետորեն վերահսկելի միջուկային փորձարկումների համապարփակ արգելման պայմանագրի կնքումն

է, որը վաղուց եղել է միջազգային հանրության ամենաբարձր առաջնայնություն ունեցող նպատակներից մեկը զինաթափման եւ չտարածման ոլորտում,

նշելով, որ՝ Մթնոլորտում, բաց տիեզերքում եւ ստորջրյա միջուկային զենքի փորձարկումների արգելման 1963 թվականի Պայմանագրի Մասնակից պետությունների կողմից արտահայտված ձգտումներն ուղղված են միջուկային զենքի բոլոր փորձարկումային պայթյունների մեկընդմիջտ դադարեցմանը հասնելուն,

նշելով նաեւ արտահայտված այն տեսակետները, որ սույն Պայմանագիրը կարող է նպաստել շրջակա միջավայրի պահպանությանը,

հաստատելով բոլոր պետություններին սույն Պայմանագրին միանալու ուղղությամբ խրախուսելու նպատակը, եւ դրա խնդիրը՝ արդյունավետորեն նպաստել միջուկային զենքերի տարածման կանխարգելմանը՝ իր բոլոր դրսեւորումներով, միջուկային զինաթափման գործընթացին եւ, դրանով իսկ, միջազգային խաղաղության ու անվտանգության ամրապնդմանը,

պայմանավորվեցին ներքոհիշյալի վերաբերյալ.

ՀՈՂՎԱԾ I. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱԿՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն պարտավորվում է չիրականացնել միջուկային զենքի որեւէ փորձարկումային պայթյուն կամ ցանկացած այլ միջուկային պայթյուն եւ արգելել ու կանխարգելել ցանկացած այդպիսի միջուկային պայթյուն իր իրավասության կամ հսկողության տակ գտնվող ցանկացած վայրում:

2. Ավելին, յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն պարտավորվում է ձեռնպահ մնալ միջուկային զենքի որեւէ փորձարկումային պայթյունի կամ այլ բնույթի միջուկային պայթյունի իրականացում պատճառելուց, խրախուսելուց կամ դրան ցանկացած ձեւով մասնակցելուց:

ՅՈՂՎԱԾ II. ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ա. Ընդհանուր դրույթներ

1. Մասնակից պետությունները սրանով հիմնում են Միջուկային փորձարկումների համապարփակ արգելման պայմանագրի կազմակերպություն (այսուհետ՝ Կազմակերպություն)՝ սույն Պայմանագրի առարկային եւ նպատակին հասնելու, դրա դրույթների իրականացումն ապահովելու համար, ներառյալ՝ դրան համապատասխանության

միջազգային վերահսկողության դրույթները, եւ Մասնակից պետությունների միջեւ խորհրդակցության եւ համագործակցության համար ֆորում ապահովելու համար:

2. Բոլոր Մասնակից պետությունները պետք է լինեն Կազմակերպության անդամներ: Որեւէ Մասնակից պետություն չի զրկվում Կազմակերպությանը իր անդամակցությունից:

3. Կազմակերպության նստավայրը կլինի Վիեննան. Ավստրիայի Հանրապետություն:

4. Որպես Կազմակերպության մարմիններ՝ այսպիսով հիմնադրվում են Մասնակից պետությունների հորհրդաժողովը, Գործադիր խորհուրդը եւ Տեխնիկական քարտուղարությունը, որը ներառում է Տվյալների միջազգային կենտրոնը:

5. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն սույն Պայմանագրի համաձայն իր գործառույթներն իրականացնելիս համագործակցում է Կազմակերպության հետ: Մասնակից

պետությունները խորհրդակցում են միմյանց հետ ուղղակիորեն կամ Կազմակերպության կամ այլ համապատասխան միջազգային ընթացակարգերի, ներառյալ ՄԱԿ-ի շրջանակներում

գործող ընթացակարգերը, միջոցով եւ համաձայն ՄԱԿ-ի Կանոնակարգի՝ սույն Պայմանագրի առարկայի եւ նպատակի կամ դրույթների իրականացման առնչությամբ ծագած

ցանկացած հարցի շուրջ:

6. Կազմակերպությունն իրականացնում է սույն Պայմանագրով նախատեսված իր վերահսկող գործունեությունը՝ հնարավորինս չազդելով դրա նպատակների ժամանակին եւ արդյունավետ իրականացման վրա: Նա պահանջում է միայն այնպիսի տեղեկատվություն եւ տվյալներ, որոնք անհրաժեշտ են սույն Պայմանագրով նախատեսված իր պարտականությունների կատարման համար: Կազմակերպությունը ձեռնարկում է բոլոր նախազգուշական միջոցները սույն Պայմանագրի կատարման ընթացքում քաղաքացիական եւ ռազմական գործունեության ու սարքավորումների մասին իրեն հայտնի դարձած տեղեկատվության գաղտնիությունը պահելու համար եւ, մասնավորապես, հետեւում է սույն Պայմանագրում շարադրված գաղտնիության մասին դրույթներին:

7. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն որպես գաղտնի տեղեկատվության է վերաբերում սույն Պայմանագրի իրականացման կապակցությամբ Կազմակերպության ստացած տեղեկատվությանն ու տվյալներին եւ սահմանում է դրանց տնօրինման հատուկ կարգ: Մասնակից պետությունն օգտագործում է նման տեղեկատվությունն ու տվյալները բացառապես սույն Պայմանագրից բխող իր իրավունքների եւ պարտավորությունների հետ կապված:

8. Կազմակերպությունը, որպես անկախ մարմին, ձգտում է, համապատասխան դեպքերում, օգտագործել գոյություն ունեցող փորձագիտությունն ու սարքավորումները եւ հասնել ծախսերի առավելագույն արդյունավետության այլ

միջազգային կազմակերպությունների հետ համագործակցության միջոցով, ինչպիսին է Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալությունը: Նման պայմանավորվածությունները, բացառությամբ աննշան եւ սովորական առեւտրային ու պայմանագրային բնույթ ունեցողների, ընդգրկվում են այն համաձայնագրերում, որոնք պետք է ներկայացվեն Մասնակից պետությունների հորհրդաժողովի հաստատմանը:

9. Կազմակերպության գործունեության ծախսերը հոգում են Մասնակից պետությունները՝ տարեկան հիմունքներով՝ Միավորված ազգերի կազմակերպության վճարումների սանդղակին համապատասխան, որը ճշգրտված է՝ հաշվի առնելով Միավորված

ազգերի կազմակերպությանը եւ Կազմակերպությանն անդամակցելու տարբերությունները:

10. Մասնակից պետությունների ֆինանսական անդամավճարները Նախապատրաստական հանձնաժողովին համապատասխան ձեւով կրճատվում են կանոնավոր բյուջեում կատարված

նրանց անդամավճարներից:

11. Մասնակից պետությունը, որը չի իրականացնում սահմանված անդամավճարի վճարումը Կազմակերպությանը, չի ունենում ձայնի իրավունք Կազմակերպությունում, եթե պարտքի գումարը կազմում կամ գերազանցում է նախորդ երկու լրիվ տարիների համար նախատեսված վճարումների գումարը: Այնուամենայնիվ, Մասնակից պետությունների հորհրդաժողովը կարող է այդ անդամին թույլատրել քվեարկել, եթե համոզվի, որ վճարումը չի կատարվել տվյալ անդամից անկախ պատճառներով:

Բ. Մասնակից պետությունների խորհրդաժողովը

Կազմը, ընթացակարգերը եւ որոշումների ընդունումը

12. Մասնակից պետությունների հորհրդաժողովը (այսուհետ՝ հորհրդաժողով) կազմվում է բոլոր Մասնակից պետություններից: Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն հորհրդաժողովում ունենում է մեկ ներկայացուցիչ, որին կարող են ուղեկցել փոխարինողները եւ խորհրդականները:

13. հորհրդաժողովի առաջին նստաշրջանը հրավիրվում է ավանդապահի կողմից՝ Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո ոչ ուշ, քան 30 օրվա ընթացքում:

14. հորհրդաժողովը հրավիրվում է հերթական նստաշրջաններին, որոնք անցկացվում են ամեն տարի, եթե հորհրդաժողովը չի ընդունում այլ որոշում:

15. հորհրդաժողովի հատուկ նստաշրջան գումարվում է.

ա) հորհրդաժողովի որոշմամբ,

բ) Գործադիր խորհրդի հայցով, կամ

գ) որեւէ Մասնակից պետության հայցով, եթե այն աջակցություն է ստանում

Մասնակից պետությունների մեծամասնության կողմից:

Հատուկ նստաշրջանը գումարվում է հորհրդաժողովի որոշումից, Գործադիր խորհրդի հայցից կամ անհրաժեշտ աջակցություն ստանալուց ոչ ուշ, քան 30 օր հետո, եթե որոշման մեջ կամ հայցում այլ բան նշված չէ:

16. հորհրդաժողովը կարող է գումարվել նաեւ Ուղղումների խորհրդաժողովի ձեւով՝ համաձայն 7-րդ հոդվածի:

17. հորհրդաժողովը կարող է գումարվել նաեւ Վերանայման խորհրդաժողովի ձեւով՝ համաձայն 8-րդ հոդվածի:

18. Նստաշրջաններն անցկացվում են Կազմակերպության նստավայրում, եթե հորհրդաժողովը այլ որոշում չի ընդունում:

19. հորհրդաժողովն ընդունում է իր ընթացակարգային կանոնները:

Յուրաքանչյուր նստաշրջանի սկզբում հորհրդաժողովն ընտրում է իր Նախագահին եւ այլ անհրաժեշտ պաշտոնատար անձանց: Նրանք պաշտոնավարում են մինչեւ հաջորդ նստաշրջանում նոր Նախագահի եւ մյուս պաշտոնատար անձանց ընտրությունները:

20. Մասնակից պետությունների մեծամասնությունը կազմում է քվորում:

21. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն ունի մեկ ձայնի իրավունք:

22. Խորհրդաժողովն ընթացակարգային հարցերին վերաբերող որոշումներն ընդունում է քվեարկությանը մասնակցող եւ քվեարկող անդամների մեծամասնությամբ: Եական հարցերին վերաբերող որոշումները, հնարավորության դեպքում, ընդունվում են կոնսենսուսով: Եթե չի հաջողվում կոնսենսուսի հասնել բարձրացված հարցի շուրջ որոշում ընդունելու ժամանակ, Խորհրդաժողովի Նախագահը ցանկացած քվեարկություն հետաձգում է 24 ժամով, այդ հետաձգված ժամանակամիջոցում գործադրում է ամեն ջանք կոնսենսուսի հասնելուն աջակցելու ուղղությամբ եւ մինչեւ այդ ժամանակի ավարտը հաշվետվություն է ներկայացնում Խորհրդաժողովին: Եթե 24 ժամից հետո չի հաջողվում հասնել կոնսենսուսի, Խորհրդաժողովը որոշումն ընդունում է քվեարկությանը ներկա եւ քվեարկող անդամների երկու երրորդ մեծամասնությամբ, եթե սույն Պայմանագրում այլ բան նշված չէ: Եթե վեճ է ծագում այն բանի վերաբերյալ, թե արդյոք այս կամ այն հարցը Եական է, թե ոչ, ապա տվյալ հարցը դիտվում է որպես Եական հարց, եթե չի ընդունվում այլ որոշում հարցի Եական լինելու վերաբերյալ որոշում ընդունելու համար պահանջվող մեծամասնությամբ:

23. 26-րդ կետի "ժա" ենթակետով նախատեսված իր գործառույթը կատարելու ընթացքում Խորհրդաժողովն ընդունում է որոշում սույն Պայմանագրի 1-ին Հավելվածում նշված պետությունների ցուցակում ցանկացած պետություն ավելացնելու մասին՝ 22-րդ կետում նշված Եական հարցի շուրջ որոշումների ընդունման ընթացակարգի համաձայն: Չնայած 22-րդ կետին՝ Խորհրդաժողովում սույն Պայմանագրի 1-ին Հավելվածում ցանկացած այլ փոփոխություն կատարելու վերաբերյալ որոշումներն ընդունում են կոնսենսուսով:

Լիազորություններ եւ գործառույթներ

24. Խորհրդաժողովը Կազմակերպության գլխավոր մարմինն է: Նա քննարկում է սույն Պայմանագրի գործողության շրջանակներում ցանկացած հարց, թեմա եւ խնդիր, ներառյալ այն հարցերը, որոնք վերաբերում են Գործադիր խորհրդի եւ Տեխնիկական քարտուղարության լիազորություններին եւ գործառույթներին, սույն Պայմանագրի համաձայն: Նա կարող է ներկայացնել առաջարկություններ եւ ընդունել որոշումներ սույն Պայմանագրի գործողության շրջանակներում ցանկացած հարցի, թեմայի եւ խնդրի վերաբերյալ, որոնք բարձրացվում են որեւէ Մասնակից պետության կողմից կամ ներկայացվում են Խորհրդաժողովի ուշադրությանը Գործադիր խորհրդի կողմից:

25. Խորհրդաժողովը պետք է վերահսկի սույն Պայմանագրի իրագործումը եւ հետեւի դրան համապատասխանությանը եւ միջոցներ ձեռնարկի նրա առարկային եւ նպատակին աջակցելու համար: Նա պետք է հետեւի նաեւ Գործադիր խորհրդի եւ Տեխնիկական քարտուղարության գործունեությանը եւ նրանցից յուրաքանչյուրի համար սահմանի գործառույթների իրականացման ղեկավար սկզբունքներ:

26. Խորհրդաժողովը պետք է.

ա) քննարկի եւ ընդունի Կազմակերպության հաշվետվությունը սույն Պայմանագրի իրագործման մասին եւ Գործադիր խորհրդի կողմից ներկայացված՝ Կազմակերպության տարեկան ծրագիրը եւ բյուջեն, ինչպես նաեւ՝ այլ հաշվետվություններ,

բ) ընդունի որոշումներ Մասնակից պետությունների ֆինանսական անդամավճարների սանդղակի վերաբերյալ՝ 9-րդ կետի համաձայն,

գ) ընտրի Գործադիր խորհրդի անդամներին,

դ) նշանակի Տեխնիկական քարտուղարության Գլխավոր տնօրենին (այսուհետ՝ Գլխավոր տնօրեն),

ե) քննարկի եւ հաստատի Գործադիր խորհրդի ընթացակարգային կանոնները, որոնք ներկայացվել են վերջինիս կողմից,

զ) քննարկի եւ վերանայի այն գիտական եւ տեխնոլոգիական զարգացումները, որոնք կարող են ազդել սույն Պայմանագրի գործունեության վրա: Այդ համատեքստում Խորհրդաժողովը կարող է հանձնարարել Գլխավոր տնօրենին ստեղծել

Գիտախորհրդատվական մարմին, որը Խորհրդաժողովին, Գործադիր խորհրդին կամ Մասնակից պետություններին թույլ կտա իրենց գործառույթներն իրականացնելիս գիտության եւ տեխնիկայի՝ սույն Պայմանագրին առնչվող ոլորտների վերաբերյալ տրամադրել մասնագիտական խորհրդատվություն. այդ դեպքում Գիտախորհրդատվական

մարմինը կազմված կլինի անկախ փորձագետներից, որոնք կաշխատեն ինքնուրույն եւ նշանակված կլինեն Խորհրդաժողովի կողմից ընդունված պայմանների համաձայն՝ սույն Պայմանագրի իրագործմանն առնչվող կոնկրետ գիտական ոլորտներում իրենց փորձի եւ իրավասության հիման վրա,

է) ձեռնարկի անհրաժեշտ միջոցներ սույն Պայմանագրին համապատասխանությունն ապահովելու եւ սույն Պայմանագրի դրույթները խախտող ցանկացած իրավիճակ պարզելու

եւ ուղղելու համար՝ համաձայն 5-րդ հոդվածի,

ը) իր առաջին նստաշրջանին քննարկի եւ հավանություն տա բոլոր համաձայնագրերի նախագծերին, պայմանավորվածություններին, դրույթներին, ընթացակարգերին, Գործարկման ձեռնարկներին, ուղեցույցներին եւ բոլոր այլ փաստաթղթերին, որոնք մշակվել եւ առաջարկվել են Նախապատրաստական հանձնաժողովի

կողմից,

թ) քննարկի եւ հավանություն տա Տեխնիկական քարտուղարության կողմից Մասնակից պետությունների, այլ երկրների եւ միջազգային կազմակերպությունների հետ բանակցությունների միջոցով մշակված համաձայնագրերին եւ պայմանավորվածություններին, որոնք, համաձայն 38. ը կետի, ենթակա են Կազմակերպության անունից Գործադիր խորհրդի կողմից կնքման,

ժ) հիմնադրի այնպիսի օժանդակ մարմիններ, որոնք համարում է անհրաժեշտ իր գործառույթների իրականացման համար, համաձայն սույն Պայմանագրի, եւ

ժա) ըստ նպատակահարմարության՝ Նորացնի սույն Պայմանագրի 1-ին Հավելվածը՝ 23-րդ կետի համաձայն:

Գ. Գործադիր խորհուրդ

Կազմ, ընթացակարգեր եւ որոշումների ընդունում

27. Գործադիր խորհուրդը պետք է բաղկացած լինի 51 անդամից: Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն պետք է իրավունք ունենա, համաձայն սույն հոդվածի դրույթների, լինելու Գործադիր խորհրդի անդամ:

28. Հաշվի առնելով աշխարհագրական հավասարաչափ բաշխման անհրաժեշտությունը՝ Գործադիր խորհուրդը պետք է բաղկացած լինի.

ա) 10 Մասնակից պետություն՝ Աֆրիկայից,

բ) 7 Մասնակից պետություն՝ Արեւելյան Եվրոպայից,

գ) 10 Մասնակից պետություն՝ Լատինական Ամերիկայից եւ Կարիբյան ավազանից,

դ) 7 Մասնակից պետություն՝ Մերձավոր Արեւելքից եւ Հարավային Ասիայից,

ե) 10 Մասնակից պետություն՝ Հյուսիսային Ամերիկայից եւ Արեւմտյան

Եվրոպայից,

զ) 8 Մասնակից պետություն՝ Հարավարեւելյան Ասիայից, Խաղաղօվկիանոսյան տարածաշրջանից եւ Հեռավոր Արեւելքից:

Վերոնշյալ աշխարհագրական տարածաշրջաններից յուրաքանչյուրում գտնվող բոլոր պետությունները թվարկված են սույն Պայմանագրի 1-ին Հավելվածում: Սույն Պայմանագրի 1-ին Հավելվածը նպատակահարմարության դեպքում նորացվում է Խորհրդաժողովի կողմից՝ 23-րդ կետի եւ 26-րդ կետի "ժա" ենթակետի համաձայն: Այն ենթակա է ուղղումների կամ փոփոխությունների՝ 7-րդ հոդվածի ընթացակարգի համաձայն:

29. Գործադիր խորհրդի անդամներն ընտրվում են Խորհրդաժողովի կողմից: Այս կապակցությամբ յուրաքանչյուր աշխարհագրական տարածաշրջան Գործադիր խորհրդի անդամության կազմում ընտրվելու համար ներկայացնում է Մասնակից պետություններ տվյալ տարածաշրջանից՝ հետեւյալ կարգով.

ա) յուրաքանչյուր աշխարհագրական տարածաշրջանին հատկացված տեղերի առավազն

մեկ երրորդը լրացվում է, հաշվի առնելով քաղաքական եւ անվտանգության շահերը, այդ տարածաշրջանի Մասնակից պետությունների կողմից, որոնք նշանակվում են

Պայմանագրին առնչվող նշանակալից միջուկային ներուժի հիման վրա, որը սահմանվում է միջազգային տվյալների, ինչպես նաև հետեւյալ վկայակոչող չափանիշներից բոլորի կամ որեւէ մեկի հիման վրա՝ յուրաքանչյուր տարածաշրջանի կողմից սահմանված առաջնայնության կարգով.

(I) Դիտարկման միջազգային համակարգում դիտարկող սարքավորումների քանակը,

(II) դիտարկող տեխնոլոգիայի բնագավառում փորձագիտությունն ու փորձը, եւ

(III) Կազմակերպության տարեկան բյուջեին կատարվող վճարումները,

բ) յուրաքանչյուր աշխարհագրական տարածաշրջանին հատկացված տեղերից մեկը լրացվում է Մասնակից պետության կողմից՝ ռոտացիոն սկզբունքով, անգլերենի այբբենական կարգով, տվյալ տարածաշրջանի այն Մասնակից պետությունների թվից, որոնք Մասնակից պետություն դառնալուց ի վեր կամ իրենց լիազորությունների վերջին ժամկետից ի վեր՝ կախված այն բանից, թե որն է ավելի կարճ, ամենաերկար ժամանակահատվածում չեն եղել Գործադիր խորհրդի անդամ: Նման հիմունքներով նշանակված Մասնակից պետությունը կարող է որոշել հրաժարվել իր տեղից: Այդ դեպքում Մասնակից պետությունը Գլխավոր տնօրենին ներկայացնում է հրաժարման մասին գրություն, եւ նրա տեղն զբաղեցնում է սույն ենթակետում նշված հերթականությամբ հաջորդ Մասնակից պետությունը,

գ) յուրաքանչյուր աշխարհագրական տարածաշրջանին հատկացված մյուս տեղերը ռոտացիայի կամ ընտրությունների միջոցով լրացվում են այն Մասնակից պետությունների կողմից, որոնք տվյալ տարածաշրջանը ներկայացնող Մասնակից պետություններ են:

30. Գործադիր խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ Գործադիր խորհրդում ունենում է մեկ ներկայացուցիչ, որին կարող են ուղեկցել փոխարինողները եւ խորհրդականները:

31. Գործադիր խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ պաշտոնավարում է իրեն ընտրող Խորհրդաժողովի նստաշրջանի ավարտից մինչեւ հաջորդ երկրորդ հերթական տարեկան Խորհրդաժողովի նստաշրջանի ավարտը՝ բացառությամբ Գործադիր խորհրդի առաջին ընտրությունների, երբ ընտրված 26 անդամները պաշտոնավարում են մինչեւ Խորհրդաժողովի հերթական երրորդ տարեկան նստաշրջանի ավարտը. ընդ որում՝ հիմնական ուշադրությունը դարձվում է 28-րդ կետում սահմանված քանակական հարաբերակցությանը:

32. Գործադիր խորհուրդը մշակում է իր ընթացակարգային կանոնակարգը եւ ներկայացնում է Խորհրդաժողովի հաստատմանը:

33. Գործադիր խորհուրդն իր անդամներից ընտրում է իր Նախագահին:

34. Գործադիր խորհուրդը գումարվում է հերթական նստաշրջանների համար: Հերթական նստաշրջանների միջեւ ընկած ժամանակամիջոցներում գումարվում է այն դեպքում, երբ դա անհրաժեշտ է իր լիազորությունների եւ գործառույթների կատարման համար:

35. Գործադիր խորհրդի յուրաքանչյուր անդամ ունի մեկ ձայնի իրավունք:

36. Գործադիր խորհուրդն ընդունում է ընթացակարգային հարցերով որոշումներ իր բոլոր անդամների ձայների մեծամասնությամբ: Գործադիր խորհուրդն էական հարցերով որոշումներ է ընդունում բոլոր անդամների ձայների երկու երրորդի մեծամասնությամբ, եթե սույն Պայմանագրում այլ բան նախատեսված չէ: Երբ հարց է ծագում, թե արդյոք այս կամ այն հարցը էական է թե ոչ, այդ հարցը դիտվում է որպես էական հարց, եթե էական հարցի շուրջ որոշում ընդունելու համար անհրաժեշտ մեծամասնությամբ չի ընդունվում որեւէ այլ որոշում:

Լիազորություններ եւ գործառույթներ

37. Գործադիր խորհուրդը Կազմակերպության գործադիր մարմինն է: Նա հաշվետու է Խորհրդաժողովին: Նա իրականացնում է սույն Պայմանագրի համաձայն իրեն վստահված լիազորություններն ու գործառույթները: Այս ընթացքում նա գործում է խորհրդաժողովի առաջարկությունների, որոշումների եւ ղեկավար սկզբունքների համաձայն եւ ապահովում է դրանց շարունակական եւ պատշաճ կատարումը:

38. Գործադիր խորհուրդը պետք է.

ա) նպաստի Պայմանագրի արդյունավետ իրագործմանը եւ դրան համապատասխանության ապահովմանը,

բ) վերահսկի Տեխնիկական քարտուղարության գործունեությունը,

գ) անհրաժեշտության դեպքում առաջարկություններ ներկայացնի Խորհրդաժողովին՝ սույն Պայմանագրի առարկայի եւ նպատակի իրականացմանն աջակցելու համար,

դ) համագործակցի յուրաքանչյուր Մասնակից պետության Ազգային իշխանության հետ,

ե) քննարկի եւ Խորհրդաժողովին ներկայացնի Կազմակերպության տարեկան ծրագրի ու բյուջեի նախագիծը, սույն Պայմանագրի իրագործման մասին Կազմակերպության հաշվետվության նախագիծը, իր սեփական գործունեության մասին հաշվետվությունը եւ այնպիսի այլ հաշվետվություններ, որոնք անհրաժեշտ է համարում, կամ որոնք պահանջում է Խորհրդաժողովը,

զ) կազմակերպի Խորհրդաժողովի նստաշրջանները, ներառյալ օրակարգի հարցերի նախագծերի նախապատրաստումը,

է) ուսումնասիրի Արձանագրությունում եւ Հավելվածներում վարչական եւ տեխնիկական բնույթի փոփոխություններ կատարելու առաջարկները՝ համաձայն 7-րդ հոդվածի, եւ առաջարկներ ներկայացնի Մասնակից պետություններին դրանց ընդունման վերաբերյալ,

ը) Կազմակերպության անունից կնքի Խորհրդաժողովի նախնական հավանությանն արժանացած համաձայնագրեր կամ պայմանավորվածություններ Մասնակից պետությունների, այլ պետությունների եւ միջազգային կազմակերպությունների հետ, վերահսկի դրանց իրագործումը՝ բացառությամբ "թ" ենթակետում նշված համաձայնագրերի կամ պայմանավորվածությունների,

թ) հաստատի եւ վերահսկի վերահսկողական գործունեության իրականացմանը վերաբերող համաձայնագրերը կամ պայմանավորվածությունները Մասնակից պետությունների եւ այլ պետությունների հետ, եւ

ժ) հաստատի ցանկացած նոր Գործարկման ձեռնարկ եւ ցանկացած փոփոխություն գոյություն ունեցող Գործարկման ձեռնարկներում, որոնք կարող են առաջարկվել Տեխնիկական քարտուղարության կողմից:

39. Գործադիր խորհուրդը կարող է պահանջել Խորհրդաժողովի հատուկ նստաշրջանի անցկացում:

40. Գործադիր խորհուրդը պետք է.

ա) նպաստի սույն Պայմանագրի իրագործմանն առնչվող համագործակցությանը Մասնակից պետությունների միջեւ, ինչպես նաեւ Մասնակից պետությունների եւ Տեխնիկական քարտուղարության միջեւ՝ տեղեկատվության փոխանակման միջոցով,

բ) աջակցի Մասնակից պետությունների միջեւ Խորհրդակցություններին ու պարզաբանումներին՝ 4-րդ հոդվածի համաձայն, եւ

գ) ստանա եւ քննարկի 4-րդ հոդվածի համաձայն տեղում տեսչական ստուգումներ անցկացնելու վերաբերյալ հայցերը եւ միջոցներ ձեռնարկի դրանց մասին հաշվետվությունների վերաբերյալ:

41. Գործադիր խորհուրդն ուսումնասիրում է Մասնակից պետությունների արտահայտած յուրաքանչյուր մտահոգությունն սույն Պայմանագրի հետ հնարավոր անհամապատասխանության եւ Պայմանագրով սահմանված կանոնների չարաշահման վերաբերյալ: Այս ընթացքում Գործադիր խորհուրդը խորհրդակցում է ներգրավված Մասնակից պետությունների հետ եւ նպատակահարմարության դեպքում Մասնակից պետությունից պահանջում է միջոցներ ձեռնարկել սահմանված ժամանակահատվածում իրավիճակը շտկելու ուղղությամբ: Այն չափով, որքանով Գործադիր խորհուրդը անհրաժեշտ է համարում հետագա գործողությունները, նա, ի թիվս այլ միջոցների, ձեռնարկում է հետեւյալ միջոցներից մեկը կամ մի քանիսը.

ա) ծանուցում է բոլոր Մասնակից պետություններին խնդրի կամ հարցի մասին,

բ) ներկայացնում է խնդիրը կամ հարցը Խորհրդաժողովի ուշադրությանը,

գ) առաջարկություններ է ներկայացնում Խորհրդաժողովին կամ,

նպատակահարմարության դեպքում, միջոցներ է ձեռնարկում իրավիճակը շտկող եւ համապատասխանությունը ապահովող միջոցների վերաբերյալ՝ 5-րդ հոդվածի համաձայն:

Դ. Տեխնիկական քարտուղարություն

42. Տեխնիկական քարտուղարությունն աջակցում է Մասնակից պետություններին սույն Պայմանագրի իրականացման գործում: Տեխնիկական քարտուղարությունն աջակցում

է Խորհրդաժողովին եւ Գործադիր խորհրդին՝ նրանց գործառույթների կատարման ընթացքում: Տեխնիկական քարտուղարությունն իրականացնում է սույն Պայմանագրով իրեն վստահված վերահսկողության եւ այլ գործառույթները, ինչպես նաեւ այն գործառույթները, որոնք հանձնարարված են Խորհրդաժողովի եւ Գործադիր խորհրդի կողմից՝ համաձայն սույն Պայմանագրի: Տեխնիկական քարտուղարության կազմի մեջ, որպես նրա անբաժանելի մաս, մտնում է Տվյալների միջազգային կենտրոնը:

43. Տեխնիկական քարտուղարության՝ սույն Պայմանագրին համապատասխանությունը վերահսկելու վերաբերյալ գործառույթները, 4-րդ հոդվածի եւ Արձանագրության համաձայն, այդ թվում, ներառում են.

ա) պատասխանատվություն Դիտարկման միջազգային համակարգի գործարկման վերահսկողության եւ համակարգման համար,

բ) Տվյալների միջազգային կենտրոնի գործարկում,

գ) Դիտարկման միջազգային համակարգի տվյալների կանոնավոր ստացում, մշակում, վերլուծում եւ զեկուցում,

դ) դիտարկող կայանների տեղակայմանը եւ գործարկմանը տեխնիկական օգնություն եւ աջակցություն,

ե) աջակցություն Գործադիր խորհրդին Մասնակից պետությունների միջեւ խորհրդակցությունների եւ պարզաբանումների դյուրացման գործում,

զ) տեղում տեսչական ստուգումներ անցկացնելու վերաբերյալ հայցերի ստացում եւ դրանց մշակում, Գործադիր խորհրդի կողմից նման հայցերի քննարկման դյուրացում, տեղում տեսչական ստուգումների անցկացման նախապատրաստական աշխատանքների կատարում եւ դրանց անցկացման ընթացքում տեխնիկական օգնության ապահովում, հաշվետվությունների ներկայացում Գործադիր խորհրդին,

է) Մասնակից պետությունների, այլ պետությունների եւ միջազգային կազմակերպությունների հետ համաձայնագրերի կամ պայմանավորվածությունների վերաբերյալ բանակցությունների վարում եւ, Գործադիր խորհրդի նախնական հավանությամբ Մասնակից պետությունների կամ այլ պետությունների հետ վերահսկող գործունեությանն առնչվող ցանկացած նման այլ համաձայնագրերի կամ պայմանավորվածությունների կնքում, եւ

ը) աջակցություն Մասնակից պետություններին նրանց ազգային իշխանությունների միջոցով սույն Պայմանագրի շրջանակներում վերահսկողության այլ խնդիրների վերաբերյալ:

44. Տեխնիկական քարտուղարությունը մշակում եւ հաստատում է վերահսկող ռեժիմի գործունեության տարբեր բաղադրամասերը կարգավորող՝ Գործադիր խորհրդի հաստատմանը ենթակա Գործարկման ձեռնարկներ՝ համաձայն 4-րդ հոդվածի եւ Արձանագրության: Այդ ձեռնարկները չեն կազմում սույն Պայմանագրի կամ Արձանագրության անբաժանելի մասը եւ կարող են փոփոխվել Տեխնիկական քարտուղարության կողմից՝ ենթակա լինելով Գործադիր խորհրդի հաստատմանը: Տեխնիկական քարտուղարությունն անհապաղ տեղեկացնում է Մասնակից պետություններին

Գործարկման ձեռնարկներում կատարված ցանկացած փոփոխության մասին:

45. Վարչական հարցերի վերաբերյալ Տեխնիկական քարտուղարության գործառույթները ներառում են.

ա) Կազմակերպության ծրագրի եւ բյուջեի նախագծի նախապատրաստումը եւ ներկայացումը Գործադիր խորհրդին,

բ) սույն Պայմանագրի իրագործման վերաբերյալ Կազմակերպության հաշվետվության նախագծի նախապատրաստումը եւ ներկայացումը Գործադիր խորհրդին, ինչպես նաեւ այլ հաշվետվությունները, որոնք կարող են պահանջել Խորհրդաժողովը կամ Գործադիր խորհուրդը,

- գ) վարչական եւ տեխնիկական օգնության տրամադրումը հորհրդաժողովին, Գործադիր խորհրդին եւ այլ օժանդակ մարմիններին,
- դ) Կազմակերպության անունից սույն Պայմանագրի իրականացմանն առնչվող հաղորդագրությունների ուղարկումը եւ ստացումը,
- ե) Կազմակերպության եւ այլ միջազգային կազմակերպությունների միջեւ ցանկացած համաձայնագրին վերաբերող վարչական պարտականությունների կատարումը:

46. Մասնակից պետություններից Կազմակերպությանն ուղարկվող բոլոր հարցումները եւ ծանուցումները Ազգային իշխանությունների միջոցով փոխանցվում են Գլխավոր տնօրենին: Հարցումները եւ ծանուցումները կազմվում են սույն Պայմանագրի պաշտոնական լեզուներից որեւէ մեկով: Իր պատասխաններում Գլխավոր տնօրենն օգտագործում է այն լեզուն, որով կազմված են փոխանցված հարցումը եւ ծանուցումը:

47. Ինչ վերաբերում է Կազմակերպության բյուջեի նախագիծը նախապատրաստելու եւ այն Գործադիր խորհրդին ներկայացնելու Տեխնիկական քարտուղարության պարտականություններին, Տեխնիկական քարտուղարությունը սահմանում եւ վարում է որպես Դիտարկման միջազգային համակարգի մաս հիմնադրված բոլոր սարքավորումների ծախսերի հետ կապված հստակ հաշվապահությունը: Բյուջեի եւ ծրագրի նախագծի նկատմամբ նույնանման մոտեցում է ցուցաբերվում Կազմակերպության գործունեության բոլոր մյուս տեսակների դեպքում:

48. Տեխնիկական քարտուղարությունն անհապաղ տեղեկացնում է Գործադիր խորհրդին իր գործառնությունները կատարելիս ծագած ցանկացած խնդրի մասին, որն իրեն հայտնի է դարձել իր գործունեությունն իրականացնելիս, եւ որը ինքը չի կարողացել լուծել համապատասխան Մասնակից պետությունների հետ խորհրդակցությունների միջոցով:

49. Տեխնիկական քարտուղարությունը բաղկացած է Գլխավոր տնօրենից, որը նրա ղեկավարն է ու գլխավոր վարչական պաշտոնյան, եւ այնպիսի գիտական, տեխնիկական եւ

այլ անձնակազմից, որը կարող է պահանջվել: Գլխավոր տնօրենը նշանակվում է հորհրդաժողովի կողմից, Գործադիր խորհրդի առաջարկով, չորս տարի ժամկետով, որը կարող է երկարաձգվել եւս մեկ ժամկետով, բայց ոչ ավել: Առաջին Գլխավոր տնօրենը նշանակվում է հորհրդաժողովի կողմից, նրա առաջին նստաշրջանի ժամանակ՝ Նախապատրաստական հանձնաժողովի առաջարկով:

50. Գլխավոր տնօրենը պատասխանատու է հորհրդաժողովի եւ Գործադիր խորհրդի առջեւ անձնակազմի նշանակման եւ Տեխնիկական քարտուղարության կազմակերպման ու գործունեության համար: Անձնակազմն աշխատանքի ընդունելու եւ ծառայության պայմանները որոշելու ժամանակ անհրաժեշտ է ապահովել մասնագիտական փորձագիտության, փորձառության, արդյունավետության, որակավորման եւ բարեխղճության բարձրագույն չափանիշները: Միայն Մասնակից պետությունների քաղաքացիները կարող են ծառայել որպես Գլխավոր տնօրեն, տեսուչներ կամ մասնագիտական եւ գրասենյակային ծառայողների անձնակազմի անդամներ: Պատշաճ ուշադրություն պետք է հատկացնել անձնակազմի ընտրությունը հնարավորին չափ լայն աշխարհագրական սկզբունքով կատարելուն: Հավաքագրումը կատարվում է այն սկզբունքով, որ անձնակազմը պետք է առնվազն անհրաժեշտ հնարավորություններ ունենա Տեխնիկական քարտուղարության պարտականությունները պատշաճորեն կատարելու համար:

51. Գլխավոր տնօրենը, նպատակահարմարության դեպքում, Գործադիր խորհրդի հետ խորհրդակցելուց հետո կարող է հիմնադրել գիտական փորձագետների ժամանակավոր աշխատանքային խմբեր՝ կոնկրետ խնդիրների վերաբերյալ առաջարկներ ներկայացնելու համար:

52. Իրենց պարտականությունները կատարելիս Գլխավոր տնօրենը, տեսուչները, տեսուչների օգնականները եւ անձնակազմի այլ անդամները չպետք է դիմեն կամ ցուցումներ ստանան որեւէ Կառավարությունից կամ Կազմակերպությունից դուրս գործող ցանկացած այլ աղբյուրից: Նրանք պետք է ձեռնպահ մնան ցանկացած գործողությունից, որը կարող է բացասաբար ազդել իրենց՝ որպես միայն

Կազմակերպությանը հաշվետու միջազգային պաշտոնյաների դիրքերի վրա: Գլխավոր տնօրենը պատասխանատվություն է կրում տեսչական թիմի գործունեության համար:

53. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն պետք է հարգի Գլխավոր տնօրենի, տեսուչների, տեսուչների օգնականների եւ անձնակազմի այլ անդամների պարտականությունների բացառապես միջազգային բնույթը եւ պարտականությունների կատարման ընթացքում չփորձի ներգործել նրանց վրա:

Ե. Արտոնություններ եւ անձեռնմխելիություն

54. Կազմակերպությունը Մասնակից պետության տարածքում կամ նրա իրավասության կամ հսկողության ներքո գտնվող ցանկացած վայրում պետք է օգտվի այնպիսի իրավական հնարավորություններից եւ այնպիսի արտոնություններից ու անձեռնմխելիությունից, որոնք անհրաժեշտ են իր գործառնությունների կատարման համար:

55. Մասնակից պետությունների պատվիրակները իրենց տեղակալների եւ խորհրդականների հետ միասին, Գործադիր խորհրդի կազմում ընտրված անդամների ներկայացուցիչները իրենց տեղակալների եւ խորհրդականների հետ միասին, Գլխավոր տնօրենը, տեսուչները, տեսուչների օգնականները եւ Կազմակերպության աշխատակազմի անդամները օգտվում են այնպիսի արտոնություններից եւ անձեռնմխելիությունից, որոնք անհրաժեշտ են Կազմակերպության հետ կապված իրենց գործառնությունների անկախ իրականացման համար:

56. Սույն հոդվածում նշված իրավական հնարավորությունը, արտոնությունները եւ անձեռնմխելիությունը սահմանվում են Կազմակերպության եւ Մասնակից պետությունների, ինչպես նաեւ Կազմակերպության եւ Կազմակերպության նստավայր հանդիսացող պետության միջեւ կնքված համաձայնագրերում: Նման համաձայնագրերը քննարկվում եւ հաստատվում են 26-րդ կետի "ը" եւ "թ" ենթակետերի համաձայն:

57. Անկախ 54-րդ եւ 55-րդ կետերից՝ վերահսկող գործունեության ընթացքում Գլխավոր տնօրենը, տեսուչները, տեսուչների օգնականները եւ Տեխնիկական քարտուղարության անձնակազմի անդամներն օգտվում են արտոնություններից եւ անձեռնմխելիությունից, որոնք սահմանված են Արձանագրության մեջ:

ՅՈՂՎԱԾ III. ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

1. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն իր սահմանադրական ընթացակարգերի համաձայն ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցներ սույն Պայմանագրի համաձայն իր պարտավորությունները կատարելու համար: Մասնավորապես, նա պետք է ձեռնարկի ցանկացած անհրաժեշտ միջոցառում, որպեսզի.

ա) արգելի ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց իր տարածքում կամ իր իրավասության տակ գտնվող ցանկացած այլ վայրում, ինչպես դա ճանաչված է միջազգային իրավունքով, զբաղվել սույն Պայմանագրով Մասնակից պետությանն արգելված ցանկացած գործունեությամբ,

բ) արգելի ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց զբաղվել ցանկացած նման գործունեությամբ իր հսկողության տակ գտնվող ցանկացած վայրում, եւ

գ) միջազգային իրավունքի համաձայն՝ արգելի իր երկրի քաղաքացիություն ունեցող ֆիզիկական անձանց զբաղվել նման գործունեությամբ ցանկացած վայրում:

2. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն համագործակցում է Մասնակից պետությունների հետ եւ տրամադրում է համապատասխան իրավաբանական օգնություն՝ 1-ին կետով նախատեսված պարտավորությունների կատարումը դյուրացնելու նպատակով:

3. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն տեղեկացնում է Կազմակերպությանը սույն հոդվածի համաձայն իրականացրած միջոցառումների մասին:

4. Պայմանագրով իր պարտականությունները կատարելու համար յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն նշանակում կամ հիմնադրում է Ազգային իշխանություն եւ այդ մասին տեղեկացնում է Կազմակերպությանը Մասնակից պետության համար Պայմանագրի

ուժի մեջ մտնելուն պես: Ազգային իշխանությունը ծառայում է որպես ազգային

համադրման կենտրոն Կազմակերպության եւ մյուս Կողմ պետությունների միջեւ կապ պահպանելու համար:

ՀՈԴՎԱԾ IV. ՎԵՐԱՀՍՎՈՒՄ

Ա. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն Պայմանագրի կատարման վերահսկողությունն իրականացնելու նպատակով պետք է հիմնադրվի հետեւյալ տարրերից բաղկացած վերահսկողության ռեժիմ.

- ա) Դիտարկման միջազգային համակարգ,
- բ) խորհրդակցություններ եւ պարզաբանումներ,
- գ) տեղում անցկացվող տեսչական ստուգումներ, եւ
- դ) վստահություն ամրապնդող միջոցառումներ:

Սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու պահից վերահսկողության ռեժիմը պետք է ունակ լինի բավարարելու սույն Պայմանագրով սահմանված վերահսկողության պահանջները:

2. Վերահսկողության միջոցառումները պետք է հիմնված լինեն օբյեկտիվ տեղեկատվության վրա, պետք է սահմանափակվեն սույն Պայմանագրի առարկայով, իրագործվեն Մասնակից պետության ինքնիշխանության լիակատար հարգման հիման վրա՝

պատճառելով հնարավորինս քիչ անհանգստություն եւ ապահովելով իրենց խնդիրների եւ նպատակների արդյունավետ եւ ժամանակին կատարումը: Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն ձեռնպահ է մնում վերահսկողության իրավունքի ցանկացած չարաշահումից:

3. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն պարտավորվում է սույն Պայմանագրի 3-րդ հոդվածի 4-րդ կետի համաձայն հիմնադրվող իր Ազգային իշխանության միջոցով համագործակցել Կազմակերպության եւ մյուս Մասնակից պետությունների հետ, որպեսզի դյուրացնի սույն Պայմանագրի իրագործման վերահսկողությունը, այդ թվում.

ա) ստեղծելով անհրաժեշտ հարմարություններ՝ վերահսկողության այս միջոցառումներին մասնակցելու եւ անհրաժեշտ կապ հաստատելու համար,

բ) Դիտարկման միջազգային համակարգի մաս կազմող ազգային կայաններից ստացված

տվյալների տրամադրմամբ,

գ) նպատակահարմարության դեպքում մասնակցելով խորհրդակցությունների եւ պարզաբանումների գործընթացին,

դ) թույլատրելով տեղում տեսչական ստուգումներ, եւ

ե) նպատակահարմարության դեպքում մասնակցելով վստահությունն ամրապնդող միջոցառումներին:

4. Բոլոր Մասնակից պետությունները, անկախ իրենց տեխնիկական եւ ֆինանսական հնարավորություններից, օգտվում են վերահսկողության հավասար իրավունքներից եւ իրենց վրա վերցնում են վերահսկողության ենթարկվելու հավասարազոր պարտավորություններ:

5. Սույն Պայմանագրի նպատակների համար ոչ մի Մասնակից պետություն չի զրկվում վերահսկողության ազգային տեխնիկական միջոցների օգնությամբ ստացված տեղեկատվությունն օգտագործելուց միջազգային իրավունքի համընդհանուր սկզբունքներին համապատասխանող ձեւով, ներառյալ պետությունների ինքնիշխանության

սկզբունքին համապատասխան օգտագործելու հնարավորությունը:

6. Առանց վնասելու Մասնակից պետությունների՝ սույն Պայմանագրին չվերաբերող զգայուն սարքերը, գործունեության ձեւերը եւ տեղանքները պաշտպանելու իրավունքը, Մասնակից պետությունները չպետք է միջամտեն սույն Պայմանագրի վերահսկողության ռեժիմի տարրերով կամ 5-րդ կետի համաձայն գործարկվող վերահսկողության ազգային տեխնիկական միջոցներով:

7. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն իրավունք ունի միջոցներ ձեռնարկելու սույն Պայմանագրին չվերաբերող զգայուն սարքերի պահպանման եւ գաղտնի տեղեկատվության ու տվյալների հրապարակումը կանխելու համար:

8. Ավելին, պետք է ձեռնարկվեն բոլոր անհրաժեշտ միջոցները վերահսկողության գործունեության ընթացքում ձեռք բերված քաղաքացիական եւ ռազմական գործունեությանը եւ սարքավորումներին վերաբերող ցանկացած տեղեկատվության գաղտնիության պահպանման համար:

9. 8-րդ կետից ելնելով՝ Կազմակերպության կողմից սույն Պայմանագրով սահմանված վերահսկողության ռեժիմի միջոցով ձեռք բերված տեղեկատվությունը տրամադրվում է բոլոր Մասնակից պետություններին՝ սույն Պայմանագրի եւ Արձանագրության համապատասխան դրույթներին համաձայն:

10. Սույն Պայմանագրի դրույթները չեն մեկնաբանվում որպես գիտական նպատակներով տվյալների միջազգային փոխանակումը սահմանափակող:

11. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն պարտավորվում է համագործակցել Կազմակերպության եւ մյուս Մասնակից պետությունների հետ վերահսկողության ռեժիմի բարելավման եւ վերահսկողության տեսանկյունից դիտարկվող լրացուցիչ դիտարկման տեխնոլոգիաների հնարավորությունների ուսումնասիրման գործում, ինչպիսիք են էլեկտրամագնիսական իմպուլսային դիտարկումը կամ արբանյակային դիտարկումը՝ անհրաժեշտության դեպքում սույն Պայմանագրի իրագործման նկատմամբ արդյունավետ եւ

խնայողական վերահսկողության հատուկ միջոցների զարգացումն ապահովելու նպատակով:

Նման միջոցները պետք է համաձայնության դեպքում ներառվեն սույն Պայմանագրում առկա դրույթներում, Արձանագրության մեջ եւ/կամ որպես Արձանագրության լրացուցիչ հատվածներ՝ 7-րդ հոդվածին համապատասխան, կամ որոշակի դեպքերում արտացոլվեն Գործարկման ձեռնարկներում՝ 2-րդ հոդվածի 44-րդ կետին համաձայն:

12. Մասնակից պետությունները պարտավորվում են զարգացնել համագործակցությունը միմյանց հետ, որպեսզի դյուրացնեն եւ մասնակցեն սույն Պայմանագրի վերահսկողության ընթացքում օգտագործվող տեխնոլոգիաներին առնչվող՝ հնարավորին չափ լիակատար փոխանակմանը՝ նպատակ ունենալով բոլոր Մասնակից պետություններին հնարավորություն տալ ապահովել ազգային մակարդակով վերահսկողության միջոցների ներդրման հնարավորությունների ամրապնդումը եւ օգտվել նման տեխնոլոգիաների խաղաղ նպատակով օգտագործման առավելություններից:

13. Սույն Պայմանագրի դրույթներն իրականացվում են այնպես, որ չխոչընդոտվի խաղաղ նպատակներով միջուկային էներգիայի օգտագործման հետագա զարգացման ուղղությամբ Մասնակից պետությունների տնտեսական եւ տեխնիկական առաջընթացը:

Տեխնիկական քարտուղարության վերահսկողական պարտականությունները

14. Վերահսկողության ոլորտում սույն Պայմանագրում եւ Արձանագրության մեջ նշված իր պարտավորությունները կատարելիս Տեխնիկական քարտուղարությունը, Մասնակից պետությունների հետ համագործակցելով, պետք է սույն Պայմանագրի նպատակով.

ա) պայմանավորվածություններ ձեռք բերի սույն Պայմանագրի՝ վերահսկողությանն առնչվող տվյալների ստացման եւ բաշխման, արդյունքների մասին զեկույցների վերաբերյալ, Պայմանագրի դրույթների պայմանների համաձայն, եւ ստեղծի այս խնդրին համապատասխան գլոբալ հաղորդակցությունների ենթակառուցվածք,

բ) կանոնավոր կերպով իր Տվյալների միջազգային կենտրոնի միջոցով, որը սկզբունքորեն պետք է լինի տվյալների պահման եւ տվյալների մշակման համար կենտրոնական կետը Տեխնիկական քարտուղարության ներսում.

I) ստանա եւ նախաձեռնի տվյալների ստացման հայցեր Դիտարկման միջազգային համակարգից,

II) ընդունված կարգով խորհրդակցության եւ պարզաբանման ընթացքի արդյունքում ստանա տվյալներ տեղում անցկացվող տեսչական ստուգումներից եւ վստահություն ամրապնդող միջոցառումներից, եւ

III) Մասնակից պետություններից եւ միջազգային կազմակերպություններից ստանա այլ համապատասխան տվյալներ՝ սույն Պայմանագրի եւ Արձանագրության համաձայն,

գ) կառավարի, համակարգի եւ ապահովի Դիտարկման միջազգային համակարգի եւ դրա

բաղադրիչ մասերի ու Տվյալների միջազգային կենտրոնի գործունեությունը՝ համապատասխան Գործարկման ձեռնարկների համաձայն,

դ) կանոնավոր կերպով մշակի, վերլուծի եւ գեկուցի Դիտարկման միջազգային համակարգի տվյալները՝ համաձայնեցված ընթացակարգերի համաձայն, որոնք թույլ են տալիս սույն Պայմանագրի արդյունավետ միջազգային վերահսկողությունը, եւ նպաստի համապատասխանության հետ կապված մտահոգությունների արագ լուծմանը,

ե) բոլոր Մասնակից պետություններին հասանելի դարձնի ինչպես չմշակված, այնպես էլ մշակված բոլոր տվյալները եւ ցանկացած գեկուցվող արդյունք՝ յուրաքանչյուր Մասնակից պետության կողմից Դիտարկման միջազգային համակարգի տվյալների օգտագործման համար պատասխանատվության ստանձնման համար՝ 2-րդ հոդվածի

7-րդ կետի եւ սույն հոդվածի 8-րդ եւ 13-րդ կետերի համաձայն,

զ) բոլոր Մասնակից պետություններին տրամադրի հավասար, բաց, հարմարավետ եւ ժամանակին մուտք դեպի պահպանվող բոլոր տվյալները,

է) պահպանի ինչպես չմշակված, այնպես էլ մշակված բոլոր տվյալները եւ գեկուցվող արդյունքները,

ը) համակարգի եւ դյուրացնի Դիտարկման միջազգային համակարգին ներկայացված լրացուցիչ տվյալների ստացման հայցերը,

թ) համակարգի լրացուցիչ տվյալների ստացման համար մի Մասնակից պետությունից մեկ այլ Մասնակից պետությանը ներկայացված հայցերը,

ժ) տրամադրի տեխնիկական օգնություն եւ աջակցություն վերահսկող սարքավորումների եւ համապատասխան հաղորդակցության միջոցների տեղադրման եւ Գործարկման համար, որտեղ այդպիսի օգնություն եւ աջակցություն պահանջվում է շահագրգիռ պետության կողմից,

ժա) ցանկացած Մասնակից պետության, նրա հայցի համաձայն, հասանելի դարձնի վերահսկողության ռեժիմից ստացված տվյալները համադրելու, պահելու, մշակելու, վերլուծելու եւ գեկուցելու՝ Տեխնիկական քարտուղարության եւ Տվյալների միջազգային կենտրոնի կողմից օգտագործվող մեթոդները, եւ

ժբ) վերահսկի, գնահատի եւ գեկուցի Դիտարկման միջազգային համակարգի եւ Տվյալների միջազգային կենտրոնի ընդհանուր աշխատանքի մասին:

15. Համաձայնեցված եւ Տեխնիկական քարտուղարության կողմից օգտագործվելիք այն ընթացակարգերի կատարմանն առնչվող վերահսկողության պարտավորությունները, որոնք նշված են 14-րդ կետում եւ մանրամասն նկարագրված են Արձանագրության մեջ, պետք է մշակված լինեն համապատասխան Գործարկման ձեռնարկներում:

Բ. Դիտարկման միջազգային համակարգ

16. Դիտարկման միջազգային համակարգը պարունակում է սարքավորումներ սեյսմոլոգիական դիտարկման, ճառագայթամիջուկային դիտարկման համար, ներառյալ վկայագրված լաբորատորիաները, հիդրոակուստիկ դիտարկման, ենթաձայնային դիտարկման

համար եւ հաղորդակցության համապատասխան միջոցներ, որոնք պետք է աջակցություն ստանան Տեխնիկական քարտուղարության Տվյալների միջազգային կենտրոնի կողմից:

17. Դիտարկման միջազգային համակարգն ընկնում է Տեխնիկական քարտուղարության լիազորության տակ: Դիտարկման միջազգային համակարգի բոլոր վերահսկող սարքավորումները պատկանում են եւ գործարկվում են այն պետությունների կողմից, որոնք, Արձանագրության համաձայն, ստանում են դրանք կամ այլ կերպ պատասխանատվություն են ստանձնում դրանց համար:

18. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն իրավունք ունի մասնակցել տվյալների միջազգային փոխանակմանը եւ մուտք ունենալ դեպի այն բոլոր տվյալները, որոնք հասանելի են Տվյալների միջազգային կենտրոնին: Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն համագործակցում է Տվյալների միջազգային կենտրոնի հետ իր Ազգային իշխանության միջոցով:

Դիտարկման միջազգային համակարգի ֆինանսավորումը

19. Դիտարկման միջազգային համակարգի մեջ համակցված եւ Արձանագրության 1-ին Հավելվածի 1-Ա, 2-Ա, 3-րդ եւ 4-րդ աղյուսակներում նշված սարքավորումների եւ նրանց գործելու համար, այն չափով, որքանով այդ սարքավորումների վերաբերյալ համաձայնություն է ձեռք բերվել համապատասխան պետության եւ Կազմակերպության միջեւ Տվյալների միջազգային կենտրոնին տվյալներ տրամադրելու վերաբերյալ՝ Արձանագրության եւ համապատասխան Գործարկման ձեռնարկների տեխնիկական պահանջների համաձայն, Կազմակերպությունը, Արձանագրության 1-ին մասի 4-րդ կետից ելնելով, հոգում է հետեւյալ ծախսերը.

ա) ցանկացած նոր սարքավորման ձեռքբերման եւ գոյություն ունեցող սարքավորումների կատարելագործման ծախսերը, եթե այդ սարքավորումների համար պատասխանատու պետությունն ինքը չի հոգում դրանք,

բ) Դիտարկման միջազգային համակարգի սարքավորումների գործարկման ու պահպանման, ներառյալ սարքավորման ֆիզիկական անվտանգության ծախսերը՝ դրանց նպատակահարմարության դեպքում, եւ այն տվյալների նույնականության ընթացակարգերի

կիրառումը, որոնց շուրջ համաձայնություն է ձեռք բերված,

գ) Դիտարկման միջազգային համակարգի (չմշակված եւ մշակված) տվյալների փոխանցումը Տվյալների միջազգային կենտրոնին մատչելի ամենաուղիղ եւ ծախսերի տեսանկյունից արդյունավետ միջոցներով, ներառյալ, անհրաժեշտության դեպքում, համապատասխան հաղորդակցության օղակների միջոցով, վերահսկող կայաններից, լաբորատորիաներից, վերլուծական սարքավորումներից կամ ազգային տվյալների կենտրոններից կամ վերահսկող կայաններից այդպիսի տվյալների (նպատակահարմարության դեպքում՝ ներառյալ փորձանմուշները) փոխանցումը դեպի լաբորատոր եւ վերլուծական սարքավորումներ, եւ

դ) Կազմակերպության կողմից փորձանմուշների վերլուծության ծախսերը:

20. Արձանագրության 1-ին Հավելվածի 1-Բ աղյուսակում նշված օժանդակ ցանցի մաս հանդիսացող սեյսմիկ կայանների համար Կազմակերպությունը, ինչպես նշված է Արձանագրության 1-ին մասի 4-րդ կետից բխող համաձայնություններում եւ պայմանավորվածություններում, պետք է հոգա միայն հետեւյալ ծախսերը.

ա) Տվյալների միջազգային կենտրոնին տվյալների փոխանցման,

բ) այդ կայաններից տվյալների նույնականացման,

գ) կայանները պահանջվող տեխնիկական չափանիշներին համապատասխանեցնելու հետ,

եթե այդ սարքավորումների համար պատասխանատու պետությունն ինքը չի հոգում այդ ծախսերը,

դ) անհրաժեշտության դեպքում՝ սույն Պայմանագրի նպատակների համար նոր կայանների հիմնման, որտեղ համապատասխան սարքավորումներ ներկայումս չկան, եթե այդպիսի սարքավորումների համար պատասխանատու պետությունն ինքը չի հոգում այդ ծախսերը, եւ

ե) ցանկացած այլ ծախս, որն առնչվում է Կազմակերպության կողմից պահանջվող տվյալների տրամադրմանը, ինչպես նշված է համապատասխան Գործարկման ձեռնարկներում:

21. Կազմակերպությունը հոգում է նաեւ Տվյալների միջազգային կենտրոնի կողմից զեկուցվող ապրանքների եւ ծառայությունների ստանդարտ շարքից պահանջված ընտրանու՝ յուրաքանչյուր Մասնակից պետությանը տրամադրելու ծախսերը, ինչպես նշված է Արձանագրության 1-ին մասի 2 բաժնում: Ցանկացած լրացուցիչ տվյալի կամ ապրանքի նախապատրաստման եւ փոխանցման ծախսը հոգում է հայցող Մասնակից պետությունը:

22. Մասնակից պետությունների կամ Դիտարկման միջազգային համակարգի սարքավորումներ ստացող կամ դրանց համար այլ կերպ պատասխանատվություն ստանձնող

պետությունների հետ կնքված համաձայնությունները կամ, համապատասխան դեպքերում, ձեռք բերված պայմանավորվածությունները պարունակում են պայմաններ այդ ծախսերը հոգալու վերաբերյալ: Այդպիսի պայմանները կարող են ներառել լրացուցիչ պայմանավորվածություններ, ըստ որոնց Մասնակից պետությունը հոգում է 19.ա եւ 20.գ, դ ենթակետերում նշված ծախսերից ցանկացածն այն սարքավորումների համար, որոնք նա ստանում է, կամ որոնց համար պատասխանատու է, եւ դա փոխհատուցվում է Կազմակերպությանը նախատեսված ֆինանսական անդամավճարի համապատասխան կրճատմամբ:

Այդպիսի կրճատումը չպետք է գերազանցի Մասնակից պետության՝ գնահատված տարեկան

ֆինանսական անդամավճարի 50 տոկոսը, սակայն կարող է տարածվել հաջորդ տարիների վրա: Մասնակից պետությունը կարող է այդպիսի կրճատումը կիսել մեկ այլ Մասնակից պետության հետ՝ իրենց միջեւ համաձայնությամբ կամ պայմանավորվածությամբ եւ Գործադիր խորհրդի համաձայնության դեպքում: Սույն կետերում նշված համաձայնությունները կամ պայմանավորվածությունները պետք է հավանություն ստանան

2-րդ հոդվածի 26.ը եւ 38.թ ենթակետերի համաձայն:

Փոփոխություններ Դիտարկման միջազգային համակարգում

23. 11-րդ կետում նշված ցանկացած միջոց, որը ներգործում է Դիտարկման միջազգային համակարգի վրա՝ դիտարկման տեխնոլոգիայի ավելացման կամ հանման միջոցով, համաձայնություն ձեռք բերելու դեպքում, ներառվում է սույն Պայմանագրի եւ Արձանագրության մեջ՝ համաձայն 7-րդ հոդվածի 1-6-րդ կետերի:

24. Հետեւյալ փոփոխությունները Դիտարկման միջազգային համակարգում այն պետությունների համաձայնությամբ, որոնք ուղղակի ներգործություն են կրում դրանցից, համարվում են 7-րդ հոդվածի 7-րդ եւ 8-րդ կետերից բխող վարչական կամ տեխնիկական բնույթի հարցեր.

ա) դիտարկման տվյալ տեխնոլոգիայի համար Արձանագրության մեջ նշված սարքավորումների քանակության փոփոխություններ, եւ

բ) փոփոխություններ առանձին սարքավորումների այլ դետալներում, որոնք արտացոլված են Արձանագրության 1-ին Հավելվածի աղյուսակներում (ներառյալ, inter lia այդ թվում, սարքավորման համար պատասխանատու պետությունը, վայրը, սարքավորման անվանումը, սարքավորման տիպը եւ սարքավորման ածանցումը առաջնային

եւ օժանդակ սեյսմիկ ցանցերի միջեւ):

Եթե Գործադիր խորհուրդը, ելնելով 7-րդ հոդվածի 8.դ ենթակետից, առաջարկում է ընդունել այդպիսի փոփոխությունները, որպես կանոն, նա պետք է առաջարկի, 7-րդ հոդվածի 8.է ենթակետի համաձայն, որ այդպիսի փոփոխությունները ուժի մեջ մտնեն Գլխավոր տնօրենի՝ դրանց հավանությունն տալու ծանուցման պահից:

25. Գլխավոր տնօրենը Գործադիր խորհրդին եւ Մասնակից պետություններին 7-րդ հոդվածի 8.բ ենթակետի համաձայն տեղեկատվություն եւ գնահատում փոխանցելիս 24-րդ կետից ելնելով արված ցանկացած առաջարկի դեպքում ներառում է.

ա) առաջարկի տեխնիկական գնահատումը,

բ) առաջարկի վարչական եւ ֆինանսական ներգործության մասին հայտարարությունը,

գ) հաշվետվություն առաջարկից ուղղակի ներգործություն կրող պետությունների հետ խորհրդակցությունների վերաբերյալ, որը նշում է պարունակում նրանց համաձայնության վերաբերյալ:

Ժամանակավոր պայմանավորվածություններ

26. Արձանագրության 1-ին Հավելվածի աղյուսակներում նշված դիտարկման սարքավորման նշանակալից կամ անվերականգնելի անսարքության դեպքերում կամ դիտարկման ապահովման այլ ժամանակավոր նվազեցումները ծածկելու համար Գլխավոր

տնօրենը, անմիջական ներգործություն կրող պետությունների հետ խորհրդակցելով, նրանց համաձայնությունը ձեռք բերելով եւ Գործադիր խորհրդի հաստատմամբ, նախաձեռնում է ժամանակավոր պայմանավորվածություններ ոչ ավելի, քան մեկ տարի տեւողությամբ, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է նորացվել մեկ տարով՝ Գործադիր խորհրդի եւ անմիջական ներգործություն կրող պետությունների համաձայնությամբ: Այդպիսի պայմանավորվածությունները չպետք է ազդեն Դիտարկման միջազգային համակարգի գործարկող սարքավորումների քանակության վրա՝ գերազանցելով առնչվող ցանցի համար նշված քանակությունը, պետք է հնարավորին չափ համապատասխանեն առնչվող ցանցի Գործարկման ձեռնարկում մատնանշված տեխնիկական եւ գործարկման պահանջներին եւ պետք է իրականացվեն Կազմակերպության բյուջեի շրջանակներում: Ավելին, Գլխավոր տնօրենը պետք է քայլեր ձեռնարկի իրավիճակի ճշտման եւ դրա մշտական լուծման համար առաջարկներ անելու ուղղությամբ: Գլխավոր տնօրենը ծանուցում է բոլոր Մասնակից պետություններին սույն կետի համաձայն ընդունված ցանկացած որոշման մասին:

Ազգային սարքավորումների համագործակցություն

27. Մասնակից պետությունները կարող են նաեւ համագործակցության վերաբերյալ առանձին պայմանավորվածություններ ձեռք բերել Կազմակերպության հետ՝ Տվյալների միջազգային կենտրոնին դիտարկման ազգային կայաններից լրացուցիչ տվյալները հասանելի դարձնելու համար, որոնք պաշտոնապես Դիտարկման միջազգային համակարգի մաս չեն կազմում:

28. Համագործակցության վերաբերյալ այդպիսի պայմանավորվածությունները կարող են ձեռք բերվել հետեւյալ կերպ.

ա) Մասնակից պետության պահանջով եւ այդ պետության հաշվին Տեխնիկական քարտուղարությունը քայլեր է ձեռնարկում, որոնք պահանջվում են հավաստելու համար, որ տվյալ դիտարկող սարքավորումը համապատասխանում է տեխնիկական եւ գործարկման պահանջներին, որոնք նշված են Դիտարկման միջազգային համակարգի սարքավորման համապատասխան Գործարկման ձեռնարկներում, եւ պայմանավորվածություններ է ձեռք բերում դրա տվյալների նույնականության վերաբերյալ: Ենթակա Գործադիր խորհրդի համաձայնությամբ՝ Տեխնիկական քարտուղարությունն այնուհետեւ պաշտոնապես ճանաչում է այդպիսի սարքավորումը որպես համագործակցող ազգային սարքավորում: Տեխնիկական քարտուղարությունը ձեռնարկում է անհրաժեշտ քայլեր վկայագրումը վերահաստատելու համար՝ ընդունված կարգի համաձայն,

բ) Տեխնիկական քարտուղարությունը հաստատում է համագործակցող ազգային սարքավորումների ընթացիկ ցուցակը եւ ուղարկում է այն բոլոր Մասնակից պետություններին, եւ

գ) Տվյալների միջազգային կենտրոնը վկայակոչում է համագործակցող ազգային սարքավորումներից ստացված տվյալները, եթե այդպես է պահանջել Մասնակից պետությունը, խորհրդակցություններն ու պարզաբանումները դյուրացնելու եւ տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու հայցերի քննարկման նպատակներով՝ տվյալների փոխանցման ծախսերը թողնելով այդ Մասնակից պետությանը:

Պայմանները, որոնց դեպքում այդպիսի սարքավորումներից ստացված լրացուցիչ տվյալները հասանելի են դարձել, եւ որոնց դեպքում Տվյալների միջազգային կենտրոնը կարող է պահանջել հետագա կամ ավելի մանրամասն զեկուցում կամ պարզաբանումներ, վերամշակվում են համապատասխան դիտարկող ցանցի համար նախատեսված Գործարկման ձեռնարկում:

Գ. Խորհրդակցություն եւ պարզաբանում

29. Առանց խախտելու տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու ցանկացած Մասնակից պետության իրավունքը՝ Մասնակից պետությունները պետք է իրենց միջեւ

կամ Կազմակերպության հետ կամ միջոցով հնարավորության դեպքում առաջինը գործադրեն ամեն ջանք՝ ցանկացած հարց պարզաբանելու եւ լուծելու համար, որը կարող է մտահոգություն առաջացնել սույն Պայմանագրի հիմնարար պարտավորություններին հնարավոր անհամապատասխանության կապակցությամբ:

30. Այն Մասնակից պետությունը, որն այլ Մասնակից պետությունից հայց է ստանում 29-րդ կետի համաձայն, հնարավորին չափ շուտ, բայց ոչ ուշ, քան հայցը ստանալուց 48 ժամ հետո, ամեն դեպքում, ապահովում է պարզաբանումներ հայցող Մասնակից պետությանը: Պահանջը ներկայացնող եւ ստացող Մասնակից պետությունները

կարող են տեղյակ պահել Գործադիր խորհրդին կամ Գլխավոր տնօրենին հայցի եւ պատասխանի մասին:

31. Մասնակից պետությունն իրավունք ունի Գլխավոր տնօրենին խնդրելու օժանդակել ցանկացած այնպիսի հարցի պարզաբանման գործում, որը կարող է մտահոգություն հարուցել Պայմանագրի հիմնարար պարտավորություններին հնարավոր անհամապատասխանության կապակցությամբ: Գլխավոր տնօրենը տրամադրում է Տեխնիկական

քարտուղարության տնօրինության տակ գտնվող համապատասխան տեղեկատվություն, որն

առնչվում է նման մտահոգությանը: Գլխավոր տնօրենը տեղեկացնում է Գործադիր խորհրդին հայցի եւ պատասխանով տրամադրված տեղեկատվության մասին, եթե հայցող Մասնակից պետությունը դա պահանջում է:

32. Մասնակից պետությունն իրավունք ունի Գործադիր խորհրդին խնդրելու պարզաբանում ստանալ այլ Մասնակից պետությունից ցանկացած հարցի շուրջ, որը կարող է մտահոգություն հարուցել Պայմանագրի հիմնարար պարտավորություններին հնարավոր անհամապատասխանության կապակցությամբ: Այդպիսի դեպքերում կիրառվում է հետեւյալը.

ա) Գործադիր խորհուրդը պարզաբանման հայցը Գլխավոր տնօրենի միջոցով փոխանցում է այն Մասնակից պետությանը, որին ներկայացված է հայցը, ոչ ուշ, քան այն ստանալուց 24 ժամ հետո,

բ) Մասնակից պետությունը, որին ներկայացվում է հայցը, տրամադրում է պարզաբանումը Գործադիր խորհրդին հնարավորին չափ շուտ, բայց ամեն դեպքում ոչ ուշ, քան հայցը ստանալուց 48 ժամ հետո,

գ) Գործադիր խորհուրդը նկատի է առնում պարզաբանումը եւ այն փոխանցում հայցը ներկայացրած Մասնակից պետությանը ոչ ուշ, քան այն ստանալուց 24 ժամ հետո,

դ) եթե հայցող Մասնակից պետությունը համարում է, որ պարզաբանումը համարժեք չէ, նա իրավունք ունի պահանջելու Գործադիր խորհրդից ձեռք բերել հետագա պարզաբանում այն Մասնակից պետությունից, որին ներկայացված է հայցը:

Գործադիր խորհուրդն առանց հապաղելու տեղեկացնում է բոլոր մյուս Մասնակից պետություններին սույն կետի համաձայն ցանկացած պարզաբանման պահանջի, ինչպես նաեւ հայցը ստացող Մասնակից պետության ցանկացած պատասխանի մասին:

33. Եթե հայցող Մասնակից պետությունն անբավարար է համարում 32.դ կետի համաձայն արված պարզաբանումը, նա իրավունք ունի պահանջելու Գործադիր խորհրդի հանդիպում, որին իրավունք ունեն մասնակցելու Գործադիր խորհրդի անդամ չհանդիսացող, սակայն տվյալ հարցում ներգրավված Մասնակից պետությունները: Այդպիսի հանդիպման ժամանակ Գործադիր խորհուրդը քննում է հարցը եւ կարող է առաջարկել ցանկացած միջոց՝ 5-րդ հոդվածի համաձայն:

ԻՐՏԵԿ - շարունակությունը հաջորդ մասերում

ՄԻՋՈՒԿԱՅԻՆ ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԱՐԳԵԼՄԱՆ
ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ
(2-րդ մաս)

Դ. Տեղում անցկացվող տեսչական ստուգումներ

Տեղում տեսչական ստուգման անցկացնելու հայց

34. Ցանկացած Մասնակից պետություն իրավունք ունի պահանջելու տեղում տեսչական ստուգում անցկացնել, սույն հոդվածի դրույթների եւ Արձանագրության 2-րդ մասի համաձայն, ցանկացած Մասնակից պետության տարածքում կամ նրա իրավասության կամ հսկողության ներքո գտնվող ցանկացած վայրում կամ ցանկացած վայրում, որը գտնվում է որեւէ պետության իրավասությունից կամ հսկողությունից դուրս:

35. Տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու միակ նպատակն է պարզաբանել, թե արդյոք իրականացվել է միջուկային զենքի փորձարկման պայթյուն կամ ցանկացած այլ միջուկային պայթյուն՝ 1-ին հոդվածի խախտմամբ, եւ, հնարավոր չափով, հավաքել փաստեր, որոնք կարող են օժանդակել ցանկացած հնարավոր խախտողի ինքնությունը պարզելուն:

36. Հայցը ներկայացնող Մասնակից պետությունը պարտավորվում է տեղում անցկացվող տեսչական ստուգման հայցը պահել սույն Պայմանագրի հարցերի շրջանակներում եւ հայցում տրամադրել տեղեկատվություն՝ 37-րդ կետի համաձայն: Հայցը ներկայացնող Մասնակից պետությունը ձեռնպահ է մնում չհիմնավորված եւ չարաշահող տեսչական հայցերից:

37. Տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու հայցը պետք է հիմնված լինի Դիտարկման միջազգային համակարգի կողմից հավաքված տեղեկատվության, միջազգային

իրավունքի հանրաճանաչ սկզբունքների հետ համատեղելի ձեւով վերահսկողության ազգային տեխնիկական միջոցներով ստացված համապատասխան տեխնիկական տեղեկատվության կամ դրանց համադրության վրա: Հայցը պետք է պարունակի տեղեկատվություն՝ համաձայն Արձանագրության 2-րդ մասի 41-րդ կետի:

38. Հայցը ներկայացնող Մասնակից պետությունը տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու հայցը ներկայացնում է Գործադիր խորհրդին եւ միաժամանակ Գլխավոր տնօրենին, որպեսզի վերջինիս գործընթացին անհապաղ սկիզբ դնի:

Տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու հայցի փոխանցումից հետո ձեռնարկվող հետագա միջոցները

39. Գործադիր խորհուրդն անհապաղ քննարկում է տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու հայցը այն ստանալուց հետո:

40. Գլխավոր տնօրենը տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու հայցը ստանալուց հետո՝ երկու ժամվա ընթացքում, տեղյակ է պահում հայցը ներկայացնող Մասնակից պետությանը այն ստանալու մասին եւ հայցի մասին հաղորդագրություն է ուղարկում այն Մասնակից պետությանը, որը ենթակա է տեսչական ստուգում անցկացման վեց ժամվա ընթացքում: Գլխավոր տնօրենը հավաստում է, որ հայցը համապատասխանում

է Արձանագրության 2-րդ մասի 41-րդ կետում նշված պահանջներին, անհրաժեշտության դեպքում օժանդակում է հայց ներկայացնող Մասնակից պետությանը հայցը համապատասխանաբար լրացնելու գործում եւ հայցի վերաբերյալ հաղորդագրություն է ուղարկում Գործադիր խորհրդին եւ բոլոր մյուս Մասնակից պետություններին 24 ժամվա ընթացքում:

41. Երբ տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու հայցը համապատասխանում է պահանջներին, Տեխնիկական քարտուղարությունն առանց հապաղելու սկսում է տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու նախապատրաստությունները:

42. Գլխավոր տնօրենը Մասնակից պետության իրավասության կամ հսկողության ներքո գտնվող տեսչական ստուգման տարածքում տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու վերաբերյալ հայցն ստանալուն պես անհապաղ փորձում է պարզաբանում ստանալ այն Մասնակից պետությունից, որը ենթակա է տեսչական ստուգման անցկացման՝

հայցում բարձրացված մտահոգությունը պարզաբանելու եւ լուծելու համար:

43. Մասնակից պետությունը, որը պարզաբանման հայց է ստանում 42-րդ կետի համաձայն, Գլխավոր տնօրենին տրամադրում է բացատրություններ եւ այլ առնչվող տեղեկատվություն՝ դրանք հասանելի դարձնելով հնարավորին չափ շուտ, բայց ոչ ուշ, քան պարզաբանման հայցը ստանալուց 72 ժամ հետո:

44. Մինչեւ Գործադիր խորհրդի կողմից տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու վերաբերյալ հայցի մասին որոշման ընդունումը Գլխավոր տնօրենը Գործադիր խորհրդին անհապաղ փոխանցում է ցանկացած լրացուցիչ տեղեկատվություն, որը կարելի է ձեռք բերել Դիտարկման միջազգային համակարգից, կամ որը տրամադրված է ցանկացած Մասնակից պետությունից՝ հայցում նշված դեպքի վերաբերյալ, ներառյալ ցանկացած պարզաբանում՝ տրամադրված 42-րդ եւ 43-րդ կետերի համաձայն, ինչպես նաեւ ցանկացած այլ տեղեկատվություն Տեխնիկական քարտուղարությունից, որը Գլխավոր տնօրենը համարում է առնչվող, եւ որը պահանջել է Գործադիր խորհուրդը:

45. Եթե հայց ներկայացնող Մասնակից պետությունը տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու վերաբերյալ հայցում բարձրացված մտահոգությունը չի համարում լուծված եւ իր հայցը հետ չի վերցնում, Գործադիր խորհուրդը որոշում է ընդունում հայցի վերաբերյալ՝ 46-րդ կետի համաձայն:

Գործադիր խորհրդի որոշումները

46. Գործադիր խորհուրդը տեղում տեսչական ստուգման անցկացման հայցի վերաբերյալ որոշումն ընդունում է հայց ներկայացնող Մասնակից պետությունից հայցը ստանալուց ոչ ուշ, քան 96 ժամ հետո: Տեղում տեսչական ստուգման անցկացմանը հավանություն տալու որոշումն ընդունվում է Գործադիր խորհրդի անդամների առնվազն 30 դրական ձայնի դեպքում: Եթե Գործադիր խորհուրդը հավանություն չի տալիս տեղում տեսչական ստուգման անցկացմանը, ապա նախապատրաստությունները դադարեցվում են, եւ հայցի վերաբերյալ ոչ մի հետագա գործողություն չի ձեռնարկվում:

47. 46-րդ կետի համաձայն տեղում տեսչական ստուգման անցկացմանը հավանություն տալուց հետո ոչ ուշ, քան 25 օր հետո տեսչական թիմը Գլխավոր տնօրենի միջոցով Գործադիր խորհրդին փոխանցում է հաշվետվություն տեսչական ստուգման ընթացքի մասին: Տեսչական ստուգման շարունակումը համարվում է հավանության արժանացած, եթե Գործադիր խորհուրդը տեսչական ստուգման ընթացքի մասին հաշվետվությունը ստանալուց ոչ ուշ, քան 72 ժամ հետո իր անդամների ձայների մեծամասնությամբ չի որոշում չշարունակել տեսչական ստուգումը: Եթե Գործադիր խորհուրդը որոշում է չշարունակել տեսչական ստուգումը, ապա տեսչական ստուգումը դադարեցվում է, եւ տեսչական թիմը, համաձայն Արձանագրության 2-րդ մասի 109-րդ եւ 110-րդ կետերի, հնարավորին չափ շուտ թողնում է տեսչական ստուգման վայրը եւ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության տարածքը:

48. Տեղում անցկացվող տեսչական ստուգման ընթացքում տեսչական թիմը կարող է Գործադիր տնօրենի միջոցով Գործադիր խորհրդին ներկայացնել հորատում անցկացնելու առաջարկ: Գործադիր խորհուրդը նման առաջարկի վերաբերյալ որոշումն ընդունում է առաջարկը ստանալուց ոչ ուշ, քան 72 ժամ հետո: Հորատմանը հավանություն տալու որոշումն ընդունվում է Գործադիր խորհրդի բոլոր անդամների մեծամասնությամբ:

49. Տեսչական թիմը կարող է Գլխավոր տնօրենի միջոցով խնդրել Գործադիր խորհրդին երկարացնել տեսչական ստուգման տեւողությունը Արձանագրության 2-րդ մասի 4-րդ կետով սահմանված 60 օր ժամկետից մինչեւ առավելագույնը 70 օր, եթե տեսչական թիմը գտնում է, որ երկարացումն էական նշանակություն ունի իր մանդատի իրականացման համար: Տեսչական թիմն իր հայցում նշում է, թե Արձանագրության 2-րդ մասի 6-րդ կետում թվարկված որ գործողությունները եւ տեխնիկական որ եղանակներն

Է մտադիր օգտագործելու լրացուցիչ ժամանակահատվածում: Գործադիր խորհուրդը երկարացման վերաբերյալ որոշումն ընդունում է երկարացման մասին հայցը ստանալուց ոչ ուշ, քան 72 ժամ հետո: Տեսչական ստուգման տևողության երկարացմանը հավանություն տալու որոշումն ընդունվում է Գործադիր խորհրդի բոլոր անդամների մեծամասնությամբ:

50. Տեղում անցկացվող տեսչական ստուգման շարունակմանը 47-րդ կետի համաձայն հավանություն տալուց հետո՝ ցանկացած պահի, տեսչական թիմը կարող է Գլխավոր տնօրենի միջոցով Գործադիր խորհրդին ներկայացնել առաջարկ տեսչական ստուգումը դադարեցնելու վերաբերյալ: Նման առաջարկը համարվում է հավանության արժանացած, եթե Գործադիր խորհուրդը այդ առաջարկը ստանալուց ոչ ուշ, քան 72 ժամ հետո իր բոլոր անդամների ձայների մեծամասնությամբ չի որոշում չհաստատել տեսչական ստուգման դադարեցումը: Տեսչական ստուգման դադարեցման դեպքում տեսչական թիմը, համաձայն Արձանագրության 2-րդ մասի 109-րդ եւ 110-րդ կետերի, հնարավորին չափ շուտ թողնում է տեսչական ստուգման վայրը եւ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության տարածքը:

51. Հայց ներկայացնող Մասնակից պետությունը եւ տեսչական ստուգման անցկացմանը ենթակա Մասնակից պետությունը կարող են մասնակցել տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու պահանջի շուրջ Գործադիր խորհրդի քննարկումներին՝ առանց քվեարկելու իրավունքի: Հայց ներկայացնող Մասնակից պետությունը եւ տեսչական ստուգման ենթակա Մասնակից պետությունը կարող են, առանց քվեարկելու իրավունքի, մասնակցել նաեւ Գործադիր խորհրդի կողմից այդ տեսչական ստուգմանը վերաբերող ցանկացած հետագա քննարկման:

52. Գլխավոր տնօրենը 24 ժամվա ընթացքում ծանուցում է բոլոր Մասնակից պետություններին, համաձայն 46-50-րդ կետերի, Գործադիր խորհրդի ցանկացած որոշման կամ իրեն ներկայացված՝ Գործադիր խորհրդի զեկույցների, պահանջների եւ առաջարկների մասին:

Գործադիր խորհրդի կողմից տեղում տեսչական ստուգման անցկացմանը հավանություն տալուն հաջորդող գործողությունները

53. Գործադիր խորհրդի հավանությունն ստացած տեսչական ստուգումն անհապաղ անցկացվում է Գործադիր տնօրենի կողմից նշանակված տեսչական թիմի կողմից եւ սույն Պայմանագրի եւ Արձանագրության դրույթներին համապատասխան: Տեսչական թիմը

ժամանում է մուտքի կետ տեսչական ստուգում անցկացնելու վերաբերյալ հայց ներկայացնող Մասնակից պետության հայցը Գործադիր խորհրդի ստանալուց ոչ ուշ, քան 6 օր հետո:

54. Գործադիր տնօրենը հանձնում է տեսչական մանդատ՝ տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու համար: Տեսչական ստուգման մանդատը պարունակում է Արձանագրության 2-րդ մասի 42-րդ կետում նշված տեղեկատվությունը:

55. Գործադիր տնօրենը, Արձանագրության 2-րդ մասի 43-րդ կետի համաձայն, տեսչական ստուգման մասին տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությանը ծանուցում է մուտքի կետ տեսչական թիմի ժամանելուց ոչ ուշ, քան 24 ժամ առաջ:

Տեղում տեսչական ստուգման անցկացումը

56. Ցանկացած Մասնակից պետություն պետք է թույլատրի Կազմակերպությանը տեսչական ստուգում անցկացնել իր տարածքում կամ իր իրավասության կամ վերահսկողության ներքո գտնվող վայրերում՝ համաձայն սույն Պայմանագրի եւ Արձանագրության դրույթների: Այնուամենայնիվ, ոչ մի Մասնակից պետություն չպետք է միաժամանակ տեսչական ստուգումներ ընդունի իր տարածքում կամ իր իրավասության կամ վերահսկողության ներքո գտնվող տարածքներում եւ վայրերում:

57. Սույն Պայմանագրի եւ Արձանագրության դրույթների համաձայն՝ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն ունի.

ա) իր կողմից սույն Պայմանագրին համապատասխանությունը ցույց տալու եւ այդ

նպատակով տեսչական թիմին իր մանդատը իրականացնելու հնարավորություն ընձեռելու համար հնարավոր ցանկացած ջանք գործադրելու իրավունք եւ պարտականություն,

բ) ազգային անվտանգության շահերը պաշտպանելու եւ տեսչական ստուգման նպատակներին չառնչվող գաղտնի տեղեկատվության հրապարակումը կանխելու համար,

իր կարծիքով, անհրաժեշտ միջոցներ ձեռնարկելու իրավունք,

գ) տեսչական ստուգման շրջանի սահմաններում միայն տեսչական ստուգման նպատակներին առնչվող փաստերի հաստատման համար մուտք տրամադրելու պարտավորություն՝ հաշվի առնելով "բ" ենթակետը եւ սահմանադրական բոլոր պարտավորությունները, որոնք Մասնակից պետությունը կարող է ունենալ սեփականության իրավունքի, խուզարկության եւ բռնագրավման վերաբերյալ,

դ) 1-ին հոդվածով նախատեսված իր պարտավորությունների ցանկացած խախտում քողարկելու նպատակով սույն կետը կամ Արձանագրության 2-րդ մասի 88-րդ կետը չկիրառելու պարտավորություն,

ե) տեսչական ստուգման շրջանի սահմաններում տեսչական թիմի տեղաշարժի եւ, սույն Պայմանագրի ու Արձանագրության համաձայն, տեսչական գործողությունների անցկացման հնարավորությունները չսահմանափակելու պարտավորություն:

Տեղում անցկացվող տեսչական ստուգման համատեքստում մուտք նշանակում է ինչպես տեսչական թիմի եւ տեսչական սարքավորումների ֆիզիկական մուտք տեսչական ստուգման շրջան, այնպես էլ տեսչական գործողությունների անցկացում այդ շրջանի սահմաններում:

58. Տեղում տեսչական ստուգումը պետք է անցկացվի նվազագույն անհանգստություն պատճառելով՝ տեսչական ստուգման մանդատի արդյունավետ եւ ժամանակին իրականացման հետ համատեղելի եւ Արձանագրության մեջ շարադրված ընթացակարգերին համապատասխան: Տեսչական թիմը հնարավորության դեպքում սկսում է

նվազագույն անհանգստություն պատճառող ընթացակարգերից, այնուհետեւ անցնում է ավելի զգալի անհանգստություն պատճառող ընթացակարգերի միայն այն դեպքում, երբ գտնում է, որ դա անհրաժեշտ է սույն Պայմանագրին անհամապատասխանության վերաբերյալ մտահոգությունները բացահայտող տեղեկատվության հավաքման համար: Տեսուչները փնտրում են միայն այնպիսի տեղեկատվություն եւ տվյալներ, որոնք անհրաժեշտ են տեսչական ստուգման նպատակների համար, եւ ձգտում են նվազագույնի հասցնել միջամտությունը տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության բնականոն գործունեությանը:

59. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը տեսչական ստուգման ընթացքում օժանդակում է տեսչական թիմին եւ ոչլուրացնում է տեսչական թիմի խնդրի լուծումը:

60. Եթե տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը, գործելով Արձանագրության 2-րդ մասի 86-96-րդ կետերի համաձայն, սահմանափակում է մուտքը տեսչական ստուգման շրջան, ապա նա, տեսչական թիմի հետ խորհրդակցելով, գործադրում է յուրաքանչյուր հնարավոր ջանք, որպեսզի այլընտրանքային միջոցներով ցուցաբերի իր համապատասխանությունը սույն Պայմանագրին:

Դիտորդ

61. Դիտորդի վերաբերյալ կիրառվում է հետեւյալը.

ա) տեսչական ստուգման հայց ներկայացնող Մասնակից պետությունը տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության համաձայնության դեպքում կարող է տեսչական ստուգման անցկացումը դիտարկելու համար ուղարկել ներկայացուցիչ, որը պետք է լինի տեսչական ստուգման հայց ներկայացնող կամ երրորդ Մասնակից պետության քաղաքացի,

բ) տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը Գործադիր խորհրդի կողմից տեսչական ստուգման անցկացմանը հավանություն տրվելուց հետո՝ 12 ժամվա ընթացքում, առաջարկված դիտորդի ընդունման կամ չընդունման մասին ծանուցում է Գործադիր տնօրենին,

գ) ընդունման դեպքում տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը, Արձանագրության համաձայն, դիտորդին տրամադրում է մուտքի իրավունք,
դ) տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը, որպես կանոն, ընդունում է առաջարկված դիտորդին, սակայն եթե տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը մերժում է առաջարկված դիտորդին, ապա այդ փաստն արձանագրվում է տեսչական ստուգման զեկույցում:

Պետք է առաջարկվի ոչ ավել, քան 3 դիտորդ տեսչական ստուգման հայց ներկայացնող Մասնակից պետությունների ընդհանուր թվից:

Տեղում անցկացվող տեսչական ստուգման զեկույցները

62. Տեսչական ստուգման զեկույցները պարունակում են.

ա) տեսչական թիմի կողմից իրականացված գործողությունների նկարագրությունը,
բ) տեսչական ստուգման նպատակին վերաբերող փաստագրական բացահայտումները,
գ) տեսչական ստուգման ընթացքում ցուցաբերված համագործակցության ամփոփումը,
դ) տեսչական ստուգման ընթացքում տրամադրված մուտքի աստիճանի, ներառյալ տեսչական թիմին տրամադրված այլընտրանքային միջոցները, փաստագրական նկարագրությունը, եւ

ե) տեսչական ստուգման նպատակներին վերաբերող այլ մանրամասներ:

Չեկույցին կարող են կցվել տեսուչների կողմից արված բազմաբնույթ դիտողություններ:

63. Գործադիր տնօրենը տեսչական ստուգման զեկույցների նախագծերը տրամադրում է տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությանը: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի 48 ժամվա ընթացքում Գործադիր տնօրենին ներկայացնել իր մեկնաբանություններն ու պարզաբանումները եւ նշել յուրաքանչյուր տեղեկատվություն կամ տվյալ, որը, իր կարծիքով, չի առնչվում տեսչական ստուգման նպատակներին եւ չպետք է տարածվի Տեխնիկական քարտուղարությունից դուրս: Գործադիր տնօրենն ուսումնասիրում է տեսչական ստուգման զեկույցի նախագծում փոփոխություններ կատարելու մասին տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության առաջարկները եւ հնարավորին չափ ընդգրկում է դրանք: Գործադիր տնօրենը տեսչական ստուգման զեկույցներին կցում է տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության մեկնաբանությունները եւ բացատրությունները:

64. Գործադիր տնօրենն անհապաղ փոխանցում է տեսչական ստուգման զեկույցը տեսչական ստուգման հայց ներկայացնող Մասնակից պետությանը, տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությանը, Գործադիր խորհրդին եւ բոլոր մյուս Մասնակից պետություններին: Այնուհետեւ Գործադիր տնօրենն անմիջականորեն Գործադիր խորհրդին եւ բոլոր մյուս Մասնակից պետություններին փոխանցում է նշանակված լաբորատորիաներում անցկացված փորձամուշների վերլուծության յուրաքանչյուր արդյունք, Արձանագրության 2-րդ մասի 104-րդ կետի համաձայն, Դիտարկման միջազգային համակարգից ստացված համապատասխան տվյալները, տեսչական ստուգման

հայց ներկայացնող Մասնակից պետության եւ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից

պետության գնահատականները, ինչպես նաեւ այլ տեղեկատվություն, որը, ըստ Գործադիր տնօրենի, վերաբերում է խնդրո առարկային: Տեսչական ստուգման ընթացքի մասին 47-րդ կետում հիշատակված զեկույցի դեպքում Գործադիր տնօրենը զեկույցը փոխանցում է Գործադիր խորհրդին այդ կետում նշված ժամանակահատվածում:

65. Գործադիր խորհուրդը, իր լիազորությունների եւ գործառույթների համաձայն, ուսումնասիրում է 64-րդ կետի համաձայն տրամադրված տեսչական ստուգման

զեկույցը եւ ցանկացած այլ նյութ եւ հասցեագրում է բոլոր մտահոգությունները, ինչպիսիք են.

ա) արդյո՞ք առկա է անհամապատասխանություն սույն Պայմանագրին,

բ) արդյո՞ք չարաշահվել է տեսչական ստուգում պահանջելու իրավունքը:

66. Եթե Գործադիր խորհուրդը իր լիազորությունների եւ գործառնությունների սահմաններում հանգում է այն եզրակացության, որ 65-րդ կետի վերաբերյալ անհրաժեշտ են հետագա քայլեր, ապա նա ձեռնարկում է միջոցներ 5-րդ հոդվածի համաձայն:

Տեղում տեսչական ստուգման անցկացման անլուրջ եւ անբարեխիղճ պահանջներ

67. Եթե տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու պահանջի անլուրջ եւ անբարեխիղճ լինելու փաստի հիման վրա Գործադիր խորհուրդը հավանություն չի տալիս տեսչական ստուգման անցկացմանը, կամ եթե տեսչական ստուգումը դադարեցվում է նույն պատճառներով, ապա Գործադիր խորհուրդը քննարկում եւ որոշում է, թե արդյո՞ք ձեռնարկելու է ստեղծված իրավիճակը շտկելու համար համապատասխան միջոցներ, ներառյալ հետեւյալը.

ա) պարտավորեցնել տեսչական ստուգման հայց ներկայացնող Մասնակից պետությանը հոգալ Տեխնիկական քարտուղարության կողմից կատարված նախապատրաստական աշխատանքների ծախսերը,

բ) գործադիր խորհրդի կողմից սահմանված ժամանակով կասեցնել տեսչական ստուգման հայց ներկայացնող Մասնակից պետության՝ տեսչական ստուգում խնդրելու իրավունքը,

գ) ժամանակավորապես կասեցնել տեսչական ստուգման հայց ներկայացնող Մասնակից

պետության՝ Գործադիր խորհրդի կազմում ներկայացված լինելու իրավունքը:

Ե. Վստահություն ամրապնդող միջոցներ

68. Որպեսզի.

ա) օգնություն լինի քիմիական պայթյուններին վերաբերող վերահսկողության տվյալների հնարավոր սխալ մեկնաբանության պատճառով առաջացած յուրաքանչյուր մտահոգության ժամանակին լուծմանը, եւ

բ) աջակցություն լինի Դիտարկման միջազգային համակարգի բաղադրացանցի մաս կազմող կայանների դասակարգմանը,

յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն պարտավորվում է համագործակցել Կազմակերպության եւ այլ Մասնակից պետությունների հետ Արձանագրության 3-րդ մասում նշված համապատասխան միջոցների իրագործման հարցում:

ՀՈՂՎԱԾ V. ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՇՏԿՄԱՆ ԵՎ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ

ՄԻՋՈՑՆԵՐ՝ ՆԵՐԱՌՅԱԼ ՊԱՏԺՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

1. Խորհրդաժողովը, հաշվի առնելով, այդ թվում, նաեւ Գործադիր խորհրդի առաջարկները, ձեռնարկում է անհրաժեշտ միջոցներ, ինչպես շարադրված է 2-րդ եւ 3-րդ կետերում, որպեսզի ապահովի համապատասխանությունը Պայմանագրին եւ շտկի կամ

վերականգնի ցանկացած իրավիճակ, որը խախտում է սույն Պայմանագրի դրույթները:

2. Այն դեպքերում, երբ Խորհրդաժողովը կամ Գործադիր խորհուրդը Մասնակից պետությունից պահանջում է շտկել Պայմանագրին համապատասխանության հետ կապված

խնդիրներ առաջացնող իրավիճակը, եւ Մասնակից պետությունն ունակ չէ բավարարելու ներկայացված հայցը նշված ժամանակահատվածում, Խորհրդաժողովը կարող է նաեւ, այդ թվում, որոշել սահմանափակել կամ կասեցնել այդ Մասնակից պետության կողմից սույն Պայմանագրով նախատեսված իրավունքների եւ արտոնությունների իրականացումը մինչեւ

Համաժողովն ընդունի այլ որոշում:

3. Այն դեպքերում, երբ սույն Պայմանագրի հիմնարար պարտավորություններին անհամապատասխանության հետեւանքով կարող է վնաս հասցվել սույն Պայմանագրի առարկային կամ նպատակին, Խորհրդաժողովը կարող է Մասնակից պետություններին

առաջարկել ձեռնարկել միջազգային իրավունքին համապատասխան հավաքական միջոցներ:

4. Խորհրդաժողովը կամ, այլընտրանքորեն, եթե դեպքը չափազանց հրատապ է, Գործադիր խորհուրդը կարող են հարցը, ներառյալ համապատասխան տեղեկատվությունը եւ եզրակացությունները, ներկայացնել Միավորված ազգերի կազմակերպության ուշադրությանը:

ՅՈՒՐԱԾ VI. ՎԵՃԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

1. Սույն Պայմանագրի կիրառման կամ մեկնաբանության հետ կապված հնարավոր վեճերը կարգավորվում են սույն Պայմանագրի համապատասխան դրույթների եւ ՄԱԿ-ի Կանոնադրության համաձայն:

2. Երբ սույն Պայմանագրի կիրառման կամ մեկնաբանության հետ կապված վեճ է ծագում երկու կամ ավելի Մասնակից պետությունների կամ մեկ կամ ավելի Մասնակից պետությունների եւ Կազմակերպության միջեւ, շահագրգիռ կողմերը խորհրդակցում են միմյանց հետ՝ նպատակ ունենալով շուտափույթ կարգավորել վեճերը բանակցությունների միջոցով կամ կողմերի ընտրած այլ խաղաղ միջոցներով, ներառյալ սույն Պայմանագրի համապատասխան մարմիններին ուղղված դիմումով եւ, փոխադարձ համաձայնությամբ, դիմումով Միջազգային դատարանին՝ համաձայն Դատարանի Կանոնադրության: Ներգրավված կողմերը ձեռնարկված միջոցների մասին տեղեկացնում են Գործադիր խորհրդին:

3. Գործադիր խորհուրդը կարող է նպաստել սույն Պայմանագրի կիրառման կամ մեկնաբանության հետ կապված վեճերի կարգավորմանը ցանկացած միջոցով, որը նպատակահարմար է համարում, ներառյալ իր բարի ծառայությունների առաջարկումը, կոչը վեճի կողմ հանդիսացող Մասնակից պետություններին՝ ձգտել կարգավորման իրենց ընտրած գործընթացի միջոցով, ինչպես նաեւ հարցը ներկայացնել Խորհրդաժողովի ուշադրությանը եւ առաջարկել վերջնաժամկետ ցանկացած համաձայնեցված ընթացակարգի համար:

4. Խորհրդաժողովը քննարկում է Մասնակից պետության կողմից բարձրացված կամ Գործադիր խորհրդի կողմից Խորհրդաժողովի ուշադրությանը ներկայացված վեճերի հետ կապված հարցերը: Խորհրդաժողովը, եթե անհրաժեշտ է համարում, հիմնադրում է մարմիններ կամ հանձնարարում է այդ մարմիններին վեճերի կարգավորման հետ կապված խնդիրները՝ 2-րդ հոդվածի 26.ժ կետի համաձայն:

5. Խորհրդաժողովը եւ Գործադիր խորհուրդը առանձին լիազորված են, Միավորված ազգերի կազմակերպության Գլխավոր վեհաժողովի թույլտվությամբ, պահանջելու Միջազգային դատարանից խորհրդատվական կարծիք տալ Կազմակերպության գործունեության ոլորտում ծագող ցանկացած իրավական հարցի վերաբերյալ: Կազմակերպության եւ Միավորված ազգերի կազմակերպության միջեւ այդ նպատակի համար

կնքվում է համաձայնություն 2-րդ հոդվածի 38.ը կետի համաձայն:

6. Սույն հոդվածը չի խոչընդոտում 4-րդ եւ 5-րդ հոդվածների կատարմանը:

ՅՈՒՐԱԾ VII. ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ ցանկացած ժամանակ, ցանկացած Մասնակից պետություն կարող է փոփոխություններ առաջարկել սույն Պայմանագրում, Արձանագրության մեջ կամ Արձանագրության Յավելվածներում: Ցանկացած Մասնակից պետություն կարող է նաեւ առաջարկել փոփոխություններ անել, 7-րդ կետի համաձայն, Արձանագրության մեջ եւ Յավելվածներում: Փոփոխությունների վերաբերյալ առաջարկները ենթարկվում են 2-6-րդ կետերում նշված ընթացակարգերին: Փոփոխությունների առաջարկները, 7-րդ կետի համաձայն, ենթարկվում են 8-րդ կետի ընթացակարգին:

2. Առաջարկված փոփոխությունը քննարկվում եւ ընդունվում է միայն փոփոխությունների խորհրդաժողովի կողմից:

3. Փոփոխության ցանկացած առաջարկ փոխանցվում է Գլխավոր տնօրենին, որն իր հերթին այն փոխանցում է բոլոր Մասնակից պետություններին ու ավանդապահին եւ ստանում է Մասնակից պետությունների կարծիքները այդ առաջարկները քննարկելու համար Փոփոխությունների խորհրդաժողով հրավիրելու նպատակահարմարության վերաբերյալ: Եթե Մասնակից պետությունների մեծամասնությունը ոչ ուշ, քան այդ առաջարկի տարածումից 30 օր հետո ծանուցում են Գլխավոր տնօրենին, որ ինքը սատարում է այդ առաջարկի հետագա քննարկմանը, Գլխավոր տնօրենը գումարում է Փոփոխությունների խորհրդաժողով, որին հրավիրվում են բոլոր Մասնակից պետությունները:

4. Փոփոխությունների խորհրդաժողովն անցկացվում է հորհրդաժողովի կանոնավոր նստաշրջանից անմիջապես հետո, եթե այն բոլոր Մասնակից պետությունները, որոնք սատարում են Փոփոխությունների խորհրդաժողովի հրավիրմանը, չեն պահանջում այն անցկացնել ավելի շուտ: Փոփոխությունների խորհրդաժողովը ոչ մի դեպքում չի կարող կայանալ առաջարկված փոփոխության տարածումից հետո 60 օրվանից ուշ:

5. Փոփոխություններն ընդունվում են Փոփոխությունների խորհրդաժողովի կողմից՝ Մասնակից պետությունների մեծամասնության դրական քվեով, եթե ոչ մի Մասնակից պետություն բացասական չի քվեարկում:

6. Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում բոլոր Մասնակից պետությունների համար՝ Փոփոխությունների խորհրդաժողովին "կողմ" քվեարկած բոլոր Մասնակից պետությունների կողմից վավերացման կամ ընդունման փաստաթղթերի հանձնումից 30 օր հետո:

7. Սույն Պայմանագրի գործունեության եւ արդյունավետության ապահովման համար Արձանագրության 1-ին եւ 3-րդ մասերը եւ Արձանագրության 1-ին եւ 2-րդ Հավելվածները ենթակա են փոփոխությունների՝ 8-րդ կետի համաձայն, եթե առաջարկված փոփոխությունները վերաբերում են միայն վարչական կամ տեխնիկական բնույթ կրող հարցերին: Արձանագրության եւ Հավելվածների ցանկացած այլ դրույթ ենթակա չէ փոփոխությունների՝ 8-րդ կետի համաձայն:

8. 7-րդ կետի համաձայն առաջարկված փոփոխությունները կատարվում են հետեւյալ ընթացակարգի համաձայն.

ա) Առաջարկված փոփոխությունների տեքստը անհրաժեշտ տեղեկատվության հետ միասին փոխանցվում է Գլխավոր տնօրենին: Առաջարկի գնահատման համար լրացուցիչ տեղեկատվություն կարող է տրամադրվել ցանկացած Մասնակից պետության եւ Գլխավոր տնօրենի կողմից: Գլխավոր տնօրենն անհապաղ փոխանցում է ցանկացած նման առաջարկ եւ տեղեկատվություն բոլոր Մասնակից պետություններին, Գործադիր խորհրդին եւ Ավանդապահին:

բ) Առաջարկը ստանալուց ոչ ուշ, քան 60 օր հետո Գլխավոր տնօրենը գնահատում է այդ առաջարկը, որպեսզի որոշի այդ առաջարկի հետ կապված բոլոր հետեւանքները սույն Պայմանագրի դրույթների եւ դրա իրագործման համար, եւ փոխանցում է ցանկացած նման տեղեկատվություն բոլոր Մասնակից պետություններին եւ Գործադիր խորհրդին:

գ) Գործադիր խորհուրդն ուսումնասիրում է առաջարկն իր տրամադրության տակ եղած տեղեկատվության լույսի ներքո՝ ներառյալ 7-րդ կետում նշված պահանջներին այդ առաջարկի համապատասխանության հարցը: Առաջարկը ստանալուց ոչ ուշ, քան 90 օր

հետո Գործադիր խորհուրդը համապատասխան բացատրություններով ծանուցում է իր համաձայնության մասին բոլոր Մասնակից պետություններին՝ դրանք քննարկելու համար: Մասնակից պետությունները հաստատում են դրա ստացումը 10 օրվա ընթացքում:

դ) Եթե Գործադիր խորհուրդը բոլոր Մասնակից պետություններին առաջարկում է, որ առաջարկը պետք է ընդունվի, այն պետք է համարվի հավանություն ստացած, եթե առաջարկը ստանալուց հետո՝ 90 օրվա ընթացքում, ոչ մի Մասնակից պետություն դրան չի առարկում: Եթե Գործադիր խորհուրդն առաջարկում է մերժել այդ առաջարկը, այն համարվում է մերժված, եթե առաջարկը ստանալուց հետո՝ 90 օրվա ընթացքում, ոչ մի Մասնակից պետություն չի առարկում դրա մերժմանը:

ե) Եթե Գործադիր խորհրդի առաջարկը չի համապատասխանում "դ" կետով պահանջվող

ընդունման պայմաններին, առաջարկի, ներառյալ 7-րդ կետում նշված պահանջներին այդ առաջարկի համապատասխանության հարցի վերաբերյալ որոշումը հորհրդածողովի կողմից

որպես էական հարց դրվում է հաջորդ նստաշրջանին:

գ) Գլխավոր տնօրենը բոլոր Մասնակից պետություններին եւ ավանդապահին ծանուցում է սույն պարբերության համաձայն ընդունված ցանկացած որոշման մասին:

ե) Սույն ընթացակարգով հավանության արժանացած փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում բոլոր Մասնակից պետությունների համար՝ այդ փոփոխություններին հավանություն տալու մասին Գլխավոր տնօրենի ծանուցագրից 180 օր հետո, եթե Գործադիր խորհրդի կողմից չի առաջարկվում կամ հորհրդածողովի կողմից չի որոշվում այլ ժամանակահատված:

ՀՈՂՎԱԾ VIII. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՎԵՐԱՆԱՅՈՒՄԸ

1. Եթե Մասնակից պետությունների մեծամասնության կողմից չի ընդունվում այլ որոշում, ապա սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց 10 տարի հետո անցկացվում է Մասնակից պետությունների հորհրդածողով սույն Պայմանագրի գործողությունը եւ արդյունավետությունը վերանայելու համար՝ Նախաբանի խնդիրների ու նպատակների եւ Պայմանագրի դրույթների իրագործման մեջ համոզվելու նպատակով: Նման վերանայումը հաշվի է առնում Պայմանագրին վերաբերող ցանկացած նոր գիտական կամ տեխնոլոգիական

զարգացում: Հիմնվելով ցանկացած Մասնակից պետության կողմից ներկայացված պահանջի

վրա՝ Վերանայման խորհրդածողովը քննարկում է խաղաղ նպատակներով ստորգետնյա միջուկային պայթյունների անցկացման թույլտվության հնարավորությունը: Եթե Վերանայման խորհրդածողովը կոնսենսուսով որոշում է, որ այդպիսի միջուկային պայթյունները կարող են թույլատրվել, նա պետք է անհապաղ սկսի աշխատանքները՝ Մասնակից պետությունների կողմից նման միջուկային պայթյուններից ռազմական օգուտներ քաղելու հնարավորությունը բացառող համապատասխան ուղղում հանձնարարելու նպատակով: Ցանկացած նման առաջարկված ուղղում փոխանցվում է Գլխավոր տնօրենին եւ քննարկվում է 7-րդ հոդվածի դրույթների համաձայն:

2. Այնուհետեւ՝ 10-ամյա ընդմիջումներով, հետագա Վերանայման խորհրդածողովները կարող են գումարվել նույն նպատակով, եթե նախորդ տարվա հորհրդածողովը որպես ընթացակարգային հարց որոշում ընդունի այդ մասին: Նման հորհրդածողովներ կարող են գումարվել մինչեւ տասը տարի ընդմիջումներով, եթե հորհրդածողովն անհրաժեշտ է համարում՝ ելնելով հարցի էական լինելուց:

3. Սովորաբար ցանկացած Վերանայման խորհրդածողով անցկացվում է 2-րդ հոդվածով նախատեսված հորհրդածողովի տարեկան հերթական նստաշրջանից հետո:

ՀՈՂՎԱԾ IX. ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ ԵՎ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻՑ ԴՈՒՐՍ ԳԱԸԸ

1. Սույն Պայմանագրի ժամկետն անսահմանափակ է:

2. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն իր ինքնիշխանությունն իրականացնելիս իրավունք ունի դուրս գալու սույն Պայմանագրից, եթե որոշում է, որ սույն Պայմանագրի բուն առարկային վերաբերող արտակարգ իրադարձությունները վտանգել են

իր գերագույն շահերը:

3. Պայմանագրից դուրս գալը կատարվում է բոլոր Մասնակից պետություններին, Գործադիր խորհրդին, Ավանդապահին եւ Միավորված ազգերի կազմակերպության Անվտանգության խորհրդին այդ մասին վեց ամիս առաջ ծանուցելով: Պայմանագրից դուրս գալու մասին ծանուցագիրը ներառում է իր ազգային շահերը վտանգող արտակարգ իրադարձության կամ իրադարձությունների մասին հայտարարություն:

ՀՈՂՎԱԾ X. ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ

Սույն Պայմանագրի Հավելվածները, Արձանագրությունը եւ դրա Հավելվածները կազմում են Պայմանագրի անբաժանելի մասը: Սույն Պայմանագրի ցանկացած վկայակոչում ներառում է սույն Պայմանագրի Հավելվածները, Արձանագրությունը եւ դրա Հավելվածները:

ՀՈՂՎԱԾ XI. ԱՏՈՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն Պայմանագիրը մինչեւ ուժի մեջ մտնելը բաց է բոլոր պետությունների ստորագրման համար:

ՀՈՂՎԱԾ XII. ՎԱՎԵՐԱՑՈՒՄ

Սույն Պայմանագիրը ենթակա է վավերացման այն ստորագրած պետությունների կողմից՝ նրանց համապատասխան սահմանադրական ընթացակարգերին համաձայն:

ՀՈՂՎԱԾ XIII. ՄԻԱՆԱԼԸ

Ցանկացած պետություն, որը չի ստորագրել սույն Պայմանագիրը մինչեւ ուժի մեջ մտնելը, կարող է հետագայում՝ ցանկացած ժամանակ, միանալ նրան:

ՀՈՂՎԱԾ XIV. ՈՒՑԻ ՄԵՋ ՄՏՆԵԼԸ

1. Սույն Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում սույն Պայմանագրի 2-րդ Հավելվածում թվարկված Մասնակից պետությունների կողմից վավերագրերը հանձնվելուց հետո, բայց ոչ մի դեպքում ոչ շուտ, քան երկու տարվա ընթացքում՝ այն ստորագրման համար բաց հայտարարելուց հետո:

2. Եթե սույն Պայմանագիրը դեռ ուժի մեջ չի մտել այն ստորագրման համար բաց հայտարարելու տարեդարձից երեք տարի հետո, ապա Ավանդապահը պետք է, վավերագրերը հանձնած պետությունների մեծամասնության պահանջով, գումարի այդ պետությունների Խորհրդաժողով: Այդ Խորհրդաժողովը պետք է ուսումնասիրի, թե ինչ չափով է իրականացվել 1-ին կետում նշված պահանջը, եւ քննարկի ու կոնսենսուսով որոշի, թե միջազգային իրավունքին համապատասխան որ միջոցները կարող են ձեռնարկվել սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելը սատարելու նպատակով վավերացման գործընթացը արագացնելու համար:

3. Եթե 2-րդ կետում նշված Խորհրդաժողովի կամ նման այլ Խորհրդաժողովի կողմից չի ընդունվում այլ որոշում, ապա այդ գործընթացը կրկնվում է սույն Պայմանագիրը ստորագրման համար բաց հայտարարելուն հաջորդող տարեդարձերին՝ մինչեւ դրա ուժի մեջ մտնելը:

4. Բոլոր ստորագրած պետությունները հրավիրվում են՝ մասնակցելու 2-րդ կետում, ինչպես նաեւ 3-րդ կետում նշված հետագա Խորհրդաժողովներին՝ որպես դիտորդներ:

5. Այն պետությունների համար, որոնք վավերագրերը կամ միանալու փաստաթղթերն ի պահ են հանձնել սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո, այն ուժի մեջ է մտնում նրանց վավերագրերը կամ միանալու փաստաթղթերն ի պահ հանձնելուց 30 օր հետո:

ՀՈՂՎԱԾ XV. ՎԵՐԱՊԱՅՈՒՄՆԵՐ

Սույն Պայմանագրի հոդվածները եւ Հավելվածները ենթակա չեն վերապահումների: Սույն Պայմանագրի Արձանագրության եւ դրա Հավելվածների դրույթները ենթակա չեն սույն Պայմանագրի առարկայի եւ նպատակի հետ անհամատեղելի վերապահումների:

ՀՈՂՎԱԾ XVI. ԱՎԱՆԴԱՊԱՅ

1. Միավորված ազգերի կազմակերպության Գլխավոր քարտուղարը հանդիսանում է սույն Պայմանագրի ավանդապահը եւ ստանում է ստորագրությունները, վավերագրերը եւ միանալու փաստաթղթերը:

2. Ավանդապահն անհապաղ տեղեկացնում է բոլոր ստորագրած պետություններին եւ միացած պետություններին յուրաքանչյուր ստորագրման, վավերագրի կամ միանալու մասին յուրաքանչյուր փաստաթղթի հանձնման, սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու, ցանկացած ուղղման ու փոփոխության եւ ծանուցումների ստացման մասին:

3. Ավանդապահը սույն Պայմանագրի՝ պատշաճ կերպով վավերացված պատճեններն ուղարկում է այն ստորագրած պետությունների եւ դրան միացած պետությունների Կառավարություններին:

4. Սույն Պայմանագիրն ավանդապահի կողմից գրանցվում է Միավորված ազգերի կազմակերպության Կանոնադրության 102-րդ հոդվածի համաձայն:

ՀՈՂՎԱԾ XVII Հավասարագոր տեքստեր

Սույն Պայմանագիրը, որի արաբերեն, չինարեն, անգլերեն, ֆրանսերեն, ռուսերեն եւ իսպաներեն տեքստերը հավասարագոր են, ի պահ է հանձնվում Միավորված ազգերի կազմակերպության Գլխավոր քարտուղարին:

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Պետությունների ցանկ՝ համաձայն 2-րդ հոդվածի 28-րդ կետի

Աֆրիկա

Ալժիր, Անգոլա, Բենին, Բոտսվանա, Բուրկինա Ֆասո, Բուրունդի, Կամերուն, Կապե Վերդե, Կենտրոնական Աֆրիկյան Հանրապետություն, Չադ, Կոմորներ, Կոնգո, Կոտ դ' Եվուար, Զիբուլթի, Եգիպտոս, Հասարակածային Գվինեա, Էրիթրեա, Եթովպիա, Գաբոն, Գամբիա, Գանա, Գվինեա, Գվինեա-Բիսաու, Զենիա, Լեսոթո, Լիբերիա, Լիբիական Արաբական Զամահիրիա (հանրապետություն), Մադագասկար, Մալավի, Մալի, Մավրիտանիա, Մաուրիտիուս, Մարոկկո, Մոզամբիկ, Նամիբիա, Նիգեր, Նիգերիա, Ռուանդա, Սաո Տոմե եւ Պրինսիպե, Սենեգալ, Սեյշելներ, Սիեռա Լեոնե, Սոմալի, Հարավային Աֆրիկա, Սուդան, Սվազիլենդ, Տոգո, Թունիս, Ռեգանդա, Տանզանիայի Միացյալ Հանրապետություն, Կոնգո, Չամբիա, Զիմբաբվե:

Արեւելյան Եվրոպա

Ալբանիա, Հայաստան, Ադրբեջան, Բելառուս, Բոսնիա եւ Հերցեգովինա, Բուլղարիա, Խորվաթիա, Չեխիայի Հանրապետություն, Էստոնիա, Վրաստան, Հունգարիա, Լատվիա, Լիտվա, Լեհաստան, Մոլդովայի Հանրապետություն, Ռումինիա, Ռուսաստանի Դաշնություն, Սլովակիա, Սլովենիա, Մակեդոնիայի Նախկին Հարավսլավական Հանրապետություն, Ռկրահինա, Հարավսլավիա:

Լատինական Ամերիկա եւ Կարիբյան ավազան

Անտիգուա եւ Բարբուդա, Արգենտինա, Բահամներ, Բարբադոս, Բելիզ, Բոլիվիա, Բրազիլիա, Զիլի, Կոլումբիա, Կոստա Ռիկա, Կուբա, Դոմինիկա, Դոմինիկայի Հանրապետություն, Էկվադոր, Էլ Սալվադոր, Գրենադա, Գվատեմալա, Գայանա, Հայիթի, Հոնդուրաս, Ծամայկա, Մեքսիկա, Նիկարագուա, Պանամա, Պարագվայ, Պերու, Սենտ Զիտս եւ Նեւիս, Սենտ Լյուսիա, Սենտ Վինսենտ եւ Գրենադիններ, Սուրինամ, Տրինիդադ եւ Տոբագո, Ռիուդեյվայ, Վենեսուելա:

Մերձավոր Արեւելք եւ Հարավային Ասիա

Աֆղանստան, Բահրեյն, Բանգլադեշ, Բուտան, Յնդկաստան, Իրան (Իրանի Իսլամական Յանրապետություն), Իրաք, Իսրայել, Յորդանան, Ղազախստան, Քուվեյթ, Ղրղստան, Լիբանան, Մալդիվներ, Նեպալ, Օման, Պակիստան, Կատար, Սաուդյան Արաբիա, Շրի Լանկա, Սիրիայի Արաբական Յանրապետություն, Տաջիկստան, Թուրքմենստան, Միացյալ Արաբական Էմիրություններ, Ռեգբեկստան, Եմեն:

Յյուսիսային Ամերիկա եւ Արեւմտյան Եվրոպա

Անդորրա, Ավստրիա, Բելգիա, Կանադա, Կիպրոս, Դանիա, Ֆինլանդիա, Ֆրանսիա, Գերմանիա, Յունաստան, Վատիկան, Իսլանդիա, Իռլանդիա, Իտալիա, Լիխտենշտայն, Լյուքսեմբուրգ, Մալթա, Մոնակո, Նիդերլանդներ, Նորվեգիա, Պորտուգալիա, Սան Մարինո, Իսպանիա, Շվեդիա, Շվեյցարիա, Թուրքիա, Մեծ Բրիտանիայի եւ Յյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորություն, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ:

Յարավարեւելյան Ասիա, Խաղաղ Օվկիանիա եւ Յեռավոր Արեւելք

Ավստրալիա, Բրունեյ Դարուսսալամ, Կամբոջա, Չինաստան, Կուկի Կղզիներ, Կորեայի Ժողովրդական Ժողովրդավարական Յանրապետություն, Ֆիջի, Ինդոնեզիա, Ճապոնիա, Քիրիբատի, Լաոսի Ժողովրդական Ժողովրդավարական Յանրապետություն, Մալայզիա, Մարշալյան Կղզիներ, Միկրոնեզիա (Միկրոնեզիայի Դաշնային Նահանգներ), Մոնղոլիա, Մյանմար, Նաուրու, Նոր Չելանդիա, Նիւե, Պալաու, Պապուա-Նոր Գվինեա, Ֆիլիպիններ, Կորեայի Յանրապետություն, Սամոա, Սինգապուր, Սողոմոնի Կղզիներ, Թաիլանդ, Տոնգա, Տուվալու, Վանուատու, Վիետնամ:

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ՅԱՎԵԼՎԱԾ 2

Պետությունների ցանկ՝ համաձայն 14-րդ հոդվածի

1996թ. հունիսի 18-ի դրությամբ՝ Չինաթափման խորհրդաժողովի Մասնակից պետությունների ցանկ, որոնք պաշտոնապես մասնակցել են Խորհրդաժողովի 1996թ. նստաշրջանի աշխատանքներին եւ հիշատակված են Ատոմային Էներգիայի միջազգային գործակալության "Աշխարհի միջուկային էլեկտրակայաններ" 1996թ. ապրիլի հրատարակության 1-ին աղյուսակում, եւ 1996թ. հունիսի 18-ի դրությամբ՝ Չինաթափման խորհրդաժողովի Մասնակից պետությունների ցանկ, որոնք պաշտոնապես մասնակցել են Խորհրդաժողովի 1996թ. նստաշրջանի աշխատանքներին եւ հիշատակված են

Ատոմային Էներգիայի միջազգային գործակալության "Աշխարհի միջուկային էլեկտրակայաններ" 1995թ. ապրիլի հրատարակության 1-ին աղյուսակում:

Ալժիր, Արգենտինա, Ավստրալիա, Ավստրիա, Բանգլադեշ, Բելգիա, Բրազիլիա, Բուլղարիա, Կանադա, Չիլի, Չինաստան, Կոլումբիա, Կորեայի Ժողովրդական Ժողովրդավարական Յանրապետություն, Եգիպտոս, Ֆինլանդիա, Ֆրանսիա, Գերմանիա, Յունգարիա, Յնդկաստան, Ինդոնեզիա, Իրան, Իսրայել, Իտալիա, Ճապոնիա, Մեքսիկա, Նիդերլանդներ, Նորվեգիա, Պակիստան, Պերու, Լեհաստան, Ռումինիա, Կորեայի Յանրապետություն, Ռուսաստանի Դաշնություն, Սլովակիա, Յարավային Աֆրիկա, Իսպանիա, Շվեդիա, Շվեյցարիա, Թուրքիա, Ռկրաիսա, Մեծ Բրիտանիայի եւ Յյուսիսային Իռլանդիայի Միացյալ Թագավորություն, Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ, Վիետնամ, Կոնգո:

ՄԻԶՈՒԿԱՅԻՆ ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՅԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԱՐԳԵԼՄԱՆ
ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԱՍ I
ԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ՅԱՄԱԿԱՐԳԻ ԵՎ ՏԿՅԱԼՆԵՐԻ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ

Ա. Ընդհանուր դրույթներ

1. Դիտարկման միջազգային համակարգը բաղկացած է 4-րդ հոդվածի 16-րդ կետում նշված դիտարկող սարքավորումներից եւ հաղորդակցության համապատասխան միջոցներից:

2. Դիտարկման միջազգային համակարգի մեջ համակցված դիտարկող սարքավորումները բաղկացած են Արձանագրության 1-ին Հավելվածում նշված սարքավորումներից: Դիտարկման միջազգային համակարգը պետք է համապատասխանի գործարկման համապատասխան ձեռնարկներում նշված տեխնիկական եւ գործարկման պահանջներին:

3. Կազմակերպությունը, 2-րդ հոդվածի համաձայն, պետք է, համագործակցելով եւ խորհրդակցելով Մասնակից պետությունների, այլ պետությունների եւ համապատասխան միջազգային կազմակերպությունների հետ, հիմնի եւ համակարգի Դիտարկման միջազգային համակարգի գործունեությունը եւ գործարկումը, Դիտարկման միջազգային համակարգի հետագա յուրաքանչյուր համաձայնեցված փոփոխությունը կամ զարգացումը:

4. Համաձայն համապատասխան համաձայնագրերի կամ պայմանավորվածությունների եւ

ընթացակարգերի՝ Մասնակից պետությունը կամ Դիտարկման միջազգային համակարգի սարքավորումները ստացող կամ այլ կերպ նրանց համար պատասխանատվություն ստանձնող

այլ պետությունը եւ Տեխնիկական քարտուղարությունը պայմանավորվում եւ համագործակցում են այդպիսի Մասնակից պետության կամ այլ պետության իրավասության

կամ վերահսկողության ներքո գտնվող տարածքներում կամ միջազգային իրավունքի համաձայն որեւէ այլ տեղ գտնվող դիտարկող սարքավորումների, նրանց վերաբերող՝ վկայագրված լաբորատորիաների եւ համապատասխան կապի միջոցների ստեղծման, գործարկման, արդիականացման, ֆինանսավորման եւ սպասարկման գործում: Այդպիսի համագործակցությունն իրագործվում է անվտանգության եւ նույնականացման վերաբերյալ պահանջների եւ համապատասխան Գործարկման ձեռնարկներում պարունակվող

տեխնիկական մասնագրերի համաձայն: Այդպիսի պետությունն իրավունք է տրամադրում Տեխնիկական քարտուղարությանը սարքավորումների եւ հաղորդակցման կապերի ստուգման

նպատակով մոտենալ դիտարկող սարքավորմանը եւ համաձայնում է սարքավորումների ու գործարկման ընթացակարգերի մեջ անհրաժեշտ փոփոխություններ մտցնել համաձայնեցված

պահանջները բավարարելու նպատակով: Տեխնիկական քարտուղարությունն այդպիսի պետություններին տրամադրում է համապատասխան տեխնիկական օգնություն, որը, Գործադիր խորհրդի կարծիքով, անհրաժեշտ է Դիտարկման միջազգային համակարգի կազմում սարքավորման պատշաճ կերպով գործելու համար:

5. Կազմակերպության եւ Մասնակից պետությունների կամ Դիտարկման միջազգային համակարգի սարքավորումներն ստացող կամ այլ կերպ դրանց համար պատասխանատվություն ստանձնող պետությունների միջեւ այդպիսի համագործակցության

պայմանները պետք է շարադրված լինեն յուրաքանչյուր առանձին դեպքին համապատասխանող համաձայնագրերում կամ պայմանավորվածություններում:

Բ. Երկրաշարժաբանական դիտարկում

6. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն պարտավորվում է համագործակցել երկրաշարժաբանական տվյալների միջազգային փոխանակման գործում՝ սույն Պայմանագրի

համապատասխանության վերահսկողությանը աջակցելու նպատակով: Այդ

համագործակցությունը ներառում է երկրաշարժաբանական դիտարկման հիմնական եւ օժանդակ կայանների գլոբալ ցանցի ստեղծումը եւ գործարկումը: Այդ կայանները, համաձայնեցված ընթացակարգերի համաձայն, տվյալներ են տրամադրում Տվյալների միջազգային կենտրոնին:

7. Հիմնական կայանների ցանցը բաղկացած է սույն Արձանագրության 1-ին Հավելվածի 1.Ա աղյուսակում նշված 50 կայաններից: Այդ կայանները համապատասխանում են Երկրաշարժաբանական դիտարկման եւ Երկրաշարժաբանական տվյալների միջազգային փոխանակման Գործարկման ձեռնարկում նշված տեխնիկական եւ

գործարկման պայմաններին: Հիմնական կայաններից անընդհատ ստացվող տվյալներն անմիջականորեն կամ տվյալների ազգային կենտրոնի միջոցով ուղիղ միացման ռեժիմով փոխանցվում են Տվյալների միջազգային կենտրոնին:

8. Ի լրումն առաջնային ցանցի՝ 120 կայաններից բաղկացած օժանդակ ցանցը հարցման դեպքում անմիջականորեն կամ Տվյալների ազգային կենտրոնի միջոցով տեղեկատվություն է փոխանցում Տվյալների միջազգային կենտրոնին: Օգտագործման ենթակա օժանդակ կայանները թվարկված են սույն Արձանագրության 1-ին Հավելվածի 1.Բ Աղյուսակում: Օժանդակ կայանները համապատասխանում են Երկրաշարժաբանական դիտարկման եւ երկրաշարժաբանական տվյալների միջազգային փոխանակման Գործարկման

ձեռնարկում նշված տեխնիկական եւ գործարկման պահանջներին: Օժանդակ կայաններից տվյալները կարող են ցանկացած ժամանակ պահանջվել Տվյալների միջազգային կենտրոնի

կողմից եւ անհապաղ տրամադրվել ուղիղ միացման ռեժիմով՝ համակարգչային կապի միջոցով:

Գ. Ռադիոնուկլիդային դիտարկում

9. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն սույն Պայմանագրին համապատասխանության վերահսկողությանն աջակցելու նպատակով պարտավորվում է համագործակցել մթնոլորտում ռադիոնուկլիդների մասին տվյալների միջազգային փոխանակման գործում: Այդ համագործակցությունը ներառում է ռադիոնուկլիդային դիտարկող կայանների եւ վկայագրված լաբորատորիաների գլոբալ ցանցի ստեղծումը եւ գործարկումը: Այդ ցանցը, համաձայնեցված ընթացակարգերի համաձայն, տվյալներ է տրամադրում Տվյալների միջազգային կենտրոնին:

10. Մթնոլորտում ռադիոնուկլիդների չափման կայանների ցանցը պետք է կազմի 80 կայաններից բաղկացած ընդհանուր ցանց, ինչպես նշված է սույն Արձանագրության 1-ին Հավելվածի 2.Ա աղյուսակում: Բոլոր կայանները պետք է ունակ լինեն իրականացնելու մթնոլորտում համապատասխան մասնիկների առկայության դիտարկում: Այդ կայաններից 40-ը պետք է նաեւ ունակ լինեն սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուն պես իրականացնելու համապատասխան ազնիվ գազերի առկայության դիտարկում:

Այդ նպատակով Խորհրդաժողովն իր նախնական նիստում հաստատում է Նախապատրաստական

հանձնաժողովի առաջարկությունն այն մասին, թե Արձանագրության 1-ին Հավելվածի 2.Ա աղյուսակի 40 կայաններից որոնք են ունակ իրականացնելու ազնիվ գազերի դիտարկում: Իր առաջին հերթական ամենամյա նիստում Խորհրդաժողովը քննարկում եւ ընդունում է ամբողջ ցանցով ազնիվ գազերի դիտարկման հնարավորությունների իրագործման ծրագիրը: Գլխավոր տնօրենը Խորհրդաժողովի համար պատրաստում է այդպիսի իրագործման ընթացակարգերի մասին զեկույց: Բոլոր դիտարկումային կայանները համապատասխանում են Ռադիոնուկլիդային դիտարկման եւ

ռադիոնուկլիդային տվյալների միջազգային փոխանակման Գործարկման ձեռնարկում նշված տեխնիկական եւ

գործարկման պահանջներին:

11. Ռադիոնուկլիդային դիտարկման կայանների ցանցն օժանդակվում է

լաբորատորիաների կողմից, որոնք պետք է վկայագրվեն Տեխնիկական քարտուղարության կողմից՝ համապատասխան Գործարկման ձեռնարկի համաձայն իրագործման համար, Կազմակերպության հետ ունեցած պայմանագրի եւ սպասարկման վճարունակության հիման

վրա, ռադիոնուկլիդային դիտարկման կայաններից փորձանմուշների վերլուծության համար: Սույն Արձանագրության 1-ին Հավելվածի 2.Բ աղյուսակում նշված եւ պատշաճ կերպով սարքավորված լաբորատորիաները Տեխնիկական քարտուղարության կողմից ներգրավվում են ռադիոնուկլիդային դիտարկող կայաններից փորձանմուշների լրացուցիչ վերլուծության գործում: Գործադիր խորհրդի համաձայնությամբ Տեխնիկական քարտուղարությունն անհրաժեշտության դեպքում կարող է վկայագրել լրացուցիչ լաբորատորիաներ՝ դիտարկող ոչ ինքնավար կայաններից փորձանմուշների ընթացիկ վերլուծություն անցկացնելու համար: Բոլոր վկայագրված լաբորատորիաներն այդպիսի վերլուծության արդյունքները տրամադրում են Տվյալների միջազգային կենտրոնին՝ այդ անելիս իրագործելով Ռադիոնուկլիդային դիտարկման եւ ռադիոնուկլիդային տվյալների միջազգային փոխանակման Գործարկման ձեռնարկում նշված տեխնիկական եւ գործարկման պահանջները:

Դ. Հիդրոձայնագիտական դիտարկում

12. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն սույն Պայմանագրին համապատասխանության վերահսկողությանն աջակցելու նպատակով պարտավորվում է համագործակցել հիդրոձայնագիտական տվյալների միջազգային փոխանակման գործում: Այդ համագործակցությունը ներառում է հիդրոձայնագիտական դիտարկման գլոբալ ցանցի ստեղծումը եւ գործարկումը: Այդ կայանները, համաձայնեցված ընթացակարգերի համաձայն, տվյալներ են տրամադրում Տվյալների միջազգային կենտրոնին:

13. Հիդրոձայնագիտական կայանների ցանցը բաղկացած է սույն Արձանագրության 1-ին Հավելվածի 3-րդ աղյուսակում նշված կայաններից եւ կազմում է 6 հիդրոֆոնային եւ 5 T-ֆազային կայանների ընդհանուր ցանց: Այդ կայանները կատարում են Հիդրոձայնագիտական դիտարկման եւ հիդրոձայնագիտական տվյալների միջազգային փոխանակման Գործարկման ձեռնարկում նշված տեխնիկական եւ գործարկման պահանջները:

Ե. Ենթաձայնային դիտարկում

14. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն սույն Պայմանագրին համապատասխանության վերահսկողությանն աջակցելու նպատակով պարտավորվում է համագործակցել ենթաձայնային տվյալների միջազգային փոխանակման գործում: Այդ համագործակցությունը ներառում է ենթաձայնային դիտարկման կայանների գլոբալ ցանցի ստեղծումը եւ գործարկումը: Այդ կայանները, համաձայնեցված ընթացակարգերի համաձայն, տվյալներ են տրամադրում Տվյալների միջազգային կենտրոնին:

15. Ենթաձայնային կայանների ցանցը բաղկացած է սույն Արձանագրության 1-ին Հավելվածի 4-րդ աղյուսակում նշված կայաններից եւ կազմում է 60 կայաններից բաղկացած ընդհանուր ցանց: Այդ կայանները կատարում են Ենթաձայնային դիտարկման եւ ենթաձայնային տվյալների միջազգային փոխանակման Գործարկման ձեռնարկում նշված տեխնիկական եւ գործարկման պահանջները:

2. Տվյալների միջազգային կենտրոնի գործառույթները

16. Տվյալների միջազգային կենտրոնն իրականացնում է Դիտարկման միջազգային համակարգի սարքավորումներից տվյալների ստացումը, հավաքումը, մշակումը, վերլուծությունը, հաշվետվությունը եւ արխիվացումը, ներառյալ վկայագրված լաբորատորիաներում անցկացվող վերլուծության արդյունքները:

17. Ընթացակարգերը եւ իրադարձությունների ընտրության ստանդարտ

չափանիշները, որոնք օգտագործվելու են Տվյալների միջազգային կենտրոնի կողմից համաձայնեցված գործառնությունները կատարելիս, մասնավորապես ստանդարտ հաշվետու արդյունքների արտադրության եւ Մասնակից պետություններին ծառայությունների ստանդարտ տեսակակազմ տրամադրելու վերաբերյալ, մշակվում եւ աստիճանաբար զարգացվում են Տվյալների միջազգային կենտրոնի Գործարկման ձեռնարկում: Նախապատրաստական հանձնաժողովի կողմից նախապես մշակված ընթացակարգերն ու չափանիշները նախապես հավանության են արժանանում Խորհրդաժողովի կողմից՝ նրա նախնական նիստում:

Տվյալների միջազգային կենտրոնի ստանդարտ արդյունքներ

18. Տվյալների միջազգային կենտրոնն ընթացիկ հիմունքներով Դիտարկման միջազգային համակարգի նախնական տվյալների նկատմամբ պետք է կիրառի ավտոմատ մշակման մեթոդներ եւ ինտերակտիվ մարդկային վերլուծություն՝ բոլոր Մասնակից պետությունների անունից Տվյալների միջազգային կենտրոնի ստանդարտ արդյունքների արտադրության եւ արխիվացման նպատակով: Այդ արդյունքները Մասնակից պետություններին տրամադրվում են անվճար եւ չեն վնասում որեւէ իրադարձության բնույթի վերաբերյալ վերջնական եզրակացությունները, որոնք շարունակում են մնալ Մասնակից պետությունների պարտականությունը, եւ ներառում են.

ա) Դիտարկման միջազգային համակարգի կողմից հայտնաբերված բոլոր ազդանշանների ամբողջացված ցանկերը, ինչպես նաեւ ստանդարտ իրադարձությունների ցանկերը եւ տեղեկագրերը, ներառյալ Տվյալների միջազգային կենտրոնի կողմից տեղայնացված յուրաքանչյուր իրադարձության համար հաշվարկված արժեքները եւ զուգորդվող անորոշությունները՝ հիմնված ստանդարտ չափորոշիչների հավաքակազմի վրա,

բ) ընտրված իրադարձությունների ստանդարտ տեղեկագրերը, որոնք հանդիսանում են Տվյալների միջազգային կենտրոնի կողմից յուրաքանչյուր իրադարձության նկատմամբ իրադարձությունների գտման ստանդարտ չափանիշների կիրառման արդյունք՝

սույն Արձանագրության 2-րդ Հավելվածում մատնանշված՝ բնորոշման չափորոշիչների օգտագործմամբ, նպատակ ունենալով իրադարձությունների ստանդարտ տեղեկագրում բնորոշել, առանձնացնել եւ գտել այն իրադարձությունները, որոնք համարվում են համատեղելի բնական երեւույթների հետ կամ ոչ միջուկային, մարդածին երեւույթների հետ: Իրադարձությունների ստանդարտ տեղեկագրերը յուրաքանչյուր իրադարձության վերաբերյալ պետք է թվայնորեն նշեն, թե որքանով է տվյալ իրադարձությունը համապատասխանում կամ որքանով չի համապատասխանում իրադարձությունների գտման

չափանիշներին: Իրադարձությունների ստանդարտ գտում կիրառելիս Տվյալների միջազգային կենտրոնն օգտագործում է գտման ինչպես գլոբալ, այնպես էլ լրացուցիչ չափանիշները՝ կիրառելիության դեպքում հաշվի առնելով տարածաշրջանային տարբերությունները: Դիտարկման միջազգային համակարգի գործարկման փորձ կուտակելուն զուգընթաց Տվյալների միջազգային կենտրոնն աստիճանաբար ընդլայնում է իր տեխնիկական հնարավորությունները,

գ) Տվյալների միջազգային կենտրոնի կողմից ստացված եւ արխիվացված տվյալները, Տվյալների միջազգային կենտրոնի արդյունքները, ինչպես նաեւ Դիտարկման միջազգային համակարգի եւ Տվյալների միջազգային կենտրոնի արդյունավետությունն ու գործարկման վիճակն ընդհանրացնող ամփոփումները, եւ

դ) Տվյալների միջազգային կենտրոնի ստանդարտ արտադրանքի՝ "ա"-ից "զ" կետերում մատնանշված քաղվածքները կամ ենթահավաքակազմերը՝ ընտրված առանձին Մասնակից պետության հարցումով:

19. Տվյալների միջազգային կենտրոնը Կազմակերպության կամ Մասնակից պետության կողմից հարցման դեպքում Մասնակից պետությունների համար անվճար անցկացնում է Դիտարկման միջազգային համակարգի տվյալների փորձագիտական վերլուծության միջոցով խորացված տեխնիկական տեսություն ապահովելու համար հատուկ հետազոտություններ՝ ազդանշանների եւ իրադարձությունների ստանդարտ

չափորոշիչների հաշվարկային արժեքների ճշտման նպատակով:

Տվյալների միջազգային կենտրոնի կողմից Մասնակից պետություններին տրամադրվող ծառայություններ

20. Տվյալների միջազգային կենտրոնը Մասնակից պետություններին տրամադրում է բաց, հավասար, ժամանակին եւ հարմար հասանելիության իրավունք Դիտարկման միջազգային համակարգի՝ չմշակված կամ մշակված բոլոր տվյալներին, Տվյալների միջազգային կենտրոնի բոլոր արդյունքներին եւ Տվյալների միջազգային կենտրոնի արխիվում գտնվող՝ Դիտարկման միջազգային համակարգի բոլոր այլ տվյալներին կամ Տվյալների միջազգային կենտրոնի միջոցով՝ Դիտարկման միջազգային համակարգի սարքավորումների տվյալներին: Տվյալներին մուտքի իրավունքի ապահովման եւ տվյալների տրամադրման մեթոդները ներառում են հետեւյալ ծառայությունները.

ա) Մասնակից պետության կողմից Տվյալների միջազգային կենտրոնի բոլոր արդյունքների ավտոմատ եւ կանոնավոր փոխանցում Մասնակից պետությանը կամ այդ արդյունքների փոխանցում տվյալ պետության ընտրությամբ, եւ, եթե պահանջվում է, Դիտարկման միջազգային համակարգի արդյունքների փոխանցում Մասնակից պետությանը

կամ դրանց փոխանցում տվյալ պետության ընտրությամբ,

բ) Դիտարկման միջազգային համակարգի սարքավորումներից եւ Տվյալների միջազգային կենտրոնի արխիվներից, ի պատասխան Մասնակից պետությունների հատուկ

հայցերի, տվյալների եւ արդյունքների ստացում, ներառյալ էլեկտրոնային մուտքը Տվյալների միջազգային կենտրոն,

գ) Առանձին Մասնակից պետություններին օգնության ցուցաբերում՝ նրանց հայցով եւ անվճար՝ առանց մեծ ճիգեր գործադրելու, Դիտարկման միջազգային կենտրոնի տվյալների եւ հայց ներկայացնող Մասնակից պետության կողմից տրամադրված այլ համապատասխան տվյալների փորձագիտական տեխնիկական վերլուծության օգտագործմամբ՝

կոնկրետ երեւույթների սկզբնաղբյուրների ինքնությունը պարզելու գործում համապատասխան Մասնակից պետությանն օգնություն ցուցաբերելու նպատակով:

Այդպիսի

տեխնիկական ցանկացած վերլուծության արդյունք համարվում է հայց ներկայացնող Մասնակից պետության արդյունք, սակայն մատչելի է բոլոր Մասնակից պետություններին:

Տվյալների միջազգային կենտրոնի՝ "ա" եւ "բ" ենթակետերում նշված ծառայություններն անվճար տրամադրվում են յուրաքանչյուր Մասնակից պետության: Տվյալների ծավալն ու ձեւաչափը մատնանշվում են Տվյալների միջազգային կենտրոնի Գործարկման ձեռնարկում:

Իրադարձությունների ազգային գտում

21. Մասնակից պետության հարցման դեպքում Տվյալների միջազգային կենտրոնն իր ստանդարտ արդյունքներից յուրաքանչյուրի նկատմամբ ինքնաբերաբար կամ կանոնավոր կերպով կիրառում է այդ Մասնակից պետության կողմից հաստատված իրադարձությունների գտման ազգային չափանիշները եւ այդ Մասնակից պետությանն է տրամադրում այդպիսի վերլուծության արդյունքները: Հայց ներկայացնող Մասնակից պետության համար այդ ծառայությունն ապահովվում է անվճար: Իրադարձությունների ազգային գտման այդպիսի գործընթացների արդյունքները համարվում են հայց ներկայացնող Մասնակից պետության արդյունք:

Տեխնիկական օգնություն

22. Տվյալների միջազգային կենտրոնը անհրաժեշտության դեպքում տեխնիկական օգնություն է ցուցաբերում առանձին Մասնակից պետություններին.

ա) տվյալների եւ արդյունքների ընտրման ու գտման նրանց պահանջների ձեւակերպման գործում,

բ) Տվյալների միջազգային կենտրոնի Գործարկման ձեռնարկում չընդգրկված ազդանշանների եւ երեւույթների նոր չափորոշիչները հաշվարկելու նպատակով հայց ներկայացնող Մասնակից պետության կողմից տրամադրված համակարգչային ալգորիթմները եւ ծրագրային միջոցները Տվյալների միջազգային կենտրոնում առանց մեծ ծիզեր պահանջելու՝ անվճար այդպիսի պետության համար ներդնելու միջոցով. ընդ որում՝ արդյունքները համարվում են հայց ներկայացնող Մասնակից պետության արդյունքներ, եւ

գ) Տվյալների ազգային կենտրոնում Դիտարկման միջազգային համակարգի տվյալների ստացման, մշակման եւ վերլուծության բնագավառում հնարավորությունների զարգացման գործում Մասնակից պետություններին աջակցություն ցուցաբերելու միջոցով:

23. Տվյալների միջազգային կենտրոնը շարունակաբար դիտարկում է Դիտարկման միջազգային համակարգի սարքավորումների գործարկման կարգավիճակը, կապի միջոցները, իր սեփական մշակման համակարգերը եւ հաշվետվություններ է ներկայացնում դրա վերաբերյալ: Այն դեպքում, երբ ցանկացած բաղադրամասի գործարկման կատարումը չի համապատասխանում Գործարկման ձեռնարկում շարադրված համաձայնեցված մակարդակներին, նա այդ մասին անհապաղ ծանուցում է պատասխանատվություն կրողներին:

ԻՐՏԵԿ - շարունակությունը հաջորդ մասերում

ՄԻԶՈՒԿԱՅԻՆ ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԱՐԳԵԼՄԱՆ
ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ
(3-րդ մաս)

ՄԱՍ II
ՏԵՂՈՒՄ ԱՆՑԿԱՑԿՈՂ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ԱՏՈՒԳՈՒՄՆԵՐ

Ա. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն մասում նշված ընթացակարգերն իրագործվում են 4-րդ հոդվածում նշված՝ տեղում տեսչական ստուգումների անցկացման դրույթներին համաձայն:
2. Տեղում տեսչական ստուգումն անցկացվում է այն տարածքում, որտեղ տեղի է ունեցել տեղում տեսչական ստուգման հայց հրահրած իրադարձությունը:
3. Տեղում անցկացվող տեսչական ստուգման տարածքը պետք է հանդիսանա մի ամբողջություն, եւ դրա չափը չպետք է գերազանցի 1,000 քառակուսի կիլոմետրը: Գծային հեռավորությունը ցանկացած ուղղությամբ չպետք է գերազանցի 50 կիլոմետրը:
4. Տեղում անցկացվող տեսչական ստուգման տեւողությունը չպետք է գերազանցի 60 օրը՝ սկսած 4-րդ հոդվածի 46-րդ կետի համաձայն տեղում անցկացվող տեսչական ստուգման վերաբերյալ հարցմանը հավանություն տալու օրվանից, սակայն, 4-րդ հոդվածի 49-րդ կետի համաձայն, կարող է երկարաձգվել առավելագույնը մինչեւ 70 օր:
5. Եթե տեսչական ստուգման մանդատում նշված տեսչական ստուգման տարածքի մեջ մտնում են ավելի քան մեկ Մասնակից պետության իրավասության կամ վերահսկողության ներքո գտնվող տարածքներ կամ այլ վայրեր, ապա տեղում տեսչական ստուգումներ անցկացնելու վերաբերյալ դրույթները համապատասխանության դեպքում կիրառվում են Մասնակից պետություններից յուրաքանչյուրի նկատմամբ, որի տարածքում անցկացվում

Է տեսչական ստուգումը:

6. Այն դեպքերում, երբ տեսչական ստուգման շրջանը գտնվում է տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության իրավասության կամ վերահսկողության ներքո, սակայն գտնվում է այլ Մասնակից պետության տարածքում, կամ երբ մուտքի կետից դեպի տեսչական ստուգման շրջան մուտքի իրավունքը պահանջում է տարանցել տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետություն չհանդիսացող այլ Մասնակից պետության տարածքը, տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը այդպիսի

տեսչական ստուգումների վերաբերյալ իր իրավունքները կենսագործում եւ պարտավորությունները կատարում է սույն Արձանագրության համաձայն: Այդ դեպքերում այն Մասնակից պետությունը, որի տարածքում գտնվում է տեսչական ստուգման շրջանը, դյուրացնում է տեսչական ստուգման անցկացումը եւ ցուցաբերում է անհրաժեշտ աջակցություն, որպեսզի տեսչական թիմը իր առաջադրանքները կարողանա կատարել ժամանակին եւ արդյունավետորեն: Մասնակից պետությունները, որոնց տարածքով պահանջվում է տարանցում տեսչական շրջան հասնելու համար, պետք է դյուրացնեն այդպիսի տարանցումը:

7. Այն դեպքերում, երբ տեսչական ստուգման շրջանը գտնվում է տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության իրավասության կամ վերահսկողության ներքո, սակայն գտնվում է սույն Պայմանագրի Մասնակից չհանդիսացող պետության տարածքում, տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը ձեռնարկում է բոլոր անհրաժեշտ միջոցները, որպեսզի տեսչական ստուգումն անցկացվի սույն Արձանագրության համաձայն: Սույն Պայմանագրի Մասնակից չհանդիսացող պետության տարածքում իր իրավասության կամ վերահսկողության ներքո մեկ կամ ավելի շրջաններ ունեցող Մասնակից պետությունը ձեռնարկում է բոլոր անհրաժեշտ միջոցները, որպեսզի այն պետությունը, որի տարածքում գտնվում է տեսչական ստուգման շրջանը, ընդունի տվյալ Մասնակից պետության համար նշանակված տեսուչներին եւ տեսուչների օգնականներին: Եթե տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն ի վիճակի

չէ ապահովելու մուտքի իրավունքը, ապա նա պետք է ցույց տա, որ ձեռնարկել է բոլոր անհրաժեշտ միջոցները մուտքի իրավունքն ապահովելու համար:

8. Այն դեպքերում, երբ տեսչական ստուգման շրջանը գտնվում է սույն Պայմանագրի Մասնակից չհանդիսացող պետության իրավասության կամ վերահսկողության

ներքո, սակայն գտնվում է Մասնակից պետության տարածքում, Մասնակից պետությունը, առանց վնասելու միջազգային իրավունքների նորմերը եւ պրակտիկան, ձեռնարկում է տեսչական ստուգման ենթակա Մասնակից պետությունից եւ այն Մասնակից պետությունից, որի տարածքում գտնվում է տեսչական ստուգման շրջանը, պահանջվող բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ սույն Արձանագրության համաձայն տեղում տեսչական ստուգման անցկացումն ապահովելու նպատակով: Եթե Մասնակից պետությունն ի վիճակի

չէ ապահովելու մուտքը տեսչական ստուգման շրջան, նա պետք է ցույց տա, որ ձեռնարկել է բոլոր անհրաժեշտ միջոցները մուտքի իրավունքն ապահովելու համար՝ առանց վնասելու միջազգային իրավունքի նորմերը եւ պրակտիկան:

9. Տեսչական թիմի թվակազմը հասցվում է տեսչական ստուգման մանդատի պատշաճ կատարման համար անհրաժեշտ նվազագույնին: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից

պետության տարածքում ցանկացած պահի, բացառությամբ հորատման անցկացման ժամանակաշրջանի, գտնվող տեսչական թիմի անդամների ընդհանուր քանակը չպետք է գերազանցի 40-ը: Հայց ներկայացնող Մասնակից պետության կամ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության քաղաքացին չպետք է հանդիսանա տեսչական թիմի անդամ:

10. Գլխավոր տնօրենը որոշում է տեսչական թիմի թվակազմը եւ ընտրում է նրա անդամներին տեսուչների եւ տեսուչների օգնականների ցուցակից՝ հաշվի առնելով կոնկրետ հայցի հանգամանքները:

11. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն ապահովում է

տեսչական թմի համար անհրաժեշտ այնպիսի հարմարությունների կազմակերպումը, ինչպիսիք են կապի միջոցները, թարգմանչական ծառայությունները, փոխադրամիջոցները, աշխատանքային եւ բնակելի տարածքները, սնունդը եւ բժշկական սպասարկումը:

12. Տեսչական ստուգման ավարտից ընդունելի կարճ ժամկետից հետո Կազմակերպությունը բավականին կարճ ժամանակահատվածում փոխհատուցում է տեսչական

ստուգման ենթարկված Մասնակից պետության՝ նրա տարածքում տեսչական թմի գտնվելու

եւ ֆունկցիոնալ գործունեության հետ կապված բոլոր ծախսերը, ներառյալ 11-րդ եւ 49-րդ կետերում հիշատակված ծախսերը:

13. Տեղում տեսչական ստուգման իրականացման ընթացակարգերը մանրամասն նշվում են Տեղում տեսչական ստուգման անցկացման վերաբերյալ Գործարկման ձեռնարկում:

Բ. ՄՇՏԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Տեսուչների եւ տեսուչների օգնականների նշանակում

14. Տեսչական թիմը կարող է բաղկացած լինել տեսուչներից եւ տեսուչների օգնականներից: Տեղում տեսչական ստուգումը անցկացվում է միայն այդ գործառույթի կատարման համար հատուկ նշանակված արհեստավարժ տեսուչների կողմից: Նրանց կարող

են օգնել հատուկ նշանակված տեսուչների օգնականները, այնպիսիք, ինչպիսիք են տեխնիկական եւ վարչական անձնակազմը, օդանավի անձնակազմը եւ թարգմանիչները:

15. Տեսուչների եւ տեսուչների օգնականների թեկնածություններն առաջադրվում են Մասնակից պետությունների կողմից կամ, Տեխնիկական քարտուղարության աշխատակազմի դեպքում, Գլխավոր տնօրենի կողմից՝ հաշվի առնելով տեղում տեսչական ստուգումների նպատակների եւ գործառույթների վերաբերյալ նրանց հատուկ փորձաքննությունը եւ փորձը: Նրանց թեկնածությունները նախօրոք հավանության են արժանանում Մասնակից պետությունների կողմից՝ 18-րդ կետի համաձայն:

16. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն իր համար սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց ոչ ուշ, քան 30 օր հետո Գլխավոր տնօրենին ծանուցում է տվյալ Մասնակից պետության կողմից որպես տեսուչներ եւ տեսուչների օգնականներ առաջարկվող անձանց ազգանունները, ծննդյան թվերը, սեռը, աստիճանները, որակավորման եւ մասնագիտական փորձը:

17. Սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց ոչ ուշ, քան 60 օր հետո Տեխնիկական քարտուղարությունը գրավոր հայտնում է բոլոր Մասնակից պետություններին Գլխավոր տնօրենի եւ Մասնակից պետությունների կողմից նշանակման համար առաջարկվող տեսուչների եւ տեսուչների օգնականների նախնական ցուցակը՝ նշելով նրանց ազգանունները, քաղաքացիությունը, ծննդյան թվերը, սեռը եւ աստիճանները, ինչպես նաեւ նրանց որակավորման եւ մասնագիտական փորձի վերաբերյալ տվյալները:

18. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն անհապաղ հաստատում է նշանակման համար առաջարկվող տեսուչների եւ տեսուչների օգնականների նախնական ցուցակի ստացումը: Այդ ցուցակում ընդգրկված յուրաքանչյուր տեսուչ կամ տեսուչի օգնական համարվում է ընդունված, եթե միայն Մասնակից պետությունը ցուցակի ստացումը հաստատելուց ոչ ուշ, քան 30 օր հետո գրավոր չի հայտնում իր համար նրա անընդունելիության մասին: Մասնակից պետությունը կարող է նշել մերժման պատճառը: Անընդունելիության դեպքում առաջարկված տեսուչը կամ տեսուչի օգնականը չի զբաղվում եւ չի մասնակցում իր անընդունելիության մասին հայտարարած Մասնակից պետության տարածքում կամ նրա իրավասության կամ վերահսկողության ներքո գտնվող տարածքում անցկացվող՝ տեսչական ստուգմանն առնչվող գործունեությանը:

Տեխնիկական

քարտուղարությունն անհապաղ հաստատում է մերժման վերաբերյալ ծանուցման

ստացումը:

19. Ամեն անգամ, երբ Գլխավոր տնօրենը կամ Մասնակից պետությունն առաջարկում է լրացումներ կամ փոփոխություններ կատարել տեսուչների եւ տեսուչների օգնականների ցուցակում, փոխարինող տեսուչները եւ տեսուչների օգնականները նշանակվում են այն նույն կարգով, որը կիրառվում է նախնական ցուցակի նկատմամբ: Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն անհապաղ ծանուցում է Տեխնիկական քարտուղարությանը, եթե իր կողմից առաջադրված տեսուչը կամ տեսուչի օգնականն այլեւս չի կարող կատարել տեսուչների եւ տեսուչների օգնականի պարտականությունները:

20. Տեխնիկական քարտուղարությունը նորացնում է տեսուչների եւ տեսուչների օգնականների ցուցակը եւ բոլոր Մասնակից պետություններին ծանուցում է ցուցակում յուրաքանչյուր լրացման կամ փոփոխության մասին:

21. Տեղում տեսչական ստուգման հայց ներկայացնող Մասնակից պետությունը կարող է առաջարկել, որ տեսուչների կամ տեսուչների օգնականների ցուցակից որեւէ տեսուչ հանդես գա որպես իր դիտորդ՝ 4-րդ հոդվածի 61-րդ կետի համաձայն:

22. 23-րդ կետի պայմանով՝ Մասնակից պետությունն իրավունք ունի ցանկացած ժամանակ մերժելու արդեն ընդունված տեսուչին կամ տեսուչի օգնականին: Նա պետք է գրավոր ծանուցի Տեխնիկական քարտուղարությանն իր մերժման մասին եւ կարող է նշել մերժման պատճառը: Այդպիսի մերժումը սկսում է գործել ծանուցումը Տեխնիկական քարտուղարության ստանալուց 30 օր հետո: Տեխնիկական քարտուղարությունն անհապաղ

հաստատում է մերժման վերաբերյալ ծանուցման ստացումը եւ տեղեկացնում մերժող եւ առաջադրող Կողմ պետություններին այն օրվա մասին, որից սկսած տեսուչը կամ տեսուչի օգնականը դադարում է հանդիսանալ այդ Մասնակից պետության համար նշանակված:

23. Տեսչական ստուգման վերաբերյալ տեղեկացված Մասնակից պետությունը չի ձգտում տեսչական թիմից հեռացնել տեսչական ստուգման մանդատում հիշատակված ցանկացած տեսուչի կամ տեսուչի օգնականի:

24. Մասնակից պետության կողմից ընդունված տեսուչների եւ տեսուչների օգնականների թվաքանակը պետք է բավարար լինի տեսուչների եւ տեսուչների օգնականների համապատասխան թվաքանակի առկայությունը ապահովելու համար: Եթե, Գլխավոր տնօրենի կարծիքով, առաջարկված տեսուչների եւ տեսուչների օգնականների անընդունելիությունը Մասնակից պետության կողմից խոչընդոտում է տեսուչների եւ տեսուչների օգնականների բավարար թվաքանակի նշանակմանը կամ այլ կերպ դժվարացնում է տեղում տեսչական ստուգման նպատակների արդյունավետ կատարումը, Գլխավոր տնօրենը հարցը փոխանցում է Գործադիր խորհրդին:

25. Տեսուչների եւ տեսուչների օգնականների ցուցակում ընդգրկված յուրաքանչյուր տեսուչ անցնում է համապատասխան վերապատրաստում: Այդպիսի վերապատրաստումն ապահովվում է Տեխնիկական քարտուղարության կողմից՝ համաձայն

Տեղում անցկացվող տեսչական ստուգումների վերաբերյալ Գործարկման ձեռնարկում նշված ընթացակարգերի: Մասնակից պետությունների հետ համաձայնեցնելով՝ Տեխնիկական քարտուղարությունը համակարգում է տեսուչների վերապատրաստման ժամանակացույցը:

Արտոնություններ եւ անձեռնմխելիություններ

26. 18-րդ կետում նախատեսված կամ հետագայում 19-րդ կետի համաձայն փոփոխված՝ տեսուչների կամ տեսուչների օգնականների նախնական ցուցակի ընդունումից հետո յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն պարտավոր է իր ազգային ընթացակարգերի համաձայն եւ տեսուչի կամ տեսուչի օգնականի միջնորդությամբ տրամադրել բազմակի մուտքի/ելքի եւ/կամ տարանցիկ արտոնագրեր եւ այլ համապատասխան փաստաթղթեր, որոնք թույլ կտան ցանկացած տեսուչի կամ տեսուչի օգնականի մուտք գործել այդ Մասնակից պետության տարածք եւ գտնվել այնտեղ բացառապես տեսչական գործունեություն իրականացնելու համար: Յուրաքանչյուր

Մասնակից պետություն պետք է այդ նպատակի համար անհրաժեշտ մուտքի արտոնագրեր

կամ ուղեւորության փաստաթղթեր պատրաստի միջնորդությունը ստանալուց ոչ ուշ, քան 48 ժամ հետո կամ Մասնակից պետության տարածքում գտնվող մուտքի կետ տեսչական թիմի ժամանելու պես: Այդպիսի փաստաթղթերը վավերական են համարվում այնքան ժամանակ, ինչքան դա անհրաժեշտ է բացառապես տեսչական գործունեություն իրականացնելու նպատակով տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության տարածքում տեսուչի կամ տեսուչի օգնականի գտնվելու համար:

27. Տեսչական թիմի անդամների կողմից նրանց գործառույթների արդյունավետ կատարման համար նրանց շնորհվում են "ա"- "թ" ենթակետերում նշված արտոնություններն ու անձեռնմխելիությունները: Արտոնություններն ու անձեռնմխելիությունները շնորհվում են տեսչական թիմի անդամներին սույն Պայմանագրի շահերից ելնելով, այլ ոչ թե այդ անձանց անձնական օգուտի համար: Այդպիսի արտոնություններն ու անձեռնմխելիությունները նրանց շնորհվում են տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության տարածք ժամանելու պահից մինչև այդ տարածքից մեկնելն ընկած ամբողջ ժամանակամիջոցում եւ այնուհետեւ՝ նախկինում նրանց պաշտոնական գործառույթների կատարման հետ կապված գործողությունների ամնջությամբ:

ա) Տեսչական թիմի անդամներն օգտվում են սույն անձեռնմխելիությունից, ինչ դիվանագիտական գործակալները՝ Դիվանագիտական հարաբերությունների մասին 1961 թ.

ապրիլի 18-ի Վիեննայի կոնվենցիայի 29-րդ հոդվածի համաձայն:

բ) Սույն Պայմանագրի համաձայն՝ տեսչական գործունեություն իրականացնող տեսչական թիմի կողմից զբաղեցված բնակելի եւ ծառայողական հաստատությունները օգտվում են սույն անձեռնմխելիությունից եւ պահպանությունից, ինչ դիվանագիտական գործակալները՝ Դիվանագիտական հարաբերությունների մասին Վիեննայի կոնվենցիայի 30-րդ հոդվածի 1-ին կետի համաձայն:

գ) Տեսչական թիմի թղթերը եւ գրագրությունը, ներառյալ գրառումները, պետք է ունենան սույն անձեռնմխելիությունը, ինչ դիվանագիտական գործակալների բոլոր թղթերը եւ ամբողջ գրագրությունը՝ Դիվանագիտական հարաբերությունների մասին Վիեննայի կոնվենցիայի 30-րդ հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն: Տեխնիկական քարտուղարության հետ հարաբերությունների համար տեսչական թիմն իրավունք ունի օգտագործելու ծածկագրեր:

դ) Տեսչական թիմի անդամների կողմից տեղափոխվող փորձանմուշները եւ հաստատված սարքավորումները օգտվում են անձեռնմխելիությունից, սույն Պայմանագրի դրույթներից ելնելով, եւ ազատվում են բոլոր մաքսային տուրքերից: Վտանգավոր փորձանմուշների փոխադրումը կատարվում է համապատասխան կանոնակարգերի համաձայն:

ե) Տեսչական թիմի անդամներին շնորհվում են սույնպիսի անձեռնմխելիություններ, ինչպիսիք շնորհվում են դիվանագիտական գործակալներին՝ Դիվանագիտական հարաբերությունների մասին Վիեննայի կոնվենցիայի 31-րդ հոդվածի 1-ին, 2-րդ եւ 3-րդ կետերի համաձայն:

զ) Սույն Պայմանագրով նախատեսված գործունեությունն իրականացնող տեսչական թիմի անդամներն ազատվում են այն տուրքերից եւ հարկերից, որոնցից ազատվում են դիվանագիտական գործակալները՝ Դիվանագիտական հարաբերությունների մասին Վիեննայի

կոնվենցիայի 34-րդ հոդվածի համաձայն:

է) Տեսչական թիմի անդամներին թույլատրվում է տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության տարածք առանց որեւէ մաքսատուրքի կամ դրա հետ կապված գանձման վճարման ներմուծել անձնական օգտագործման իրեր՝ բացառությամբ այն իրերի, որոնց ներմուծումը կամ արտահանումն արգելվում է օրենքով կամ կարգավորվում է կարանտինային կանոններով:

ը) Տեսչական թիմի անդամներին շնորհվում են դրամի եւ տարադրամի փոխանակման վերաբերյալ այն սույն արտոնությունները, որոնք շնորհվում են ժամանակավոր ծառայողական գործուղման մեջ գտնվող օտարերկրյա կառավարությունների

ներկայացուցիչներին, եւ

թ) Տեսչական թիմի անդամները տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության տարածքում չպետք է զբաղվեն որեւէ մասնագիտական կամ առեւտրային գործունեությամբ անձնական օգուտի նպատակներով:

28. Տեսչական ստուգման չենթարկվող Մասնակից պետությունների տարածքները տարանջեղիս տեսչական թիմի անդամներին շնորհվում են այն նույն արտոնություններն ու անձեռնմխելիությունները, որոնք տրամադրվում են դիվանագիտական գործակալներին՝ Դիվանագիտական հարաբերությունների մասին Վիեննայի կոնվենցիայի 40-րդ հոդված 1-ին կետի համաձայն: Թղթերը եւ գրագրությունը, ներառյալ գրառումները, ինչպես նաեւ նրանց կողմից տեղափոխվող փորձանմուշները եւ հաստատված սարքավորումները օգտվում են 27.գ եւ դ կետերում նշված արտոնություններից ու անձեռնմխելիություններից:

29. Առանց վնասելու իրենց արտոնություններն ու անձեռնմխելիությունները՝ տեսչական թիմի անդամները պարտավոր են հարգել տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության օրենքներն ու կանոնակարգերը եւ, այնքանով, որքանով դա համապատասխանում է տեսչական ստուգման մանդատին, պարտավոր են չմիջամտել այդ պետության ներքին գործերին: Եթե տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը համարում է, որ տեղի է ունեցել սույն Արձանագրության մեջ նշված արտոնությունների ու անձեռնմխելիությունների չարաշահում, Մասնակից պետության եւ Գլխավոր տնօրենի միջեւ անցկացվում են խորհրդակցություններ՝ նպատակ ունենալով պարզել, թե արդյոք տեղի է ունեցել այդպիսի չարաշահում, եւ այդպիսի փաստի հաստատման դեպքում՝ կանխարգելել այդպիսի չարաշահման կրկնությունը:

30. Գլխավոր տնօրենը տեսչական թիմի անդամներին կարող է զրկել շնորհված անձեռնմխելիությունից այն դեպքում, երբ, Գլխավոր տնօրենի կարծիքով, այդ անձեռնմխելիությունը խոչընդոտում է արդարադատության իրականացմանը, եւ դրանից կարելի է հրաժարվել՝ առանց վնասելու սույն Պայմանագրի դրույթների իրագործումը: Հրաժարումը միշտ պետք է լինի որոշակիորեն հստակ:

31. Դիտորդներին շնորհվում են այն նույն արտոնություններն ու անձեռնմխելիությունները, ինչպիսիք տրամադրվում են տեսչական թիմի անդամներին՝ սույն բաժնից ելնելով, բացառությամբ 27.դ կետի համաձայն շնորհված արտոնությունների ու անձեռնմխելիությունների:

Մուտքի կետեր

32. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն նշանակում է իր մուտքի կետերը եւ պահանջվող տեղեկատվությունը տրամադրում է Տեխնիկական քարտուղարությանը իր համար սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց ոչ ուշ, քան 30 օր հետո: Այդ մուտքի կետերը նշանակվում են այնպես, որ տեսչական խումբը առնվազն մեկ մուտքի կետից կարողանա հասնել ցանկացած տեսչական ստուգման վայր 24 ժամվա ընթացքում: Տեխնիկական քարտուղարությունը բոլոր Մասնակից պետություններին հայտնում է մուտքի կետերի տեղակայման մասին: Մուտքի կետերը կարող են նաեւ ծառայել որպես ելքի կետեր:

33. Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն կարող է փոփոխել իր մուտքի կետերը՝ այդպիսի փոփոխությունների մասին ծանուցելով Տեխնիկական քարտուղարությանը: Փոփոխությունները սկսում են գործել այդպիսի ծանուցումը Տեխնիկական քարտուղարության ստանալուց 30 օր հետո՝ բոլոր Կողմ պետություններին համապատասխան ծանուցումն ապահովելու համար:

34. Եթե Տեխնիկական քարտուղարությունը գտնում է, որ տեսչական ստուգումները ժամանակին անցկացնելու համար մուտքի կետերը բավարար չեն, կամ Մասնակից պետության կողմից առաջարկվող մուտքի կետերի փոփոխությունը դժվարացնում է տեսչական ստուգումների ժամանակին անցկացումը, նա խորհրդակցություններ է սկսում համապատասխան Մասնակից պետությունների հետ՝ խնդիրը լուծելու նպատակով:

Պայմանավորվածություններ ոչ չվերթային օդանավերի օգտագործման վերաբերյալ

35. Երբ չվերթային առևտրային ուղիներով հնարավոր չէ ժամանակին հասնել մուտքի կետ, տեսչական խումբը կարող է օգտագործել ոչ չվերթային օդանավ: Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն իր համար սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց ոչ ուշ, քան 30 օր հետո Տեխնիկական քարտուղարությանը տեղեկացնում է տեսչական խումբը եւ տեսչական ստուգման համար անհրաժեշտ սարքավորումները տեղափոխող ոչ չվերթային օդանավի համար դիվանագիտական թույլտվության համարի մասին: Ավիացիոն երթուղիները պետք է անցնեն գործող միջազգային օդային մայրուղիներով, որոնք պետք է համաձայնեցվեն Մասնակից պետության եւ Տեխնիկական քարտուղարության միջեւ՝ որպես հիմք այդպիսի դիվանագիտական թույլտվության տրամադրման համար:

Տեսչական ստուգման հաստատված սարքավորումները

36. Խորհրդաժողովն իր նախնական նիստում քննարկում եւ հաստատում է տեղում անցկացվող տեսչական ստուգման ընթացքում օգտագործվող սարքավորումների ցանկը: Յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն կարող է հանդես գալ ցանկում սարքավորումների ներառման վերաբերյալ առաջարկով: Սարքավորումների օգտագործման առանձնահատկությունները, ինչպես դրանք մանրամասն նշված են Տեղում տեսչական ստուգումների անցկացման վերաբերյալ Գործարկման ձեռնարկում, հաշվի են առնում անվտանգության եւ խորհրդապահության նկատառումները այն դեպքերում, երբ հնարավոր

է այդպիսի սարքավորումների օգտագործումը:

37. Տեղում անցկացվող տեսչական ստուգման ընթացքում օգտագործելու համար նախատեսված սարքավորումները բաղկացած են տեսչական գործունեության եւ 69-րդ կետում նշված տեխնիկական մեթոդների համար նախատեսված հիմնական սարքավորումներից եւ տեղում տեսչական ստուգման ժամանակին եւ արդյունավետ անցկացնելու համար նախատեսված օժանդակ սարքավորումներից:

38. Երբ պահանջվում է, Տեխնիկական քարտուղարությունն ապահովում է տեղում անցկացվող տեսչական ստուգման համար նախատեսված հաստատված սարքավորումների

բոլոր տեսակների առկայությունը: Երբ տեղում տեսչական ստուգման անցկացման համար պահանջվում է, Տեխնիկական քարտուղարությունը պետք է պատշաճորեն հավաստի, որ սարքավորումները տրամաչափավորված, պահպանված եւ պաշտպանված են: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության կողմից մուտքի կետում սարքավորումների ստուգմանն աջակցելու նպատակով Տեխնիկական քարտուղարությունը տրամադրում է փաստաթղթեր եւ կնքում է դրանք՝ այդ հավաստումը նույնականացնելու նպատակով:

39. Մշտապես պահվող յուրաքանչյուր սարքավորում գտնվում է Տեխնիկական քարտուղարության հոգածության ներքո: Տեխնիկական քարտուղարությունը պատասխանատու է այդ սարքավորումների պահպանման եւ տրամաչափավորման համար:

40. Համապատասխան դեպքերում Տեխնիկական քարտուղարությունը պայմանավորվածություններ է ձեռք բերում Մասնակից պետությունների հետ ցանկում ընդգրկված սարքավորումների տրամադրման կապակցությամբ: Այդ Մասնակից պետությունները պատասխանատու են այդպիսի սարքավորումների պահպանման եւ տրամաչափավորման համար:

Գ. ՏԵՂՈՒՄ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՍՏՈՒԳՈՒՄ ԱՆՑԿԱԳՆԵԼՈՒ ՀԱՅՑԸ, ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՍՏՈՒԳՄԱՆ ՄԱՆՂԱՏԸ ԵՎ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԸ

Տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու հայցը

41. 4-րդ հոդվածի 37-րդ կետի համաձայն՝ տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու հայցը պարունակում է առնվազն հետեւյալ տեղեկատվությունը.

ա) հայցը հրահրած իրադարձության տեղակայման գնահատված աշխարհագրական եւ

ուղղահայաց կոորդինատները՝ սխալի հնարավոր սահմանի նշումով,

բ) քարտեզի վրա նշված եւ 2-րդ եւ 3-րդ կետերի համաձայն տեսչական ստուգման ենթարկվող տարածքի առաջարկվող սահմանները,

գ) տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը կամ Մասնակից պետությունները կամ նշումն այն բանի մասին, որ տեսչական ստուգման ենթարկվող տարածքը կամ դրա մի մասը չեն գտնվում որեւէ պետության իրավասության կամ վերահսկողության շրջանակում,

դ) հայցը հրահրած իրադարձության հավանական միջավայրը,

ե) հացը հրահրած իրադարձության գնահատված ժամանակը՝ սխալի հնարավոր սահմանի նշումով,

զ) այն բոլոր տվյալները, որոնց վրա հիմնված է հարցումը,

է) առաջարկվող դիտորդի, վերջինիս առկայության դեպքում, անհատական տվյալները, եւ

ը) 4-րդ հոդվածի համաձայն՝ խորհրդակցությունների եւ պարզաբանումների գործընթացի արդյունքները կամ, համապատասխան դեպքերում, խորհրդակցությունների եւ պարզաբանումների գործընթացը չկայանալու պատճառների բացատրությունը:

Տեսչական ստուգման մանդատը

42. Տեղանքում տեսչական ստուգման մանդատը ներառում է.

ա) Գործադիր խորհրդի որոշումը տեղանքում տեսչական ստուգում անցկացնելու հայցի վերաբերյալ,

բ) Մասնակից պետության կամ Մասնակից պետությունների անվանումները, որոնք պետք է տեսչական ստուգման ենթարկվեն, կամ նշում այն բանի մասին, որ տեսչական ստուգման ենթարկվող տարածքը կամ դրա մի մասը չեն գտնվում որեւէ պետության իրավասության կամ հսկողության ներքո,

գ) տեսչական ստուգման տարածքի գտնվելու վայրը եւ սահմանները՝ քարտեզի վրա նշված, հաշվի առնելով այն ամբողջ տեղեկատվությունը, որի վրա հիմնված է հայցը, եւ այլ ամբողջ մատչելի տեխնիկական տեղեկատվությունը՝ հայց ներկայացնող Մասնակից պետության հետ խորհրդակցելով,

դ) տեսչական ստուգման տարածքում տեսչական թիմի գործունեության ծրագրված տեսակները,

ե) տեսչական թիմի կողմից օգտագործվելիք մուտքի կետը,

զ) ցանկացած համապատասխան տարանցիկ կամ հիմնական կետը,

է) տեսչական թիմի ղեկավարի անունը,

ը) տեսչական թիմի անդամների անունները,

թ) առաջարկված դիտորդի անունը. վերջինիս առկայության դեպքում, եւ

ժ) տեսչական ստուգման տարածքում օգտագործվելիք սարքավորումների ցուցակը:

Եթե Գործադիր խորհրդի՝ 4-րդ հոդվածի 46-49-րդ կետերի համաձայն ընդունած որոշումն առաջացնի տեսչական ստուգման մանդատի փոփոխության անհրաժեշտություն, Գլխավոր տնօրենը կարող է համապատասխան վերանայման ենթարկել մանդատը "դ", "ը" եւ "ժ" ենթակետերի կապակցությամբ: Գլխավոր տնօրենը տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությանը անհապաղ ծանուցում է այդպիսի փոփոխության մասին:

Տեսչական ստուգման մասին ծանուցումը

43. Գլխավոր տնօրենի կողմից՝ 4-րդ հոդվածի 55-րդ կետի համաձայն արված ծանուցումը ներառում է հետեւյալ տեղեկատվությունը.

ա) տեսչական ստուգման մանդատը,

բ) մուտքի կետ տեսչական թիմի ժամանման ամսաթիվն ու նախատեսվող ժամանակը,

գ) մուտքի կետ ժամանելու միջոցները,

դ) անհրաժեշտության դեպքում՝ ցուցակներում տեղ չգտած օդանավի համար հաստատված դիվանագիտական արտոնագրի համարը, եւ

ե) բոլոր սարքավորումների ցուցակը, որը Գլխավոր տնօրենը տեսչական ստուգման

ենթարկվող Մասնակից պետությանը հայցում է մատչելի դարձնել տեսչական թիմին՝ տեսչական ստուգման տարածքում օգտագործելու համար:

44. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը հաստատում է Գլխավոր տնօրենի կողմից ծանուցման ստացումը ոչ ուշ, քան ծանուցումը ստանալուց 12 ժամ հետո:

Դ. Նախատեսչական գործունեություն

Մուտք տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության տարածք, գործողությունները մուտքի կետում եւ անցումը տեսչական ստուգման վայր

45. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը, որին ծանուցել են տեսչական թիմի ժամանման մասին, անհապաղ ապահովում է տեսչական թիմի մուտքն իր տարածք:

46. Երբ դեպի մուտքի կետ գնալու համար օգտագործվում է ոչ չվերթային օդանավ, Տեխնիկական քարտուղարությունը Ազգային իշխանության միջոցով տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությանը տրամադրում է թռիչքի ծրագիրը՝ օդանավի

թռիչքի համար Մասնակից պետության օդային տարածք մտնելուց առաջ վերջին թռիչքադաշտից, ոչ ուշ, քան այդ թռիչքադաշտից դեպի մուտքի կետ դրա նախատեսված մեկնումից վեց ժամ առաջ: Այդպիսի ծրագիրն արձանագրվում է Միջազգային քաղաքացիական ավիացիայի կազմակերպության ընթացակարգի համաձայն կիրառելի քաղաքացիական օդանավի համար: Տեխնիկական քարտուղարությունը թռիչքի ծրագրի նշումների բաժնում ներառում է հաստատված դիվանագիտական արտոնագրի համարը եւ համապատասխան ծանուցումը՝ նշելով օդանավի՝ որպես տեսչական ստուգման օդանավ լինելու փաստը: Եթե օգտագործվում է ռազմական օդանավ, Տեխնիկական քարտուղարությունը տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունից նախապես

ինդրում է լիազորագիր նրա օդային տարածք մտնելու համար:

47. Ոչ ուշ, քան տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության օդային տարածք մտնելուց երեք ժամ առաջ, վերջին թռիչքադաշտից տեսչական թիմի նախատեսված

մեկնումից առաջ, տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն ապահովում է 46-րդ կետի համաձայն գրանցված թռիչքի պլանի հաստատումն այնպես, որ տեսչական թիմը կարողանա ժամանել մուտքի կետ մինչեւ ժամանման նախատեսված ժամանակը:

48. Անհրաժեշտության դեպքում տեսչական թիմի ղեկավարը եւ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության ներկայացուցիչը համաձայնեցնում են սկզբնակետը եւ թռիչքի ծրագիրը՝ մուտքի կետից դեպի սկզբնակետ եւ, անհրաժեշտության դեպքում, դեպի տեսչական ստուգման վայր:

49. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն ապահովում կամ կազմակերպում է ավտոկանգառ, անվտանգության պահպանություն, ծառայություններ եւ վառելիք, ինչպես պահանջվել է Տեխնիկական քարտուղարության կողմից, մուտքի կետում տեսչական թիմի օդանավի համար եւ, անհրաժեշտության դեպքում, սկզբնակետում ու տեսչական ստուգման վայրում: Այդպիսի օդանավը չի ենթարկվում վայրէջք կատարելու վարձի, մեկնումի հարկի եւ նմանատիպ վճարների: Այս կետը կիրառվում է նաեւ այնպիսի օդանավի նկատմամբ, որն օգտագործվել է տեղում տեսչական ստուգման անցկացման ընթացքում տեղանքի վրայով իրացվող թռիչքների համար:

50. 51-րդ կետի պայմանով՝ տեսչական ստուգման մանդատին համապատասխան՝ Մասնակից պետության տարածք հաստատված սարքավորում բերելու կամ, Պայմանագրին եւ

նրա Արձանագրության պայմաններին համաձայն, դրա օգտագործման հարցում տեսչական

ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության կողմից տեսչական թիմի նկատմամբ սահմանափակումներ չեն կիրառվում:

51. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի, առանց խախտելու 54-րդ կետում նշված ժամանակահատվածը, մուտքի կետում տեսչական

թիմի անդամների ներկայությամբ ստուգել սարքավորման հաստատումն ու վկայագրումը՝ 38-րդ կետի համաձայն: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը կարող է մերժել այն սարքավորումները, որոնք չեն համապատասխանում տեսչական ստուգման մանդատին կամ չեն հաստատվել եւ վկայագրվել 38-րդ կետի համաձայն:

52. Մուտքի կետ ժամանելուց անմիջապես հետո եւ առանց խախտելու 54-րդ կետում նշված ժամանակահատվածը տեսչական թիմի ղեկավարը ներկայացնում է տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության ներկայացուցչին տեսչական թիմի կողմից պատրաստված տեսչական ստուգման մանդատն ու տեսչական ստուգման նախնական ծրագիրը՝

մատնանշելով դրա կողմից իրականացվելիք գործողությունները: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության ներկայացուցիչները հակիրճ տեղեկություններ են տալիս տեսչական թիմին քարտեզների եւ այլ համապատասխան փաստաթղթերի օգնությամբ:

Հակիրճ տեղեկացումը ներառում է առնչվող բնական տարածքի հատկանիշները, անվտանգության եւ գաղտնիության հարցերը եւ տեսչական ստուգման համար տարածքի տրամադրման բնույթի պայմանավորվածությունները: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը մատնանշում է տեսչական ստուգման տարածքում գտնվող այն տեղանքները, որոնք, իր կարծիքով, չեն առնչվում տեսչական ստուգման նպատակին:

53. Նախատեսչական հակիրճ ճեպագրույցից հետո տեսչական թիմը, ընդունված կարգի համաձայն, փոփոխում է տեսչական ստուգման նախնական պլանը՝ հաշվի առնելով

տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության կողմից արված ցանկացած դիտողություն: Տեսչական ստուգման փոփոխված պլանը մատչելի է դառնում տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության ներկայացուցչին:

54. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը իր ուժերի սահմաններում անում է ամեն ինչ՝ տեսչական թիմին աջակցելու եւ նրա անվտանգ գործունեությունն ապահովելու, 50-րդ եւ 51-րդ կետերում նշված հաստատված սարքավորման եւ ուղեբեռի անվտանգ տեղափոխումը մուտքի կետից դեպի տեսչական ստուգման տեղը ոչ ուշ, քան մուտքի կետ ժամանելուց 36 ժամ հետո ապահովելու համար, եթե այլ ժամանակահատված համաձայնեցված չէ 57-րդ կետում:

55. Հաստատելու համար, որ այն տեղը, ուր տեսչական թիմը փոխադրվել է, համապատասխանում է տեսչական ստուգման մանդատում նշված տեսչական ստուգման վայրին, տեսչական թիմն ունի տեղանք գտնող հաստատված սարքավորումը օգտագործելու

իրավունք: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն օգնում է տեսչական թիմին այս գործում:

Ե. Տեսչական ստուգման անցկացումը

Ընդհանուր կանոններ

56. Տեսչական ստուգման թիմը կատարում է իր գործառույթները Պայմանագրի եւ սույն Արձանագրության դրույթների համաձայն:

57. Տեսչական թիմն սկսում է իր տեսչական գործունեությունը տեսչական ստուգման վայրում հնարավորին չափ շուտ, բայց ոչ մի դեպքում ոչ ուշ, քան մուտքի կետ ժամանելուց 72 ժամ հետո:

58. Տեսչական թիմի գործողությունները կազմակերպվում են այնպես, որ ապահովվի գործառույթների ժամանակին եւ արդյունավետ կատարումը եւ հնարավորինս նվազագույն անհարմարություն պատճառվի տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից

պետությանը եւ տեսչական ստուգման վայրին:

59. Այն դեպքերում, երբ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությանը

43. Ե կետի համաձայն կամ տեսչական ստուգման ընթացքում ներկայացվել է տեսչական ստուգման վայրում տեսչական թիմի կողմից օգտագործվելիք ցանկացած սարքավորում մատչելի դարձնելու հայց, տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը պետք է հնարավորին չափ կատարի այդ հայցի պահանջները:

60. Տեղանքում տեսչական ստուգման ընթացքում տեսչական թիմն, այդ թվում, ունի.

ա) իրավունք՝ որոշելու, թե ինչպես կանցկացվի տեսչական ստուգման՝ տեսչական ստուգման մանդատին համապատասխան եւ հաշվի առնելով տեսչական ստուգման ենթարկվող

Մասնակից պետության ցանկացած քայլ, որը ձեռնարկվել է կառավարվող մուտքի վերաբերյալ պայմաններին համապատասխան,

բ) անհրաժեշտության դեպքում տեսչական ստուգման ծրագիրը փոփոխելու իրավունք՝ տեսչական ստուգման արդյունավետ իրականացման համար,

գ) տեսչական ստուգման ծրագրի վերաբերյալ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության առաջարկներն ու առաջարկված փոփոխությունները հաշվի առնելու

պարտավորություն,

դ) տեսչական ստուգման ընթացքում ծագած հարցերի կապակցությամբ պարզաբանումներ խնդրելու իրավունք,

ե) միայն 69-րդ կետում նշված տեխնիկական միջոցների օգտագործման եւ տեսչական ստուգման նպատակին չառնչվող գործողություններից ձեռնպահ մնալու պարտավորություն: Թիմը հավաքում եւ փաստագրում է տեսչական ստուգման նպատակին

առնչվող փաստեր, սակայն չի որոնում եւ չի փաստագրում դրան հստակորեն չառնչվող տեղեկություններ: Ցանկացած հավաքված եւ հետագայում հայտնաբերված չառնչվող նյութ վերադարձվում է տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությանը,

զ) տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության դիտարկման ազգային ցանցերից եւ այլ աղբյուրներից տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության կողմից տրամադրվող՝ հայցը հրահրած իրադարձության բնույթի վերաբերյալ բացատրությունները եւ տվյալները հաշվի առնելու եւ հաշվետվության մեջ ներառելու պարտավորություն,

է) տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության հայցի դեպքում այդ պետությանը տեսչական ստուգման վայրում հավաքված տեղեկությունների եւ տվյալների պատճենները տրամադրելու պարտավորություն, եւ

ը) տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության՝ գաղտնիության, անվտանգության ու առողջապահության վերաբերյալ կանոնները հարգելու պարտավորություն:

61. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը տեղում անցկացվող տեսչական ստուգման ընթացքում, այդ թվում, ունի.

ա) ցանկացած պահի տեսչական թիմին տեսչական ստուգման ծրագրի հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ առաջարկներ ներկայացնելու իրավունք,

բ) տեսչական թիմի հետ կապը պահպանելու նպատակով ներկայացուցիչ հատկացնելու իրավունք եւ պարտավորություն,

գ) տեսչական թիմին նրա պարտականությունների կատարման ընթացքում ուղեկցելու եւ տեսչական խմբի կողմից իրականացվող գործողություններին հետեւելու նպատակով ներկայացուցիչներ ունենալու իրավունք: Սա չպետք է հետաձգի կամ որեւէ այլ կերպ խանգարի տեսչական թիմի կողմից գործառույթների կատարմանը,

դ) տեսչական ստուգմանն առնչվող լրացուցիչ տեղեկություններ տրամադրելու եւ լրացուցիչ փաստերի հավաքում եւ փաստագրում խնդրելու իրավունք, որոնք, իր կարծիքով, առնչվում են տեսչական ստուգմանը,

ե) տեսչական ստուգման նպատակին չառնչվող զգայուն բնույթի տեղեկություններ հաղորդող բոլոր լուսանկարչական եւ չափման արդյունքները, ինչպես նաեւ փորձանմուշները քննելու եւ ցանկացած լուսանկար կամ դրա մասեր վերցնելու եւ իրեն պահելու իրավունք. տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը պետք է իրավունք ունենա ստանալու բոլոր լուսանկարչական եւ չափման արդյունքների

կրկնօրինակները: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի վերցնելու լուսանկարչական բնօրինակները եւ առաջին սերնդի լուսանկարչական արդյունքները եւ լուսանկարները կամ դրանց մասերը համատեղ կնքել իր տարածքում: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի իր սեփական տեսախցիկի օպերատորին հնարավորություն տալ նկարահանել անշարժ տեսանյութեր եւ լուսանկարներ՝ տեսչական թիմի ինդրանքի դեպքում: Այլապես այդ գործառնություններն իրականացվում են տեսչական թիմի անդամների կողմից,

գ) տեսչական թիմին իր դիտարկման ազգային ցանցերից եւ այլ սկզբնաղբյուրներից հայցը հրահրած իրադարձության բնույթի վերաբերյալ տվյալներ եւ բացատրություններ տրամադրելու իրավունք,

ե) տեսչական թիմին տեսչական ստուգման ընթացքում ծագող ցանկացած հարցի լուծման համար անհրաժեշտ պարզաբանում տրամադրելու պարտավորություն:

Հաղորդակցություն

62. Տեսչական թիմի անդամներն իրավունք ունեն տեղում տեսչական ստուգում անցկացնելու ամբողջ ընթացքում հաղորդակցվելու միմյանց եւ Տեխնիկական քարտուղարության հետ: Այդ նպատակով նրանք տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության համաձայնությամբ կարող են օգտագործել իրենց սեփական՝ սահմանված կարգի համաձայն հաստատված եւ վկայագրված սարքավորումն այն չափով, որքանով տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը նրանց չի ապահովում

մուտք դեպի հեռահաղորդակցության այլ միջոցներ:

Դիտորդ

63. 4-րդ հոդվածի 61-րդ կետի համաձայն՝ տեսչական թիմի ժամանումից հետո՝ ընդունելի ժամկետում, հայց ներկայացնող Մասնակից պետությունը կապվում է Տեխնիկական քարտուղարության հետ՝ համակարգելու համար դիտորդի ժամանումը մուտքի

այն նույն կետը կամ սկզբնակետը, որտեղ ժամանում է տեսչական թիմը:

64. Դիտորդն իրավունք ունի տեսչական ստուգման ողջ ընթացքում հաղորդակցվելու տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունում գտնվող՝ հայց ներկայացնող Մասնակից պետության դեսպանության հետ կամ, դեսպանության բացակայության դեպքում, իր՝ հայց ներկայացնող Մասնակից պետության հետ:

65. Դիտորդն իրավունք ունի ժամանելու տեսչական ստուգման վայր եւ մուտք ունենալու դեպի տեսչական ստուգման վայր տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից

պետության թույլտվությամբ:

66. Դիտորդն իրավունք ունի առաջարկներ ներկայացնելու տեսչական թիմին տեսչական ստուգման ամբողջ ընթացքում:

67. Տեսչական ստուգման ընթացքում տեսչական թիմը դիտորդին տեղեկացված է պահում տեսչական ստուգման անցկացման եւ հայտնաբերված արդյունքների մասին:

68. Տեսչական ստուգման ընթացքում տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը դիտորդին ապահովում է անհրաժեշտ նույն հարմարություններով կամ կազմակերպում է դրանց ապահովումը, որոնցից օգտվում է տեսչական թիմը՝ 11-րդ կետի համաձայն: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության տարածքում դիտորդի մնալու հետ կապված բոլոր ծախսերը հոգում է հայց ներկայացնող Մասնակից պետությունը:

Տեսչական ստուգման գործողությունները եւ մեթոդները

69. Կառավարվող մուտքի, փորձանմուշների հավաքման, տնօրինման ու վերլուծության եւ տեղանքի վրայով իրականացվող թափչների վերաբերյալ դրույթների համաձայն՝ կարող են անցկացվել հետեւյալ տեսչական գործողությունները եւ

օգտագործվել հետեւյալ տեխնիկական միջոցները.

ա) օդից եւ գետնի մակերեւոյթից որոշել դիրք՝ տեսչական ստուգման տեղի սահմանների եւ այնտեղ կորոդինատների հաստատման համար՝ որպէս աջակցություն տեսչական ստուգման գործողություններին,

բ) տեսողական դիտարկում, վիզէո ու անշարժ լուսանկարչություն եւ բազմասպեկտր պատկերում, ներառյալ ենթակարմիր չափումները գետնի մակերեւոյթի վրա եւ դրա տակ, եւ օդից՝ անկանոնություններ եւ անբնական փաստեր որոնելու համար,

գ) մակերեւոյթից վերեւ կամ ներքեւ ճառագայթակտիվութեան մակարդակների չափումներ, օգտագործելով գամմա ճառագայթման վերահսկողությունը եւ էներգիայի լուծման վերլուծությունը օդից, մակերեւոյթի վրա եւ նրա տակ անկանոնություններ հայտնաբերելու եւ ճանաչելու համար,

դ) շրջակա միջավայրի փորձանմուշների հավաքում եւ մակերեւոյթի վերեւից, վրայից եւ ներքեւից պինդ մարմինների, հեղուկների եւ գազերի վերլուծություն՝ անկանոնություններ երեւան հանելու նպատակով,

ե) հետցնցումների պասիվ սեյսմոլոգիական դիտարկում՝ տեղայնացնելու համար որոնման վայրն ու դյուրացնելու համար իրադարձութեան բնույթի սահմանումը,

զ) ռեզոնանսի սեյսմաչափում եւ ակտիվ սեյսմիկ փորձաքննություն՝ որոնելու եւ տեղայնացնելու համար ստորգետնյա անկանոնությունները՝ ներառյալ խոռոչներն ու մանրաքարային գոտիները,

է) մագնիսական եւ ձգողական դաշտի քարտեզագրում, գետնի թափանցող՝ ռադարային եւ էլեկտրահաղորդականութեան անհրաժեշտ չափումներ մակերեւոյթի վրա եւ օդից՝ երեւան հանելու համար անկանոնությունները կամ անբնական փաստերը, եւ

ը) գայլիկոնով անցքի բացում՝ ճառագայթակտիվ փորձանմուշներ ձեռք բերելու նպատակով:

70. 4-րդ հոդվածի 46-րդ կետի համաձայն՝ տեղում տեսչական ստուգման անցկացման հաստատումից մինչեւ 25 օր անց տեսչական թիմն իրավունք ունի անցկացնելու ցանկացած գործողություն եւ օգտագործելու ցանկացած մեթոդ՝ թվարկված 69-րդ կետի "ա"-ից "ե" ենթակետերում: 4-րդ հոդվածի 47-րդ կետի համաձայն՝ տեսչական թիմն իրավունք ունի իրականացնելու ցանկացած գործողություն կամ օգտագործելու 69-րդ կետի "ա"-ից "ե" ենթակետերում թվարկված ցանկացած տեխնիկական միջոց: Տեսչական թիմն իրականացնում է գայլիկոնով անցքի բացում միայն 4-րդ հոդվածի 48-րդ կետի համաձայն Գործադիր խորհրդի հավանությունը ստանալուց հետո: Եթէ տեսչական թիմը, 4-րդ հոդվածի 49-րդ կետի համաձայն, հայցում է երկարաձգել տեսչական ստուգման տեւողությունը, նա պետք է իր հայցում մատնացույց անի, թէ 69-րդ կետում թվարկված որ գործողություններն ու միջոցներն է մտադիր իրականացնելու, որպէսզի ի վիճակի լինի իր մանդատն իրագործելու:

Տեսչական ստուգման վայրի վրայով իրականացվող թռիչքներ

71. Տեսչական ստուգման թիմն իրավունք ունի անցկացնելու թռիչքներ տեսչական ստուգման վայրի վրայով՝ տեսչական ստուգման ընթացքում տեսչական թիմին տեսչական ստուգման վայրում ընդհանուր կողմնորոշմամբ ապահովելու, գետնի վրա անցկացվող տեսչական ստուգման վայրը նեղացնելու եւ օպտիմալացնելու եւ իրական փաստերի հավաքումը դյուրացնելու նպատակով՝ օգտագործելով 79-րդ կետում նշված սարքավորումը:

72. Թռիչքն իրականացվում է այնքան շուտ, ինչքան դա գործնականում հնարավոր է: Տեսչական ստուգման վայրի վրայով իրականացվող թռիչքի ընդհանուր տեւողությունը պետք է լինի ոչ ավել, քան 12 ժամ:

73. 79-րդ եւ 80-րդ կետերում նշված սարքավորման օգտագործմամբ լրացուցիչ թռիչքները կարող են իրականացվել տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետութեան համաձայնութեամբ:

74. Այն վայրը, որտեղ իրականացվելու են թռիչքները, չի տարածվում տեսչական ստուգման վայրից դուրս:

75. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի

սահմանափակումներ պարտադրելու կամ, բացառիկ դեպքերում եւ հիմնավորված արդարացմամբ, արգելելու զգայուն տեղանքների վրայով եւ տեսչական ստուգման նպատակին չառնչվող թռիչքները: Սահմանափակումները կարող են վերաբերել թռիչքի բարձրությանը, անցումների եւ շրջադարձերի թվին, թռիչքի տեւողությանը, օդանավի տիպին, օդանավում տեսուչների թվին եւ չափումների կամ դիտարկումների տիպին: Եթե տեսչական թիմը գտնում է, որ զգայուն տեղանքների վրայով իրականացվող թռիչքների նկատմամբ սահմանափակումներն ու արգելքները կարող են խափանել իր մանդատի իրագործումը, տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը գործադրում է ամեն խելամիտ ջանք տեսչական ստուգմանն այլընտրանքային միջոցներ տրամադրելու համար:

76. Թռիչքներն իրականացվում են ըստ թռիչքի ծրագրի, ընդունված կարգի համաձայն արձանագրված եւ հավանության արժանացած՝ տեսչական ստուգման ենթարկվող

Մասնակից պետության ավիացիայի օրենքներին եւ կանոններին համապատասխան: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության թռիչքի անվտանգության կանոնները խստորեն պահպանվում են թռիչքի գործողությունների ողջ ընթացքում:

77. Թռիչքների ընթացքում վայրէջքը, որպես կանոն, թույլատրվում է միայն տեղ հասնելու դեպքում կամ վառելիք վերալցնելու նպատակներով:

78. Թռիչքներն իրականացվում են տեսչական թիմի կողմից հայցված այնպիսի բարձրությունների վրա եւ տեսանելիության այնպիսի պայմաններում, որոնք համապատասխանում են իրականացվելիք գործողությունների, ինչպես նաեւ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության՝ ավիացիայի եւ անվտանգության կանոններին եւ տեսչական ստուգման նպատակներին չառնչվող համապատասխան զգայուն

տեղեկությունները պաշտպանելու նրա իրավունքին: Թռիչքներն իրականացվում են մակերեւույթից առավելագույնը մինչեւ 1,500 մետր բարձրությամբ:

79. 71-րդ եւ 72-րդ կետերի համաձայն իրականացվող թռիչքների համար օդանավում կարող են օգտագործվել հետեւյալ սարքավորումները.

- ա) դաշտային ապակիներ,
- բ) տեղանք գտնող պասիվ սարքավորում,
- գ) տեսախցիկներ, եւ
- դ) ձեռքի անշարժ տեսախցիկներ:

80. 73-րդ կետի համաձայն իրականացվող ցանկացած լրացուցիչ թռիչքի համար օդանավում գտնվող տեսուչները կարող են օգտագործել հեշտությամբ տեղափոխվող, դյուրին տեղադրվող սարքավորում.

- ա) բազմասպեկտր (ներառյալ՝ ենթակարմիր) պատկերների,
- բ) ճառագայթային սպեկտրապատճենի, եւ
- գ) մագնիսական դաշտի քարտեզագրման համար:

81. Թռիչքներն իրականացվում են համեմատաբար թեթեւ ամրացված կամ պտտվող թելով օդանավով: Օդանավը պետք է հնարավորություն ընձեռի ստանալու ներքեւի մակերեւույթի լայնածավալ, անխաթար պատկերը:

82. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի տրամադրելու իր սեփական օդանավը, նախօրոք պատշաճ կերպով սարքավորված՝ ըստ գործարկման համապատասխան ձեռնարկի տեխնիկական պահանջների, եւ անձնակազմը:

Այլպես օդանավը տրամադրվում կամ վարձակալվում է Տեխնիկական քարտուղարության կողմից:

83. Եթե օդանավը տրամադրված կամ վարձակալված է Տեխնիկական քարտուղարության

կողմից, տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի ստուգելու օդանավը՝ այն հավանության արժանացած տեսչական սարքավորումով ապահովելու համար: Այդպիսի ստուգումը պետք է ավարտվի 57-րդ կետում նշված ժամանակամիջոցում:

84. Օդանավում գտնվող անձնակազմը պետք է բաղկացած լինի.

ա) օդանավի անվտանգ գործառնության համար անհրաժեշտ նվազագույն թվով թռիչքային անձնակազմից,
բ) տեսչական թիմ՝ մինչև չորս անդամից,
գ) տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության՝ մինչև երկու ներկայացուցից,

դ) դիտորդից, եթե այդպիսին կա. տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության համաձայնությամբ, եւ

ե) անհրաժեշտության դեպքում՝ թարգմանչից:

85. Թռիչքների իրագործման ընթացակարգերը մանրամասն նկարագրվում են Տեղում անցկացվող տեսչական ստուգումների համար Գործարկման ձեռնարկում:

Կառավարվող մուտք

86. Տեսչական թիմն իրավունք ունի մուտք գործելու տեսչական ստուգման վայր՝ Պայմանագրի եւ սույն Արձանագրության պայմանների համաձայն:

87. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը մուտք է տրամադրում տեսչական ստուգման վայր՝ 57-րդ կետում նշված ժամանակահատվածի համաձայն:

88. 4-րդ հոդվածի 57-րդ կետից եւ վերոնշյալ 86-րդ կետից ելնելով՝ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության իրավունքներն ու պարտականությունները ներառում են.

ա) սույն Արձանագրության համաձայն՝ զգայուն սարքավորումները եւ տեղանքները պահպանելու ուղղությամբ միջոցառումներ ձեռնարկելու իրավունքը,

բ) երբ տեսչական ստուգման վայր մուտքը սահմանափակված է, պարտավորությունը՝ գործադրել բոլոր ջանքերը՝ բավարարելու համար տեսչական ստուգման մանդատի պահանջներն այլընտրանքային միջոցներով: Տեսչական ստուգման մեկից ավելի ասպեկտների վերաբերող որեւէ հարցի լուծում չպետք է հետաձգի կամ խաթարի տեսչական թիմի կողմից տեսչական ստուգման այլ ասպեկտների իրականացումը, եւ

գ) տեսչական թիմի ցանկացած մուտքի վերաբերյալ վերջնական որոշում ընդունելու իրավունքը՝ հաշվի առնելով պարտավորությունները այդ Պայմանագրի եւ կառավարվող մուտքի վերաբերյալ պայմանների ներքո:

89. 4-րդ հոդվածի 57.բ եւ վերոնշյալ 88.ա կետերի համաձայն՝ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի տեսչական ստուգման ողջ վայրում միջոցառումներ ձեռնարկելու զգայուն սարքավորումներն ու տեղանքները պահպանելու եւ տեսչական ստուգման նպատակին չառնչվող գաղտնի տեղեկությունների բացահայտումը խոչընդոտելու համար: Այդպիսի միջոցառումները, այդ թվում, կարող են ներառել.

ա) զգայուն էլեկտրոնային սարքերի, պահեստարանների եւ սարքավորման ծածկումը,

բ) ճառագայթամիջուկային գործունեության եւ միջուկային ճառագայթման չափումների սահմանափակումը՝ սահմանելով ճառագայթման այնպիսի տիպերի եւ էներգիաների առկայությունը կամ բացակայությունը, որոնք առնչվում են տեսչական ստուգման նպատակին,

գ) տեսչական ստուգման նպատակին չառնչվող՝ ճառագայթակտիվ կամ այլ ապրանքների առկայությունը կամ բացակայությունը սահմանելու համար փորձանմուշներ վերցնելու կամ վերլուծելու սահմանափակումը,

դ) 90-րդ եւ 91-րդ կետերի համաձայն՝ շենքերի եւ այլ կառույցների մուտքի կառավարումը, եւ

ե) 92-ից 96-րդ կետերի համաձայն՝ սահմանափակ մուտքով տեղանքների հայտարարագրումը:

90. Մուտքը շենքեր եւ այլ կառույցներ հետաձգվում է, 4-րդ հոդվածի 47-րդ կետի համաձայն, մինչև տեղանքում տեսչական ստուգման շարունակելուն հավանության ստացումը, բացառությամբ դեպի այն շենքերն ու այլ կառույցները մուտքից, որոնցից բացվում է մուտքը դեպի հանք, այլ հորեր, կամ մեծ ծավալի քարանձավներ, որոնք այլ մուտքեր չունեն: Այդպիսի շենքերի եւ կառույցների համար տեսչական թիմն ունի դրանք՝ միայն որպես տարանցիկ տարածք օգտագործելու իրավունք, ինչպես թելադրված

Է տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության կողմից՝ այդպիսի հանքեր, հորեր այլ քարանձավներ մտնելու նպատակով:

91. Եթե, 4-րդ հոդվածի 47-րդ կետի համաձայն, տեսչական ստուգումը շարունակելուն հավանություն տալուց հետո տեսչական թիմը տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությանն արժանահավատորեն ցույց տա, որ մուտքը դեպի շենքեր եւ այլ կառույցներ անհրաժեշտ է տեսչական ստուգման մանդատն իրագործելու համար, եւ որ մանդատով լիազորված անհրաժեշտ գործողությունները չեն կարող իրականացվել դրսից, տեսչական թիմն իրավունք ունի մուտք ձեռք բերել այդպիսի շենքեր եւ այլ կառույցներ: Տեսչական թիմի ղեկավարը խնդրում է մուտք դեպի կոնկրետ շենք՝ մատնացույց անելով այդպիսի մուտքի նպատակը, տեսուչների ճշգրիտ թիվը, ինչպես նաեւ նախատեսված գործողությունները: Մուտքին առնչվող լրացուցիչ հարցերը պետք է լինեն բանակցությունների առարկա տեսչական թիմի եւ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության միջեւ: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի սահմանափակումներ կամ, բացառիկ դեպքերում եւ ընդունելի արդարացումների դեպքում, արգելքներ կիրառելու դեպի շենքեր եւ այլ կառույցներ մուտքի հարցում:

92. Երբ սահմանափակ մուտքով տեղանքները հայտարարված են 89.ե կետից բխող, յուրաքանչյուր այդպիսի տեղանք չպետք է գերազանցի 4 քառակուսի կիլոմետրը: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի հայտարարագրելու մինչեւ 50 քառակուսի կիլոմետրանոց սահմանափակ մուտքով տեղանքներ: Եթե հայտարարագրվում է մեկից սահմանափակ մուտքով տեղանք, յուրաքանչյուր այդպիսի տեղանք պետք է առանձնացվի ցանկացած այլ տեղանքից նվազագույնը 20 մետր հեռավորությամբ: Յուրաքանչյուր սահմանափակ մուտքով տեղանք պետք է ունենա հստակորեն սահմանված եւ մուտքի համար ազատ սահմաններ:

93. Սահմանափակ մուտքով տեղանքների չափը, գտնվելու վայրը եւ սահմանները ներկայացվում են տեսչական թիմի ղեկավարին ոչ ուշ, քան մինչեւ այն պահը, երբ տեսչական թիմը որոնում է մուտք դեպի այն տեղանքը, որն ամբողջովին կամ մասամբ հանդիսանում է այդպիսի տարածք:

94. Տեսչական թիմն իրավունք ունի տեղադրելու սարքավորումը եւ ձեռնարկելու իր տեսչական ստուգումն անցկացնելու համար անհրաժեշտ այլ քայլեր՝ ընդհուպ մինչեւ սահմանափակ մուտքով տեղանք սահմանելը:

95. Տեսչական թիմին թույլատրվում է տեղանքի սահմանից տեսողաբար դիտարկել սահմանափակ մուտքով տեղանքի բոլոր բաց տեղերը:

96. Տեսչական թիմը գործադրում է ամեն խելամիտ ջանք տեսչական ստուգման մանդատն իրագործելու համար հայտարարագրված սահմանափակ մուտքով տեղանքներից

դուրս այդպիսի տեղանքներ մուտք խնդրելուց առաջ: Եթե ցանկացած ժամանակ տեսչական

թիմը տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությանը արժանահավատորեն ցույց

է տալիս, որ մանդատով լիազորված անհրաժեշտ գործողությունները չեն կարող իրականացվել դրսից, եւ որ մուտքը սահմանափակ մուտքով տեղանք անհրաժեշտ է մանդատն իրագործելու համար, տեսչական թիմի որոշ անդամների շնորհիվում է տեղանք մուտք գործելու իրավունք՝ նրա ներսում կոնկրետ խնդիրներ կատարելու համար: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի ծածկելու կամ այլ կերպ պահպանելու տեսչական ստուգման նպատակին չառնչվող զգայուն սարքավորումը, առարկաները եւ նյութերը: Պետք է պահվի տեսչական ստուգմանն առնչվող խնդիրներն ավարտին հասցնելու համար անհրաժեշտ տեսուչների նվազագույն թիվ: Այդպիսի մուտքին առնչվող լրացուցիչ հարցերը պետք է լինեն բանակցությունների առարկա տեսչական թիմի եւ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության միջեւ:

Նմուշների հավաքումը, տնօրինումն ու վերլուծությունը

97. 86-ից 96-րդ եւ 98-ից 100-րդ կետերի համաձայն՝ տեսչական թիմն իրավունք

ունի տեսչական ստուգման վայրից առնչվող փորձանմուշներ հավաքելու եւ փոխադրելու իրավունք:

98. Հնարավորության դեպքում տեսչական թիմը փորձանմուշները վերլուծում է տեղում: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության ներկայացուցիչներն իրավունք ունեն տեղում ներկա լինել փորձանմուշների վերլուծության ժամանակ: Տեսչական թիմի խնդրանքով՝ տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը պետք է, համաձայնության արժանացած ընթացակարգերի համաձայն, օգնություն տրամադրի տեղանքում փորձանմուշների վերլուծության համար: Տեսչական թիմը պետք է իրավունք ունենա Կազմակերպության կողմից որոշված լաբորատորիաներում վերլուծության համար փորձանմուշները տեղանքից դուրս փոխադրել միայն այն դեպքում, եթե ապացուցում է, որ փորձանմուշների անհրաժեշտ վերլուծությունը չի կարող կատարվել տեղանքում:

99. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի պահելու հավաքված բոլոր փորձանմուշների մասերը, երբ այդ փորձանմուշները վերլուծության են ենթարկվել, եւ կարող է վերցնել փորձանմուշների կրկնօրինակները:

100. Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն իրավունք ունի խնդրելու, որ ցանկացած չօգտագործված փորձանմուշ կամ դրա մաս վերադարձվի:

101. Որոշված լաբորատորիաներն անցկացնում են տեղանքից դուրս վերլուծության նպատակով փոխադրված փորձանմուշների քիմիական եւ ֆիզիկական վերլուծություն: Այդպիսի վերլուծության մանրամասները մշակվում են Տեղում անցկացվող տեսչական ստուգումների համար Գործարկման ձեռնարկում:

102. Գլխավոր տնօրենն առաջնային պատասխանատվություն է կրում փորձանմուշների անվտանգության, ամբողջականության ու պահպանության եւ տեղանքից

դուրս վերլուծության համար փոխադրված փորձանմուշների գաղտնիության պահպանումն

ապահովելու համար: Գլխավոր տնօրենը վարվում է այդպես Տեղում անցկացվող տեսչական ստուգումների համար Գործարկման ձեռնարկում նշված ընթացակարգերի համաձայն: Գլխավոր տնօրենը ցանկացած դեպքում պետք է.

ա) հաստատի կառավարող փորձանմուշների հավաքման, տնօրինման, տեղափոխության եւ վերլուծության խիստ ռեժիմ,

բ) վկայագրի այն լաբորատորիաները, որոնցում որոշված է կատարել վերլուծության տարբեր տեսակներ,

գ) վերահսկի սարքավորման, ընթացակարգերի, շարժական սարքավորման եւ ընթացակարգերի ստանդարտացումը այդ սահմանված լաբորատորիաներում,

դ) վերահսկի որակն ու համընդհանուր ստանդարտները այդ լաբորատորիաների վկայագրման եւ շարժական սարքավորման ու ընթացակարգերի կապակցությամբ, եւ

ե) սահմանված լաբորատորիաներից ընտրի այն լաբորատորիաները, որոնք պետք է կատարեն վերլուծական եւ այլ գործառնություններ որոշակի հետազոտությունների կապակցությամբ:

103. Երբ կատարվում է տեղանքից դուրս վերլուծություն, փորձանմուշները վերլուծության են ենթարկվում առնվազն երկու սահմանված լաբորատորիաներում: Տեխնիկական քարտուղարությունն ապահովում է վերլուծության արագ ընթացքը: Նմուշները հաշվառվում են Տեխնիկական քարտուղարության կողմից, եւ ցանկացած չօգտագործված փորձանմուշ կամ դրա մաս վերադարձվում է Տեխնիկական քարտուղարությանը:

104. Տեխնիկական քարտուղարությունը համադրում է փորձանմուշների՝ տեսչական ստուգման նպատակին առնչվող լաբորատոր վերլուծության արդյունքները: 4-րդ հոդվածի 63-րդ կետի համաձայն՝ Գլխավոր տնօրենը ցանկացած այդպիսի արդյունք արագորեն փոխանցում է տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությանը եւ, հետագայում, Գործադիր խորհրդին ու բոլոր այլ Մասնակից պետություններին՝ դիտողությունների համար, եւ ներառում է մանրամասն տեղեկություններ սահմանված

լաբորատորիաների կողմից գործածվող սարքավորման եւ մեթոդաբանության վերաբերյալ:

Որեւէ պետության իրավասության շրջանակից կամ հսկողությունից դուրս վայրերում տեսչական ստուգումների անցկացումը

105. Որեւէ պետության իրավասության շրջանակից կամ հսկողությունից դուրս գտնվող վայրում անցկացվող տեսչական ստուգման դեպքում Գլխավոր տնօրենը խորհրդակցում է համապատասխան Մասնակից պետությունների հետ եւ համաձայնության է

գալիս ցանկացած տարանցիկ կետերի կամ սկզբնակետերի շուրջ՝ դյուրացնելու համար տեսչական թիմի արագ ժամանումը տեսչական ստուգման վայր:

106. Այն Մասնակից պետությունները, որոնց տարածքում տեղադրված են տարանցիկ կետերը կամ սկզբնակետերը, պետք է, ինչքանով հնարավոր է, օգնեն տեսչական ստուգումը դյուրացնելու գործում, ներառյալ տեսչական թիմի, նրա ուղեբեռի եւ սարքավորման փոխադրումը դեպի տեսչական ստուգման վայր, ինչպես նաեւ համապատասխան հարմարությունների տրամադրման հարցում՝ 11-րդ կետի համաձայն: Կազմակերպությունն աջակցող պետություններին փոխհատուցում է նրանց բոլոր ծախսերը:

107. Գործադիր խորհրդի հաստատմամբ Գլխավոր տնօրենը մշտական համաձայնությունների շուրջ կարող է բանակցել Մասնակից պետությունների հետ՝ դյուրացնելու համար օգնությունը որեւէ պետության իրավագործության շրջանակից կամ վերահսկողությունից դուրս վայրում անցկացվող տեսչական ստուգման դեպքում:

108. Այն դեպքերում, երբ մեկ կամ ավել Մասնակից պետություններ անցկացնում են անհասկանալի իրադարձության հետազոտություն որեւէ պետության իրավասության շրջանակից կամ հսկողությունից դուրս գտնվող վայրում մինչեւ այդ վայրում տեսչական ստուգման անցկացման հայց ներկայացվելը, այդպիսի հետազոտության ցանկացած արդյունք կարող է հաշվի առնվել Գործադիր խորհրդի կողմից կայացված որոշումներում՝ համաձայն 4-րդ հոդվածի:

Յետտեսչական ընթացակարգեր

109. Տեսչական ստուգումն ավարտելուն պես տեսչական թիմը հանդիպում է տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության ներկայացուցչի հետ տեսչական թիմի նախնական հայտնաբերումների վերանայման եւ ցանկացած հարցի պարզաբանման համար: Տեսչական թիմը, ստանդարտացված ձեւի համաձայն, տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության ներկայացուցչին գրավոր տրամադրում է իր նախնական

հայտնաբերումները 98-րդ կետի համաձայն տեսչական ստուգման վայրից վերցված ցանկացած փորձանմուշի կամ այլ նյութի հետ միասին: Փաստաթուղթը ստորագրվում է տեսչական թիմի ղեկավարի կողմից: Ցույց տալու համար, որ ինքը նկատի է առել փաստաթղթի բովանդակությունը, տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունը նույնպես ստորագրում է փաստաթուղթը: Յանդիպումը պետք է ավարտվի ոչ ուշ, քան տեսչական ստուգման ավարտից 24 ժամ հետո:

Մեկնումը

110. Յետտեսչական ընթացակարգերն ավարտելուն պես տեսչական թիմը եւ դիտորդը պետք է հնարավորին չափ շուտ մեկնեն տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության տարածքից: Տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետությունն անում

է ամեն հնարավորը՝ օգնություն տրամադրելու եւ տեսչական թիմի, սարքավորման եւ ուղեբեռի անվտանգ անցումը դեպի ելքի կետ ապահովելու համար: Եթե տեսչական ստուգման ենթարկվող Մասնակից պետության եւ տեսչական թիմի միջեւ այլ պայմանավորվածություն ձեռք չի բերվել, ելքի կետը պետք է լինի նույնը, ինչ

մուտքի կետը:

ԻՐՏԵԿ - շարունակությունը հաջորդ մասում

ՄԻՋՈՒԿԱՅԻՆ ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԱՐԳԵԼՄԱՆ
ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ
(4-րդ մաս)

ՄԱՍ III
Վստահություն ամրապնդող միջոցառումներ

1. 4-րդ հոդվածի 68-րդ կետի համաձայն՝ յուրաքանչյուր Մասնակից պետություն Տեխնիկական քարտուղարությանը կամավոր հիմունքներով ծանուցում է իր տարածքում կամ ցանկացած տեղում՝ իր իրավասության կամ հսկողության ներքո գտնվող տարածքում, 300 տոննա օգտագործող կամ ՏՆՏ-ի 1*) համարժեքից ավելի մեծ պայթուցիկ նյութով պայթեցված եւ մեկ պայթյուն համարվող ցանկացած քիմիական պայթյունի մասին: Հնարավորության դեպքում այդպիսի ծանուցումը տրամադրվում է նախօրոք: Այդպիսի ծանուցումը պետք է ներառի մանրամասներ տեղադրության, ժամանակի, որակի եւ օգտագործված պայթուցիկի տիպի, ինչպես նաեւ պայթուցիկի կոնֆիգուրացիայի եւ նախատեսված նպատակի վերաբերյալ:

1*) Տրինիտրոտոլուեն

2. Ցանկացած Մասնակից պետություն կամավոր հիմունքներով, սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելուց հետո որքան հնարավոր է շուտ, Տեխնիկական քարտուղարությանը տրամադրում եւ հետագայում տարեկան ժամանակահատվածներով նորացնում է 300 տոննայից կամ ՏՆՏ-ի համարժեքից ավելի մեծ բոլոր այլ քիմիական պայթյունների ազգային օգտագործման վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Մասնավորապես, Մասնակից պետությունը ձգտում է մատնացույց անել հետեւյալը.

ա) այն տեղանքների աշխարհագրական տեղադրությունը, որտեղ եղել են պայթյունները,

բ) դրանց պատճառ հանդիսացող գործունեության բնույթը եւ այդպիսի պայթյունների ընդհանուր պրոֆիլն ու հաճախականությունը,

գ) ցանկացած այլ առաջվող տվյալ, եթե այդպիսին կա, եւ

Տեխնիկական քարտուղարությանը Դիտարկման միջազգային համակարգի կողմից բացահայտված ցանկացած այդպիսի իրադարձության առաջացման պարզաբանման գործում

աջակցելու համար:

3. Մասնակից պետությունը կարող է, կամավոր եւ փոխադարձաբար ընդունելի հիմունքներով, հրավիրել Տեխնիկական քարտուղարության կամ այլ Մասնակից պետությունների ներկայացուցիչներին իր տարածքում այցելել 1-ին եւ 2-րդ կետերում նշված տեղանքները:

4. Դիտարկման միջազգային համակարգը հետազոտելու նպատակով Մասնակից պետությունները կարող են կապվել Տեխնիկական քարտուղարության հետ՝ իրականացնելու համար քիմիական ստուգող պայթյուններ կամ տրամադրելու համար առաջվող տեղեկատվություն այլ նպատակներով ծրագրավորված քիմիական պայթյունների վերաբերյալ:

Արձանագրության Հավելված 1

Աղյուսակ 1.Ա. Առաջնային ցանց կազմող սեյսմոլոգիական կայանների ցուցակ

Կայանի համար NN	Կայանի անուն պատասխանատու պետություն	Տեղակայումը	Լայնու- թյուն	Երկայնու- թյուն	Տիպ
1	Արգենտինա	PLCA	40.7	70.6	3-Գ
		Պաս Ֆլորես	հարավ	արեւմուտք	
2	Ավստրալիա	WRA	19.9	134.3	սեյսմիկ
		Վարրամուգա, հյուսիսային տարածք	հարավ	արեւելք	բաշխիչ
3	Ավստրալիա	ASAR	23.7	133.9	սեյսմիկ
		Ալիս Սփրինգս, հյուսիսային տարածք	հարավ	արեւելք	բաշխիչ
4	Ավստրալիա	STKA	31.9	141.6	3-Գ
		Ստիֆենս Զրիկ, հարավային տարածք	հարավ	արեւելք	
5	Ավստրալիա	MAW	67.6	62.9	3-Գ
		Մաուսոն, Անտարկտիկա	հարավ	արեւելք	
6	Բոլիվիա	LPAZ	16.3	68.1	3-Գ
		Լա Պաս	հարավ	արեւմուտք	
7	Բրազիլիա	BDFB	15.6	48.0	3-Գ
		Բրազիլիա	հարավ	արեւմուտք	
8	Կանադա	ULMC	50.2	95.9	3-Գ
		Լակ դյու Բոնե, Մանիտոբա	հյուսիս	արեւմուտք	
9	Կանադա	YKAC	62.5	114.6	սեյսմիկ
		Յելոուևայֆ, հյուսիսարեւմտյան տարածքներ	հյուսիս	արեւմուտք	բաշխիչ
10	Կանադա	SCH	54.8	66.8	3-Գ
		Շեֆերվիլ, Զվեբեք	հյուսիս	արեւմուտք	
11	Կենտրոնական Աֆրիկայի Հանրապետություն	BGCA	05.2	18.4	3-Գ
		Բանգուի	հյուսիս	արեւելք	
12	Չինաստան	HAI	49.3	119.7	3-Գ>
		Հայլար	հյուսիս	արեւելք	սեյսմիկ
				բաշխիչ	
13	Չինաստան	LZH	36.1	103.8	3-Գ>
		Լանչոու	հյուսիս	արեւելք	սեյսմիկ
				բաշխիչ	
14	Կոլումբիա	XSA	04.9	74.3	3-Գ
		Էլ Ռոսալ	հյուսիս	արեւմուտք	
15	Կոտ դ'Իվուար	DBIC	06.7	04.9	3-Գ
		Դիմբորո	հյուսիս	արեւմուտք	
16	Եգիպտոս	LXEG	26.0	33.0	սեյսմիկ
		Լուքսոր	հյուսիս	արեւելք	բաշխիչ
17	Ֆինլանդիա	FINES	61.4	26.1	սեյսմիկ
		Լահթի	հյուսիս	արեւելք	բաշխիչ
18	Ֆրանսիա	PPT	17.6	149.6	3-Գ
		Թաիթի	հարավ	արեւմուտք	

19	Գերմանիա	GEC2	48.9	13.7	սեյսմիկ
20	Ենթակա է ճշտման	Ենթակա է ճշտման	Ենթակա է	Ենթակա է	սեյսմիկ
21	Իրան (Իսլամական	THR	35.8	51.4	3-Գ
22	Ճապոնիա	MJAR	36.5	138.2	սեյսմիկ
23	Ղազախստան	MAK	46.8	82.0	սեյսմիկ
24	Քենիա	KMBO	01.1	37.2	3-Գ
25	Մոնղոլիա	JAVM	48.0	106.8	3-Գ>
26	Նիդերիա	Նոր տեղանք	Ենթակա է	Ենթակա է	3-Գ>
27	Նորվեգիա	NAO	60.8	10.8	սեյսմիկ
28	Նորվեգիա	ARAO	69.5	25.5	սեյսմիկ
29	Պակիստան	PRPK	33.7	73.3	սեյսմիկ
30	Պարագվայ	CPUP	26.3	57.3	3-Գ
31	Կորեայի	KSRS	37.5	127.9	սեյսմիկ
32	Ռուսաստանի	KBZ	43.7	42.9	3-Գ
33	Ռուսաստանի	ZAL	53.9	84.8	3-Գ-
34	Ռուսաստանի	NRI	69.0	88.0	3-Գ
35	Ռուսաստանի	PDY	59.6	112.6	3-Գ-
36	Ռուսաստանի	PET	53.1	157.8	3-Գ-
37	Ռուսաստանի	USK	44.2	132.0	3-Գ-
38	Սաուդյան Արաբիա	Նոր հրապարակ	Ենթակա է	Ենթակա է	սեյսմիկ
39	Յարավային	BOSA	28.6	25.6	3-Գ
40	Իսպանիա	ESDC	39.7	04.0	սեյսմիկ
41	Թաիլանդ	CMTO	18.8	99.0	սեյսմիկ
42	Թունիս	THA	35.6	08.7	3-Գ
43	Թուրքիա	BRTR	39.9	32.8	սեյսմիկ

8	Բոլիվիա	SIV	16.0	61.1	3-9
		Սան Իգնասիո	հարավ	արեւմուտք	
9	Բոտսվանա	LBTB	25.0	25.6	արեւելք 3-9
		Լոբացե	հարավ		
10	Բրազիլիա	PTGA	0.7	60.0	3-9
		Պիտինգա	հարավ	արեւմուտք	
11	Բրազիլիա	RGNB	6.9	37.0	3-9
		Ռիու Գրանդի դու	հարավ	արեւմուտք	
		Նորտի			
12	Կանադա	FRB	63.7	68.5	3-9
		Իկալուիտ,	հյուսիս	արեւմուտք	
		հյուսիսարեւմտյան			
		տարածքներ			
13	Կանադա	DLBC	58.4	130.0	3-9
		Դիս Լեյք,	հյուսիս	արեւմուտք	
		Բրիտանական			
		Կոլումբիա			
14	Կանադա	SADO	44.8	79.1	3-9
		Սադովա, Օստարիո	հյուսիս	արեւմուտք	
15	Կանադա	BBB	52.2	128.1	3-9
		Բելլա-Բելլա,	հյուսիս	արեւմուտք	
		Բրիտանական			
		Կոլումբիա			
16	Կանադա	MBC	76.2	119.4	3-9
		Մոուլդ Բեյ,	հյուսիս	արեւմուտք	
		հյուսիսարեւմտյան			
		տարածքներ			
17	Կանադա	INK	68.3	133.5	3-9
		Ինուվիկ,	հյուսիս	արեւմուտք	
		հյուսիսարեւմտյան			
		տարածքներ			
18	Չիլի	RPN	27.2	109.4	3-9
		Չատիկի կղզի	հարավ	արեւմուտք	
19	Չիլի	LVC	22.6	68.9	3-9
		Լիմոն Վերդե	հարավ	արեւմուտք	
20	Չինաստան	BJT	40.0	116.2	3-9
		Բայցզյաջուան	հյուսիս	արեւելք	
21	Չինաստան	KMI	25.2	102.8	3-9
		Կանմինգ	հյուսիս	արեւելք	
22	Չինաստան	SSE	31.1	121.2	3-9
		Շեշան	հյուսիս	արեւելք	
23	Չինաստան	XAN	34.0	108.9	3-9
		Քսիյան	հյուսիս	արեւելք	
24	Կուկի կղզիներ	RAR	21.2	159.8	3-9
		Ռարոտոնգա	հարավ	արեւմուտք	
25	Կոստա Ռիկա	JTS	10.3	85.0	3-9
		Լաս Խունտաս դե	հյուսիս	արեւմուտք	
		Աբանգարես			
26	Չեխիա	VRAC	49.3	16.6	արեւելք 3-9
		Վրանով	հյուսիս		
27	Ղանիա	SFJ	67.0	50.6	3-9
		Սյոնդրե	հյուսիս	արեւմուտք	
		Ստրյոմֆյորդ,			
		Գրենլանդիա			
28	Չիբուտի	ATD	11.5	42.9	արեւելք 3-9

29	Արտա թանկ	հյուսիս				
	Եգիպտոս	KEG	29.9	31.8	արեւելք 3-Գ	
30	Զրթամյա	հյուսիս				
	Եթովպիա	FURI	8.9	38.7	արեւելք 3-Գ	
31	Նյուրի	հյուսիս				
	Ֆիջի	MSVF	17.8	178.1	3-Գ	
32	Մոնասավու, Կիթի	հարավ			արեւելք	
	Լեւու					
	Ֆրանսիա	NOUC	22.1	166.3	3-Գ	
	Պորտ Լազուերե, Նոր	հարավ			արեւելք	
	Կալեդոնիա					
33	Ֆրանսիա	KOG	5.2	52.7	3-Գ	
	Կուրու, Ֆրանսական	հյուսիս			արեւմուտք	
	Գայանա					
34	Գաբոն	BAMB	1.7	13.6	արեւելք 3-Գ	
	Բամբեյ	հարավ				
35	Գերմանիա /	SANAE	կայան,	71.7	2.9	3-Գ
	Դարավային	Անտարկտիկա	հարավ		արեւմուտք	
	Աֆրիկա					
36	Դոմինիկյան	IDI	35.3	24.9	արեւելք 3-Գ	
	Անգիա, Կրետե	հյուսիս				
37	Գվատեմալա	RDG	15.0	90.5	3-Գ	
	Լաբիր	հյուսիս			արեւմուտք	
38	Իսլանդիա	BORG	64.8	21.3	3-Գ	
	Բորգամես	հյուսիս			արեւմուտք	
39	Ենթակա Է	Ենթակա Է ճշտման	Ենթակա Է Ենթակա Է		ԵՃ	
	ճշտման	ճշտման	ճշտման			
40	Ինդոնեզիա	PACI	6.5	107.0	3-Գ	
	Կիբինոնա, Յավա	հարավ			արեւելք	
	Բարատ					
41	Ինդոնեզիա	JAY	2.5	140.7	3-Գ	
	Ջայապուրա, Իրիան	հարավ			արեւելք	
	Ջայա					
42	Ինդոնեզիա	SWI	0.9	131.3	3-Գ	
	Սորոնգ, Իրիան	Ջայա հարավ			արեւելք	
43	Ինդոնեզիա	PSI	2.7	98.9	արեւելք 3-Գ	
	Պարապատ, Սումատրա	հյուսիս				
44	Ինդոնեզիա	KAPI	5.0	119.8	3-Գ	
	Կապանգ, Սուլավեսի	հարավ			արեւելք	
	Սումատան					
45	Ինդոնեզիա	KUG	10.2	123.6	3-Գ	
	Կուպանգ,	հարավ			արեւելք	
	Նուսատենգարա	Թիմոր				
46	Իրան	KRM	30.3	57.1	արեւելք 3-Գ	
	Մերման	հյուսիս				
47	Իրան	MSN	31.9	49.3	արեւելք 3-Գ	
	Մաշեդ Է Սոլեյման	հյուսիս				
48	Իսրայել	MBH	29.8	34.9	արեւելք 3-Գ	
	Եյլաթ	հյուսիս				
49	Իսրայել	PARD	32.6	35.3	արեւելք տարբեր	
	Պարոդ	հյուսիս				
50	Իտալիա	ENAS	37.5	14.3	արեւելք 3-Գ	
	Էնսա, Սիցիլիա	հյուսիս				
51	Ճապոնիա	JNU	33.1	130.9	3-Գ	
	Օհիտա, Կյուշու	հյուսիս			արեւելք	

52	Ճապոնիա	JOW	26.8	128.3	3-Գ		
		Կունիգամի, Օկինավա			հյուսիս	արեւելք	
53	Ճապոնիա	JHJ	33.1	139.8	3-Գ		
		Քաջիյոհիմա, Իգու			հյուսիս	արեւելք	
		կղզիներ					
54	Ճապոնիա	JKA	44.1	142.6	3-Գ		
		Կամիկավա Ասահի,			հյուսիս	արեւելք	
		Քոքայոո					
55	Ճապոնիա	JCJ	27.1	142.2	3-Գ		
		Թիչիհիմա,			հյուսիս	արեւելք	
		Օգասավարա					
56	Յորդանան	-	32.5	37.6	արեւելք	3-Գ	
					հյուսիս		
57	Ղազախստան	BRVK	53.1	70.3	արեւելք	տարբեր	
		Բորվոյե			հյուսիս		
58	Ղազախստան	KURK	50.7	78.6	արեւելք	տարբեր	
		Կուրչատով			հյուսիս		
59	Ղազախստան	AKTO	50.4	58.0	արեւելք	3-Գ	
		Ակտյուբինսկ			հյուսիս		
60	Ղրղզստան	AAK	42.6	74.5	արեւելք	3-Գ	
		Ալա Արչա			հյուսիս		
61	Մադագասկար	TAN	18.9	47.6	արեւելք	3-Գ	
		Անտանանա Ռիվո			հարավ		
62	Մալի	KOWA	14.5	4.0	3-Գ		
		Կոուա			հյուսիս	արեւմուտք	
63	Մեքսիկա	TEYM	20.2	88.3	3-Գ		
		Տեպիք, Յուկատան			հյուսիս	արեւմուտք	
64	Մեքսիկա	TUVM	18.0	94.4	3-Գ		
		Թյուլանդեպե տի,			հյուսիս	արեւմուտք	
		Վերակրուզ					
65	Մեքսիկա	LPBM	24.2	110.2	3-Գ		
		Լա պաս, Բայա			հյուսիս	արեւմուտք	
		Կալիֆոռնիա Սյուր					
66	Մարոկկո	MDT	32.8	4.6	3-Գ		
		Միդելտ			հյուսիս	արեւմուտք	
67	Նամիբիա	TSUM	19.1	17.4	արեւելք	3-Գ	
		Ձումբե			հարավ		
68	Նեպալ	EVN	28.0	86.8	արեւելք	3-Գ	
		Էվերեստ			հյուսիս		
69	Նոր Չեւանդիա	EWZ	43.5	170.9	3-Գ		
		Երեուհոն,			հարավ	արեւելք	
		Քարավային կղզի					
70	Նոր Չեւանդիա	RAO	29.2	177.9	3-Գ		
		Ռաուլի կղզի			հարավ	արեւմուտք	
71	Նոր Չեւանդիա	URZ	38.3	177.1	3-Գ		
		Ռիբեդերա,			հարավ	արեւելք	
		Քյուսիսային կղզի					
72	Նորվեգիա	SPITS	78.2	16.4	արեւելք	տարբեր	
		Շպիցբերգեն			հյուսիս		
73	Նորվեգիա	JMI	70.9	8.7	3-Գ		
		Յան Մայեն			հյուսիս	արեւմուտք	
74	Նման	WSAR	23.0	58.0	արեւելք	3-Գ	
		Ռեդի Սարին			հյուսիս		
75	Պապուա-Նոր	PMG	9.4	147.2	3-Գ		
		Գվինեա			Պորտ Մորեսբի	հարավ	արեւելք

76	Պապուա-Նոր Գվինեա	BIAL	5.3	151.1	3-Գ	
77	Պերու	CAJP	7.0	78.0	3-Գ	
78	Պերու	NNA	12.0	76.8	3-Գ	
79	Ֆիլիպիններ	DAV	7.1	125.6	3-Գ	
80	Ֆիլիպիններ	TGY	14.1	120.9	3-Գ	
81	Ռումինիա	MLR	45.5	25.9	արեւելք	3-Գ
82	Ռուսաստանի Դաշնություն	KIRV	58.6	49.4	արեւելք	3-Գ
83	Ռուսաստանի Դաշնություն	KIVO	44.0	42.7	արեւելք	տարբեր
84	Ռուսաստանի Դաշնություն	OBN	55.1	36.6	արեւելք	3-Գ
85	Ռուսաստանի Դաշնություն	ARU	56.4	58.6	արեւելք	3-Գ
86	Ռուսաստանի Դաշնություն	SEY	62.9	152.4	3-Գ	
87	Ռուսաստանի Դաշնություն	TLY	51.7	103.6	3-Գ	
88	Ռուսաստանի Դաշնություն	YAK	62.0	129.7	3-Գ	
89	Ռուսաստանի Դաշնություն	URG	51.1	132.3	3-Գ	
90	Ռուսաստանի Դաշնություն	BIL	68.0	166.4	3-Գ	
91	Ռուսաստանի Դաշնություն	TIXI	71.6	128.9	3-Գ	
92	Ռուսաստանի Դաշնություն	YSS	47.0	142.8	3-Գ	
93	Ռուսաստանի Դաշնություն	MA2	59.6	150.8	3-Գ	
94	Ռուսաստանի Դաշնություն	ZIL	53.9	57.0	արեւելք	3-Գ
95	Սամոա	AFI	13.9	171.8	3-Գ	
96	Սաուդյան Արաբիա	RAYN	23.6	45.6	արեւելք	3-Գ
97	Սենեգալ	MBO	14.4	17.0	3-Գ	
98	Սողոմոնի Կղզիներ	HNR	9.4	160.0	3-Գ	
99	Յարավային Աֆրիկա	SUR	32.4	20.8	արեւելք	3-Գ
100	Շրի Լանկա	COC	6.9	79.9	արեւելք	3-Գ
101	Շվեդիա	HFS	58.4	130.0	3-Գ	
102	Շվեյցարիա	DAVOS	46.8	9.8	արեւելք	3-Գ

103	Ուգանդա	MBRU	0.4	30.4	արեւելք	3-Գ	
		Մբարարա			հյուսիս		
104	Միացյալ	EKA	55.3	3.2		սեյսմիկ	
		Թագավորություն			Էկստրեյմուլիթ	հյուսիս	արեւմուտք
105	Ամերիկայի	GUMO	13.6	144.9		3-Գ	
		Միացյալ			Գուամ, Մարիանյան	հյուսիս	արեւելք
		Նահանգներ			կղզիներ		
106	Ամերիկայի	PMSA	64.8	64.1		3-Գ	
		Միացյալ			Պալմերի կայան,	հարավ	արեւմուտք
		Նահանգներ			Անտարկտիկա		
107	Ամերիկայի	TKL	35.7	83.8		3-Գ	
		Միացյալ			Տուկալիչի Կավերես,	հյուսիս	արեւմուտք
		Նահանգներ			Տենիսի		
108	Ամերիկայի	PFCA	33.6	116.5		3-Գ	
		Միացյալ			Պինյոն Ֆլետ,	հյուսիս	արեւմուտք
		Նահանգներ			Կալիֆոռնիա		
109	Ամերիկայի	YBH	41.7	122.7		3-Գ	
		Միացյալ			Ուայրեկա,	հյուսիս	արեւմուտք
		Նահանգներ			Կալիֆոռնիա		
110	Ամերիկայի	KDC	57.8	152.5		3-Գ	
		Միացյալ			Կոդիակ կղզի,	հյուսիս	արեւմուտք
		Նահանգներ			Ալյասկա		
111	Ամերիկայի	ALQ	35.0	106.5		3-Գ	
		Միացյալ			Ալբուկերկ,	հյուսիս	արեւմուտք
		Նահանգներ			Նյու Մեքսիկո		
112	Ամերիկայի	ATTU	52.8	172.7		3-Գ	
		Միացյալ			Ատտու կղզի,	հյուսիս	արեւելք
		Նահանգներ			Ալյասկա		
113	Ամերիկայի	ELK	40.7	115.2		3-Գ	
		Միացյալ			Էլկո, Նեւադա	հյուսիս	արեւմուտք
		Նահանգներ					
114	Ամերիկայի	SPA	90.0	-		3-Գ	
		Միացյալ			Ջարավային	հարավ	
		Նահանգներ			Բեյեռ,		
					Անտարկտիկա		
115	Ամերիկայի	NEW	48.3	117.1		3-Գ	
		Միացյալ			Նյուպորտ,	հյուսիս	արեւմուտք
		Նահանգներ			Վաշինգտոն		
116	Ամերիկայի	SJG	18.1	66.2		3-Գ	
		Միացյալ			Սան Յուան,	հյուսիս	արեւմուտք
		Նահանգներ			Պուերտո Ռիկո		
117	Վենեսուելա	SDV	8.9	70.6		3-Գ	
					Սանտո Դոմինգո	հյուսիս	արեւմուտք
118	Վենեսուելա	PCRV	10.2	64.6		3-Գ	
					Պուերտո լա Կրուս	հյուսիս	արեւմուտք
119	Չամբիա	LSZ	15.3	28.2	արեւելք	3-Գ	
					Լուսակա	հարավ	
120	Չինրաբվե	BUL			Ենթակա	Է	3-Գ
					Բուլավայո	ճշտման	ճշտման

Աղյուսակ 2.Ա. Ռադիոնուկլիդային կայանների ցանկ

| Կայանի համար | Տեղակայումը | Լայնություն | Երկայնություն |

1	Արգենտինա	Բուենոս Այրես	34.0 հարավ	58.0 արեւմուտք
2	Արգենտինա	Սալտա	24.0 հարավ	65.0 արեւմուտք
3	Արգենտինա	Բարիլոչե	41.1 հարավ	71.3 արեւմուտք
4	Ավստրալիա	Մելբուռն, Վիկտորիա	37.5 հարավ	144.6 արեւելք
5	Ավստրալիա	Մոուսոն, Անտարկտիկա	67.6 հարավ	62.5 արեւելք
6	Ավստրալիա	Տաունսվիլ, Կվինսլենդ	19.2 հարավ	146.8 արեւելք
7	Ավստրալիա	Մակուորի կղզի	54.0 հարավ	
8	Ավստրալիա	Կոկոսյան կղզիներ	12.0 հարավ	97.0 արեւելք
9	Ավստրալիա	Դարվին, հյուսիսային	12.4 հարավ	130.7 արեւելք
10	Ավստրալիա	Պերթ, Արեւմտյան	31.9 հարավ	116.0 արեւելք
11	Բրազիլիա	Ռիո դե Ժանեյրո	22.5 հարավ	43.1 արեւմուտք
12	Բրազիլիա	Ռեսիֆի	8.0 հարավ	35.0 արեւմուտք
13	Կամերուն	Դուալա	4.2 հյուսիս	9.9 արեւելք
14	Կանադա	Վանկուվեր, Բրիտանական Կոլումբիա	49.3 հյուսիս	123.2 արեւմուտք
15	Կանադա	Ռեգոյլուտ, հյուսիսարեւմտյան տարածքներ	74.7 հյուսիս	94.9 արեւմուտք
16	Կանադա	Յելոուայֆ, հյուսիսարեւմտյան տարածքներ	62.5 հյուսիս	114.5 արեւմուտք
17	Կանադա	Սենտ Ջոնս, Նյուֆաունդլենդ	47.0 հյուսիս	53.0 արեւմուտք
18	Չիլի	Պունտա Արենաս	53.1 հարավ	70.6 արեւմուտք
19	Չիլի	Յանգա Ռոա, Պասքայի կղզի	27.1 հարավ	108.4 արեւմուտք
20	Չինաստան	Պեկին	39.8 հյուսիս	116.2 արեւելք
21	Չինաստան	Լանչժոու	35.8 հյուսիս	103.3 արեւելք
22	Չինաստան	Գուանչժոու	23.0 հյուսիս	113.3 արեւելք
23	Կուկի Կղզիներ	Լարոտոնգա	21.2 հարավ	159.8 արեւմուտք
24	Էկվադոր	Սան Կրիստոալ կղզի,	1.0 հարավ	89.2 արեւմուտք
25	Եթովպիա	Ֆիլտու	5.5 հյուսիս	42.7 արեւելք
26	Նիգի	Լադի	18.0 հարավ	177.5 արեւելք
27	Ֆրանսիա	Պապեիտե, Թաիթի	17.0 հարավ	150.0 արեւմուտք
28	Ֆրանսիա	Պուեն ա Պիտր,	17.0 հյուսիս	62.0 արեւմուտք
29	Ֆրանսիա	Գվադելուպա		
30	Ֆրանսիա	Յեռնյոն	21.1 հարավ	55.6 արեւելք
31	Ֆրանսիա	Պորտ-ո-Ֆրանս, Կերգելեն	49.0 հարավ	70.0 արեւելք
32	Ֆրանսիա	Կայենա, Ֆրանսական Գվիանա	5.0 հյուսիս	52.0 արեւմուտք
33	Ֆրանսիա	Դյումոն դ'Ուրվիլ, Անտարկտիկա	66.0 հարավ	140.0 արեւելք
34	Գերմանիա	Շաուփսլանդ/Ֆրայբուրգ	47.9 հյուսիս	7.9 արեւելք
34	Իսլանդիա	Ռեյկյավիկ	64.4 հյուսիս	21.9 արեւմուտք

35	Ենթակա է ճշտման	Ենթակա է ճշտման	Ենթակա է	Ենթակա է ճշտման
		ճշտման		
36	Իրան (Իսլամական Զանրապետություն)	Թեհրան	35.0 հյուսիս	52.0 արևելք
37	Ճապոնիա	Օկինավա	26.5 հյուսիս	127.9 արևելք
38	Ճապոնիա	Տակասակի, Գունմա	36.3 հյուսիս	139.0 արևելք
39	Կիրիբատի	Կիրիտիմատի	2.0 հյուսիս	157.0 արևմուտք
40	Քուվեյթ	Էլ Քուվեյթ	29.0 հյուսիս	48.0 արևելք
41	Լիբիա	Միսրատահ	32.5 հյուսիս	15.0 արևելք
42	Մալայզիա	Կուալա Լումպուր	2.6 հյուսիս	101.5 արևելք
43	Մավրիտանիա	Նուակշոտ	18.0 հյուսիս	17.0 արևմուտք
44	Մեքսիկա	Ստորին Կալիֆոռնիա	28.0 հյուսիս	113.0 արևմուտք
45	Մոնղոլիա	Ուլանբատոր	47.5 հյուսիս	107.0 արևելք
46	Նոր Չեչանդիա	Թատեմ կղզի	44.0 հարավ	176.5 արևմուտք
47	Նոր Չեչանդիա	Կաիտաիա	35.1 հարավ	173.3 արևելք
48	Նիգեր	Բիլմա	18.0 հյուսիս	13.0 արևելք
49	Նորվեգիա	Շպիցբերգեն	78.2 հյուսիս	16.4 արևելք
50	Պանամա	Պանամա Սիտի	8.9 հյուսիս	79.6 արևմուտք
51	Պապուա-Նոր Գվինեա	Նոր Յանվեր	3.0 հարավ	150.0 արևելք
52	Ֆիլիպիններ	Քուեզոն Սիտի	14.5 հյուսիս	121.0 արևելք
53	Պորտուգալիա Միգել Ազոլյան կղզիներ	Պոնտա Դելգադա, Սան	37.4 հյուսիս	25.4 արևմուտք
54	Ռուսաստանի Դաշնություն	Կիրով	58.6 հյուսիս	49.4 արևելք
55	Ռուսաստանի Դաշնություն	Նորիլսկ	69.0 հյուսիս	88.0 արևելք
56	Ռուսաստանի Դաշնություն	Պելեդոլ	59.6 հյուսիս	112.6 արևելք
57	Ռուսաստանի Դաշնություն	Բիլիբինո	68.0 հյուսիս	166.4 արևելք
58	Ռուսաստանի Դաշնություն	Ուստուրիյսկ	43.7 հյուսիս	131.9 արևելք
59	Ռուսաստանի Դաշնություն	Չալետովո	53.9 հյուսիս	84.8 արևելք
60	Ռուսաստանի Դաշնություն	Պետրոպավլովսկ	53.1 հյուսիս	158.8 արևելք
61	Ռուսաստանի Դաշնություն	Կամչատսկիյ Դուբնա	56.7 հյուսիս	37.3 արևելք
62	Հարավային Աֆրիկա	Մարիոն կղզի	46.5 հարավ	37.0 արևելք
63	Շվեդիա	Ստոկհոլմ	59.4 հյուսիս	18.0 արևելք
64	Կանգանիա	Դար Էս Սալամ	6.0 հարավ	39.0 արևելք
65	Թաիլանդ	Բանգկոկ	13.8 հյուսիս	100.5 արևելք
66	Միացյալ Թագավորություն	Բրիտանական տարածքներ Յուկոնյան	7.0 հարավ	72.0 արևելք
		Եվրոպական Երկիր		
67	Միացյալ Թագավորություն	Սուրբ Յեդիկեի կղզի	16.0 հարավ	6.0 արևմուտք
68	Միացյալ Թագավորություն	Տրինիդադ և Կոնեյա	37.0 հարավ	12.3 արևմուտք
69	Միացյալ Թագավորություն	Յուկոն, Անտարկտիկա	76.0 հարավ	28.0 արևմուտք

70	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Սակրամենտո, Կալիֆոռնիա	38.7 հյուսիս	121.4 արեւմուտք
71	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Սանդ Պոլսոն, Այլասկա	55.0 հյուսիս	160.0 արեւմուտք
72	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Մեյբուռն, Ֆլորիդա	28.3 հյուսիս	80.6 արեւմուտք
73	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Պալմեր Կայան, Ատարկտիկա	64.5 հարավ	64.0 արեւմուտք
74	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Աշլենդ, Կանզաս	37.2 հյուսիս	99.8 արեւմուտք
75	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Շարլոտսվիլ, Վիրջինիա	38.0 հյուսիս	78.0 արեւմուտք
76	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Սոլչեյեյտ, Այլասկա	64.4 հյուսիս	147.1 արեւմուտք
77	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Ռեյք կղզի	19.3 հյուսիս	166.6 արեւելք
78	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Միդուեյ կղզիներ	28.0 հյուսիս	177.0 արեւմուտք
79	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Օահու, Յավայան կղզիներ	21.5 հյուսիս	158.0 արեւմուտք
80	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Ռեյք, Գուամ	13.7 հյուսիս	144.9 արեւելք

Աղյուսակ 2-Բ. Ռադիոնուկլիդային լաբորատորիաների ցուցակ

	Լաբորատորիայի համար	Լաբորատորիայի անունն ու պատասխանատու պետություն/վայրը
1	Արգենտինա	Միջուկային կարգավորման կազմակերպության իտրիուրո Բուենոս Այրես
2	Ավստրալիա	Ռադիացիայի ավստրալիական լաբորատորիա, Մեյբուռն, VIC
3	Ավստրիա	Յետազոտական ավստրիական կենտրոն, Մեյբերսդորֆ
4	Բրազիլիա	Ռադիացիոն պաշտպանության եւ չափամետրիայի ինստիտուտ, Ռիո դե ժանեյրո
5	Կանադա	Կանադայի առողջապահություն, Օտտավա, Օնտարիո

6	Չինաստան	Բեյջինգ	
7	Ֆիլիպիններ	Ռադիագիոն եւ միջուկային	
		անվտանգության կենտրոն,	
		Քեյսինկի	
8	Ֆրանսիա	Ատոմային էներգիայի	
		հանձնաժողով,	
		Մոնթերի	
9	Իսրայել	Սորեքի միջուկային	
		հետազոտությունների կենտրոն,	
		Յավն	
10	Իտալիա	Շրջակա միջավայրի	
		պաշտպանության նպատակներով	
		լազգային գործակալության	
		լաբորատորիա, Յոմ	
11	Ճապոնիա	Ճապոնիայի ատոմային էներգիայի	
		հետազոտությունների ինստիտուտ,	
		Տոկայ, Իբարակի	
12	Նոր Զելանդիա	Ազգային ռադիացիայի	
		լաբորատորիա, Քրիստչըրչ	
13	Ռուսաստանի Դաշնություն	Ռադիացիայի վերահսկողության	
		կենտրոնական լաբորատորիա,	
		պաշտպանության նախարարություն,	
		Ստոլցման հատուկ ծառայություն,	
		Մոսկվա	
14	Յարավային Աֆրիկա	Ատոմային էներգիայի	
		կորպորացիա, Պենինդաբա	
15	Միացյալ Թագավորություն	AWA Բլաքնեստ	
		Չիլթոն	
16	Ամերիկայի Միացյալ	Մըք Զլեյանի կենտրոնական	
	Նահանգներ	լաբորատորիաներ,	
		Սակրամենտո, CA	

Աղյուսակ 3. Հիդրոակուստիկ կայանների ցուցակ

	Կայանի համար	Տեղադրության	Լայնու-	Երկայնու-	Տիպ
		վայրը	թյուն	թյուն	
1	Ավստրալիա	Մեյի Լիուլին,	34.4 հարավ	115.1	Հիդրոֆոն
		WA			
			արեւելք		
2	Կանադա	Զուին Շառլոտ	53.3	132.5	T-ֆազային
		կղզիներ, B.C.	հյուսիս		
			արեւմուտք		
3	Չիլի	Խուան	33.7 հարավ	78.8	Հիդրոֆոն
		Ֆերնանդեզ			
		կղզի			
			արեւմուտք		
4	Ֆրանսիա	Կրոզետ	46.5 հարավ	52.2	Հիդրոֆոն
		կղզիներ			
			արեւելք		
5	Ֆրանսիա	Գողուպ	16.3	61.1	T-ֆազային
		հյուսիս			
			արեւմուտք		
6	Մեքսիկա	Կլարիոն կղզի	18.2	114.6	T-ֆազային
		հյուսիս			
			արեւմուտք		
7	Պորտուգալիա	Ֆլորես	39.3	31.3	T-ֆազային
		հյուսիս			
			արեւմուտք		

8	Միացյալ Թագավորություն	BIOT / Չագոս	7.3 հարավ	72.4	Րիդրոֆոն
9	Միացյալ Թագավորություն	Տրիստան դա Զանհա	37.2 հարավ	12.5	T-ֆագային արեւմուտք
10	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Ասենսիոն	8.0 հարավ	14.4	Րիդրոֆոն արեւմուտք
11	Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	Ռեյք կղզի իյուսիս	19.3	166.6	Րիդրոֆոն արեւելք

Աղյուսակ 4. Ենթահնչյունային կայանների ցուցակ

	Կայանի համար	Լայնություն	Երկայնություն
	կատասխանատու	Տեղադրությունը	
	կատարություն		
1	Արգենտինա	Պասո Ֆլորես	40.7 հարավ 70.6 արեւմուտք
2	Արգենտինա	Ռոշուայա	55.0 հարավ 68.0 արեւմուտք
3	Ավստրալիա	Դեյվիդ բագա, Անտարկտիդա	68.4 հարավ 77.6 արեւելք
4	Ավստրալիա	Նարրոգին, WA	32.9 հարավ 117.2 արեւելք
5	Ավստրալիա	Յոբարտ, TAS	42.1 հարավ 147.2 արեւելք
6	Ավստրալիա	Կոկոսի կղզիներ	12.3 հարավ 97.0 արեւելք
7	Ավստրալիա	Ռեբարամունգա, NT	19.9 հարավ 134.3 արեւելք
8	Բուիվիա	Լա Պագ	16.3 հարավ 68.1 արեւմուտք
9	Բրազիլիա	Բրազիլիա	15.6 հարավ 48.0 արեւմուտք
10	Կանադա	Լաս դու Բոնետ, Ման.	50.2 հյուսիս 95.9 արեւմուտք
11	Մեյփ Վերդ կղզիներ	Քեյփ Վերդ	16.0 հյուսիս 24.0 արեւմուտք
12	Կենտրոնական Աֆրիկյան	Բանգուի	5.2 հյուսիս 18.4 արեւելք
	Յանրապետություն		
13	Չիլի	Չասիկի կղզի	27.0 հարավ 109.2 արեւմուտք
14	Չիլի	Խուան Ֆերնանդեզ կղզի	33.8 հարավ 80.7 արեւմուտք
15	Չինաստան	Բեյջինգ	40.0 հյուսիս 116.0 արեւելք
16	Չինաստան	Կունմինգ	25.0 հյուսիս 102.8 արեւելք
17	Փղոսկրե ասի Դանիա	Դինբոկրո	6.7 հյուսիս 4.9 արեւմուտք
18	Դանիա	Դունդաս, Գրենլանդիա	76.5 հյուսիս 68.7 արեւմուտք
19	Զիբութի	Զիբութի	11.3 հյուսիս 43.5 արեւելք
20	Էկվադոր կղզիներ	Գալապագոս	0.0 հյուսիս 91.7 արեւմուտք
21	Ֆրանսիա	Մարկեզաս կղզիներ	10.0 հարավ 140.0 արեւմուտք
22	Ֆրանսիա կալեդոնիա	Պորտ լա Գեր, Նոր	22.1 հարավ 166.3 արեւելք
23	Ֆրանսիա	Կերգուելեն	49.2 հարավ 69.1 արեւելք
24	Ֆրանսիա	Տաիտի	17.6 հարավ 149.6 արեւմուտք
25	Ֆրանսիա	Կուրու, Ֆրանսական Գույանա	5.2 հյուսիս 52.7 արեւմուտք

26	Գերմանիա	Ֆրեյունգ	48.9 հյուսիս	13.7 արեւելք
27	Գերմանիա	Գեորգ ֆոն	70.6 հարավ	8.4 արեւմուտք
		Նոյմեյեր,		
		Անտարկտիկա		
28	Ենթակա է	Ենթակա է ճշտման	Ենթակա է	Ենթակա է
	ճշտման	ճշտման	ճշտման	
29	Իրանի	Թեիրան	35.7 հյուսիս	51.4 արեւելք
	Իսլամական			
	Յանրապետություն			
30	Ճապոնիա	Ցուկուբա	36.0 հյուսիս	140.1 արեւելք
31	Ղազախստան	Ակտյուբինսկ	50.4 հյուսիս	58.0 արեւելք
32	Քենիա	Կիլիմանբոգո	1.3 հարավ	36.8 արեւելք
33	Մադագասկար	Անտանանարիվու	18.8 հարավ	47.5 արեւելք
34	Մոնղոլիա	Չավիլանտ	48.0 հյուսիս	106.8 արեւելք
35	Նամիբիա	Ցոմբե	19.1 հարավ	17.4 արեւելք
36	Նոր Չեչենիա	Չաթամի կղզի	44.0 հարավ	176.5 արեւմուտք
37	Նորվեգիա	Կարասյոկ	69.5 հյուսիս	25.5 արեւելք
38	Պակիստան	Լահիմյար Խան	28.2 հյուսիս	70.3 արեւելք
39	Պալաու	Պալաու	7.5 հյուսիս	134.5 արեւելք
40	Պապուա-Նոր	Ուաբաուլ	4.1 հարավ	152.1 արեւելք
	Գվինեա			
41	Պարագվայ	Վիլլա Ֆլորիդա	26.3 հարավ	57.3 արեւմուտք
42	Պորտուգալիա	Ազորես	37.8 հյուսիս	25.5 արեւմուտք
43	Ռուսաստանի	Դուբնա	56.7 հյուսիս	37.3 արեւելք
	Դաշնություն			
44	Ռուսաստանի	Պետրոպավլովսկ	53.1 հյուսիս	158.8 արեւելք
	Դաշնություն	Կամչատսկի		
45	Ռուսաստանի	Ուսսուրիյսկ	43.7 հյուսիս	131.9 արեւելք
	Դաշնություն			
46	Ռուսաստանի	Չալենսկոյ	53.9 հյուսիս	84.8 արեւելք
	Դաշնություն			
47	Յարավային	Բոշոֆ	28.6 հարավ	25.4 արեւելք
	Աֆրիկա			
48	Թունիս	Թալա	35.6 հյուսիս	8.7 արեւելք
49	Միացյալ	Տրիստան դա Զանհա	37.0 հարավ	12.3 արեւմուտք
	Թագավորություն			
50	Միացյալ	Ասենսիոն	8.0 հարավ	14.3 արեւմուտք
	Թագավորություն			
51	Միացյալ	Բերմուդա	32.0 հյուսիս	64.5 արեւմուտք
	Թագավորություն			
52	Միացյալ	BIOT / Չագոս	5.0 հարավ	72.0 արեւելք
	Թագավորություն	Սարիսիպելագո		
53	Ամերիկայի	Էյեյտոն, AK	64.8 հյուսիս	146.9
	Միացյալ		արեւմուտք	
	Նահանգներ			
54	Ամերիկայի	Սիփլ Կայան,	75.5 հարավ	83.6 արեւմուտք
	Միացյալ	Անտարկտիկա		
	Նահանգներ			
55	Ամերիկայի	Ուինդհիլ Բայթ,	77.5 հարավ	161.8 արեւելք
	Միացյալ	Անտարկտիկա		
	Նահանգներ			
56	Ամերիկայի	Նյուպորտ, WA	48.3 հյուսիս	117.1
	Միացյալ		արեւմուտք	
	Նահանգներ			
57	Ամերիկայի	Դինոն Ֆլաթ, CA	33.6 հյուսիս	116.5

Միացյալ		արեւմուտք	
Նահանգներ			
58 Ամերիկայի	Միդուելյ կղզիներ	28.1 հյուսիս	177.2
Միացյալ		արեւմուտք	
Նահանգներ			
59 Ամերիկայի	Յավայի, HI	19.6 հյուսիս	155.3
Միացյալ		արեւմուտք	
Նահանգներ			
60 Ամերիկայի	Ռեյթ կղզի	19.3 հյուսիս	166.6 արեւելք
Միացյալ			
Նահանգներ			

Արձանագրության Հավելված 2

Տվյալների միջազգային կենտրոնում երեւոյթների ստանդարտ գտման համար բնորոշման պարամետրերի ցանկ

1. Երեւոյթների ստանդարտ գտման վերաբերյալ Տվյալների միջազգային կենտրոնի չափանիշները հիմնված են Դիտարկման միջազգային համակարգի շրջանակներում Դիտարկման բոլոր տեխնոլոգիաներից տվյալների համակցված մշակման ընթացքում որոշվող երեւոյթների բնորոշման ստանդարտ չափորոշիչների վրա: Տարածաշրջանային շեղումների հաշվառման համար, այնտեղ, որտեղ դա կիրառելի է, երեւոյթների ստանդարտ գտումը կատարվում է գտման ինչպես գլոբալ, այնպես էլ լրացուցիչ չափանիշների օգտագործմամբ:

2. Դիտարկման միջազգային համակարգի կողմից երկրաչարժային բաղադրամասի հայտնաբերվող երեւոյթների կիրարկմամբ կարող են օգտագործվել, այդ թվում, հետևյալ չափորոշիչները.

- * երեւոյթի տեղանքը,
- * երեւոյթի խորությունը,
- * մակերեսային ալիքների եւ ծավալային ալիքների մագնիսականության

հարաբերակցությունը,

- * ազդանշանների հաճախական բաղադրիչը,
- * փուլերի տարրապատկերային հարաբերակցությունը,
- * տարրապատկերային փոփոխականությունը,
- * P-ալիքների առաջին շարժը,
- * օջախի մեխանիզմը,
- * երկրաչարժական փուլերի հարաբերական գրգռումը,
- * այլ երեւոյթների եւ երեւոյթների խմբերի վերաբերյալ զուգորդված

չափարկումները եւ,

- * այնտեղ, որտեղ կիրառելի է, տարածաշրջանային դիսկրիմինանտները:

3. Դիտարկման միջազգային համակարգի կողմից հիդրոձայնաբանական բաղադրամասի

հայտնաբերվող երեւոյթների կիրարկմամբ կարող են օգտագործվել, այդ թվում, հետևյալ չափորոշիչները.

* ազդանշանի հաճախականության բովանդակությունը, ներառյալ անկյունային հաճախականությունը, էներգետիկ գոտու լայնքը, ինչպես նաեւ գծի միջին կենտրոնական հաճախականությունն ու լայնքը,

- * ազդանշանների հաճախականությունից կախված տեւողությունը,
- * տարրապատկերային հարաբերակցությունը,

* պղպջակի զարկումների ազդանշանների հատկանիշները եւ պղպջակի զարկումների հապաղումը,

4. Դիտարկման միջազգային համակարգի կողմից ենթաձայնային բաղադրամասի

հայտնաբերվող երեւոյթների կիրարկմամբ կարող են օգտագործվել, այդ թվում, հետեւյալ չափորոշիչները.

- * հաճախական բաղադրիչը եւ ազդանշանի տարաբաժանումը,
- * ազդանշանի տեւողութիւնը, եւ
- * տատանման գագաթնային մեծութիւնը:

5. Դիտարկման միջազգային համակարգի կողմից ռադիոնուկլիդային բաղադրամասի հայտնաբերվող երեւոյթների կիրարկմամբ կարող են օգտագործվել, այդ թվում, հետեւյալ չափորոշիչները.

- * բնական եւ մարդածին ֆոնային ռադիոնուկլիդների համակենտրոնացումը,
- * կոնկրետ բաժանման արդյունքի եւ ակտիվացման համակենտրոնացումը՝ բացի բնականոն դիտարկումներից, եւ
- * մեկ կոնկրետ բաժանման արդյունքի եւ մյուսի հետ ակտիվացման հարաբերակցութիւնը:

Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտել 2006թ. հուլիսի 12-ից: